

КРЪСТЪТ И ГЕРОИТЕ НА НОЖА

Дейвид Уилкерсън

Издателство "Филадельфия", Велико Търново, 1992 година

На корицата:

Много хора се чувстват неудобно, щом ги запиташ дали вярват в Бога. Други пък имат някаква смътна представа за Него. Трети поставят предизвикателния въпрос, защо Той, след като съществува, не се намеси в объркания ход на човешката история.

Това е книга, която ще задоволи интереса на всички питащи. В нея те ще намерят убедителния отговор на въпроса за Бога. Ще разберат, че Той се намесва не само в историята изобщо, но и в живота на всеки човек, щом бъде помолен за това.

Тази книга говори и за чудеса. За това как един живот, изцапан с кръв и мъст, заплетен в паяжината на греха и убийствата, изпълнен със зловонието на човеконенавистничеството, изведнъж се променя абсолютно под въздействието на Божието докосване до нас. Бог върши и днес чудеса!

Г Л А В А I

Това голямо и странно приключение започна в един късен следобеден час, когато седях в кабинета си и преглеждах списание "Лайф".

На пръв поглед - нищо интересно. Изведнъж за миг вниманието ми привлече една рисунка от някакъв процес в Ню Йорк, който се намираше на 560 км от нас. До този момент не бях ходил в Ню Йорк, а и нямах особено желание за това. Ако все пак в мен се прокрадваше такова желание, то се дължеше на мечтата ми да видя Статуята на свободата.

Канех се да отгърна следващата страница, когато погледът ми попадна върху едно лице от рисунката. Едно момче. Едно от седемте момчета, които бяха изправени пред съда за убийство. В чертите на това лице художникът бе уловил и изобразил така майсторски напрежението, омразата и отчаянието, че аз отново се върнах на тази страница, за да разгледам подробно картината. Когато вдигнах поглед от рисунката, заплаках.

- Какво става с мен? - казах си на глас и бързо избърсах сълзите си.

Разгледах рисунката още по-внимателно. Момчетата бяха тийнейджъри. Те бяха членове на банда, която се наричаше "Драконите". Под картината беше описана историята, в която се разказваше как те брутално нападнали и убили в Хайбридж парк петнадесетгодишния Майкъл Фармър, болен от детски паралич.

Седемте момчета бяха намушкали Майкъл седем пъти с ножовете си в гърба и след това го блъскали по главата с войнишки колан. Преди да тръгнат, те нацапали вратовете си с кръв и казали: "Този тук го наредихме добре".

Историята беше толкова противна, че стомахът ми се обърна. Слава Богу, че в малките планински градчета подобни истории звучат невероятно. Затова аз онемях от изненада, когато в главата ми, кой знае защо, изведнъж блесна кристално ясната мисъл: “Иди в Ню Йорк и помогни на тези момчета!”

Усмихнах се смутено. “Аз?! В Ню Йорк?! Един селски пастор да се забърква в неща, от които нищо не разбира?!”

“Иди в Ню Йорк и помогни на тези момчета!” Мисълта не ме напускаше, все тъй жива, както в първия миг, и очевидно съвсем неподвластна на моите чувства и мисли. “Ще изглеждам като глупак! Та аз не разбирам нищо от такива момчета. Не искам и да знам за тях!”

Напразно! Мисълта бе натрапчива. “Трябва да идеш в Ню Йорк. И то веднага, още докато се провежда процесът”.

За да разберете колко абсурдна бе за мен тази мисъл, трябва първо да ви обясня, че животът ми до момента, в който отворих тази страница, беше строго подреден, планиран и ме задоволяваше напълно.

Малката църква в планинското градче Филипсбърг, Пенсилвания, в която служех, бавно, но непрекъснато нарастваше. Ние имахме нова църковна сграда, ново пасторско жилище, мисионерската каса се пълнеше. Би трябвало да съм доволен от този напредък, защото, когато преди четири години ние с Гуен се кандидатирахме за вакантното проповедническо място във Филипсбърг, църквата нямаше дори собствена сграда. Нейните 50 члена се събираха в частен дом, чийто първи етаж служеше за пасторско жилище, а партерът бе превърнат в салон. Когато църковните настоятели ни развеждаха из къщата, токът на обувката на Гуен хлътна между две дъски на пода в пасторското жилище и, струва ми се, надникна в църковния салон.

- Тук трябва малко да се пооправи - обади се една от жените в църквата, пълна, облечена в памучни дрехи дама. - Сега ще ви оставим, огледайте сами останалите помещения.

И Гуен продължи сама обиколката си из първия етаж. По начина, по който затваряше вратите, разбрах, че е много нещастна. Но истинският удар настъпи едва тогава, когато измъкна едно чекмедже в кухнята. Чух ужасения ѝ вик и се втурнах вътре. Те бяха още там и тромаво пълзяха насам-натам: седем или осем дебели, тлъсти, черни хлебарки. Гуен затръшна чекмеджето:

- О, Дейви, просто не мога! - каза тя през сълзи.

Без да изчака отговора ми, токчетата ѝ затракаха надолу по стълбите. Набързо се извиних пред настоятелите и последвах Гуен в хотела (единствения във Филипсбърг), където тя ме чакаше вече с бебето.

- Съжалявам, мили - каза Гуен. - Хората наистина са симпатични, но аз се страхувам до смърт от хлебарки.

Тя бе опаковала вече багажа. Що се отнася до Гуен, явно беше, че Филипсбърг, Пенсилвания, ще трябва да си потърси друг кандидат.

Но нещата не се развива по този начин. Не можехме да си заминем веднага, защото аз трябваше да водя вечерната служба. Не знам дали съм проповядвал добре, но трябва да се е случило нещо, което е развълнувало петдесетте вярващи в тази малка, домашна църква. Мнозина от фермерите с груби ръце, които седяха срещу мен, често посягаха към своите носни кърпи. Завърших проповедта, а мисълта ми вече летеше по планинското шосе, което щеше да ни изведе от Филипсбърг. Изведнъж един възрастен господин се изправи пред събранието и каза:

- Проповедник Уилкерсън, ще дойдете ли при нас, за да станете наш пастор?

Това, което той каза, беше неочаквано и всички бяха изненадани, включително и ние с жена ми. Хората в тази малка църква бяха просто затруднени в избора на своя

бъдещ пастор сред многото кандидати. Седмици наред те не можеха да се споразумеят по този въпрос. Сега старият мистър Майер пое инициативата в ръцете си и ме покани пред цялото събрание. Вместо буря от противоречия, той бе подкрепен с утвърдително кимане и одобрителен шепот.

- Може да излезете за няколко минути и да се посъветвате със съпругата си - каза мистър Майер. - Ние после ще дойдем при вас.

Навън, в тъмното, Гуен седеше мълчаливо в колата. Деби спеше в кошчето си на задната седалка до опакования за път куфар. В мълчанието на Гуен се криеше тих протест против хлебарките.

- Имаме нужда от помощ, Гуен - казах аз бързо. - Мисля, че трябва да се помолим.

- Попитай Го и за хлебарките! - каза Гуен мрачно.

- Ще го направя - казах аз.

Наведох глава. Там, в мрака, пред онази малка църквица, аз преживях една опитност на особен вид молитва, която търсеше волята на Бога чрез знак. Тя се казваше "Да поставиш пред Бога руно" и бе продължение на опитността на Геденон, който, искайки да разбере Божията воля за живота си, бе помолил руното да бъде необходимия знак. Той постави на земята вълна и помоли Бог да даде навсякъде по земята роса, само върху руното да няма. На следващата утрин земята бе мокра от роса, но руното на Геденон бе сухо. Бог бе дал исканото потвърждение.

- Господи - казах аз високо, - искам сега да поставя пред Теб "едно руно". Ние стоим тук, готови да изпълним волята Ти, щом разберем каква е тя. Господи, ако желаеш да останем във Филипсбърг, ние Те молим да ни дадеш знак за това. Нека настоятелството да ни избере единодушно. Нека те по своя инициатива да решат да обзаведат пасторското жилище с приличен хладилник, печка...

- ...и, Господи - прекъсна ме Гуен, защото в оня миг вратата на църквата се отвори и настоятелите тръгнаха към нас, - нека по своя инициатива решат да изчистят хлебарките.

Цялата църква следваше настоятелите и всички заобиколиха колата, до която се бяхме изправили вече ние с Гуен. Мистър Майер се изкашля. Преди да започне да говори, в тъмнината Гуен силно стисна ръката ми.

- Господин и госпожа Уилкерсън - каза той. Направи кратка пауза и продължи отново. - Брат Дейвид и сестра Гуен, ние се споразумяхме и сме съгласни вие да бъдете нашият нов пастор. Единодушно. Ако вие се съгласите, ние ще снабдим пасторското жилище с нова печка и всичко друго, което е необходимо, а сестра Уилямс казва, че трябва да изчистим жилището.

- За да махнем хлебарките - добави г-жа Уилямс, като се обърна към Гуен.

Аз видях на светлината, която падаше от вратата на църквата, че Гуен плаче. След като се ръкувахме с всички, вече в хотела, тя ми каза, че е много щастлива. И ние наистина бяхме щастливи във Филипсбърг. Аз като че ли бях създаден за селски пастор. По-голямата част от нашите членове бяха фермери и миньори - честни, богобоязливи и великодушни хора. Те даваха десетък от всички свои приходи - от маслото, млякото, яйцата и месото. Те бяха преуспяващи, щастливи хора. Християни, на които можеш да се удивляваш и от които можеш да се поучиш.

След година ние купихме едно бейзболно игрище в края на града. Когато преди покупката застанах в центъра му, аз си представих бъдещата църква. Помолих Господ да издигне амвона Си в центъра на това игрище и Бог послуша молитвата ми. Пасторското жилище беше построено до църквата, а докато Гуен беше негова стопанка, насекомите нямаха никакъв шанс при нас. Това беше уютно, розово бунгало с пет стаи и изглед към планините и към белия кръст на църквата.

Гуен и аз работехме във Филипсбърг усърдно и имаме вече успех. До новогодишния празник на 1958 г. църквата нарасна на 250 души, към които се причисли и Бони, малката дъщеричка, която Бог тук ни подари.

В тази паметна вечер аз бях сам у дома. Гуен беше с децата на гости при родителите си в Питсбърг. През цялото време бях изключително неспокоен. Прекарах дълго време в молитва. Чувствах по особен начин близостта на Бога, но въпреки това, без всякаква видима причина, изпитвах голяма, потискаща мъка. Тя ме връхлетя внезапно и аз не знаех на какво се дължи. Станах и запалих лампата в моята работна стая. Имах чувството, че трябва да получа някаква неизвестна за мен заповед.

- Какво искаш да ми кажеш, Господи?!

Започнах да се разхождам в кабинета и се опитах да разбера какво става с мен. На бюрото ми лежеше броят на "Лайф". Протегнах ръка към него, но се спрях. Не, в такъв момент не мога да се занимавам с подобни списания. Трябва да се моля. След молитвата си продължих да се разхождам из кабинета и всеки път, когато минех край бюрото, списанието привличаше вниманието ми.

- Господи, нима там има нещо, което желаеш да ми покажеш? - казах аз високо и гласът ми прозвуча в тихата къща.

Седнах на тапицирания с кафява кожа въртящ се стол и разтворих списанието с разтуптяно сърце и с чувството, че съм изправен пред нещо, което ми е непонятно. Миг по-късно погледът ми се спря на въпросната рисунка и очите ми се наляха със сълзи при вида на седемте момчета.

На следващата вечер се провеждаше седмичното молитвено събрание. Бях решил да разкажа на църквата за моя молитвен експеримент и за силното вълнение, което бях преживял. Беше сряда. Вечерта бе студена и снеговита. На събранието дойдоха малко хора. Мисля, че фермерите не бяха дошли в града, защото се страхуваха от снежната буря. Дойдоха само около двадесетина души, които изтупваха снега в преддверието и се стараеха да заемат колкото е възможно по-задни места - лош признак за един проповедник. Това означава, че се очаква едно студено богослужение.

Тази вечер дори не се опитах да проповядвам. Когато се изправих зад амвона, помолих всички да минат напред и да заемат първите места.

- Искам нещо да ви покажа - казах аз и отворих пред удивените им очи "Лайф", като го издигнах над амвона, за да могат всички да го видят. - Виждате ли лицата на тези момчета? - попитах аз.

След това им разказах как тяхната история ме развълнува до сълзи, когато я прочетох. Казах им, че съм получил ясно указание сам да замина за Ню Йорк и да се опитам да помогна на тези момчета. Членовете на моята църква ме гледаха с ледени погледи. Думите ми изобщо не достигаха до сърцата им. И аз можех да разбера защо. Единственото чувство, което физиономията на тези момчета събуждаше у хората, беше отвращение и може би малко съчувствие. Аз сам не можах да разбера собствената си реакция.

Но в края на службата се случи нещо неочаквано. Казах на църквата, че искам да замина за Ню Йорк, но не разполагам със средства. Въпреки че присъстващите бяха малко и ми се струваше, че изобщо не можеха да ме разберат, те излизаха един след друг напред и поставяха своята жертва на масичката за Господна вечеря. Сумата, която се събра, беше 75 долара - горе-долу стигаше за едно пътуване с кола до Ню Йорк и обратно.

В четвъртък бях готов за път. Обадих се на Гуен по телефона и се опитах да ѝ обясня какво имам предвид, но, струва ми се, напразно.

- И ти мислиш наистина, че това е водителството на Святия Дух? - попита Гуен.

- Да, мила.

- Тогава си обуи поне чифт топли чорапи на краката.

В четвъртък сутринта, заедно с Майлс Хувър, ръководителя на младежите от църквата, се качихме на моята стара кола и поехме на заден ход към изхода. Никой не беше дошъл да ни пожелае “на добър час” - още един знак за пълна липса на въодушевление по отношение на моето начинание. Но тази липса на въодушевление се чувстваше не само у другите. Усещах я и у себе си. Непрекъснато се питах какво ме тласна с един откъснат лист от сп. “Лайф” в ръка по пътя към широкия свят, към този далечен и непознат Ню Йорк? Защо изразенията на тези младежи събуждаха у мен нестихващо вълнение?

- Знаеш ли, Майлс, изпитвам малко страх - признах аз на моя спътник, когато колата стъпи на аутобан “Пенсилвания”.

- Страх?

- Да. Разбирам, че върша нещо странно. Как ми се иска по някакъв начин да разбера дали това наистина е Божие ръководство, а не някаква налудничава идея.

Пътувахме известно време в мълчание.

- Майлс?

- Да?

Понеже ми беше неудобно да го погледна, преструвах се, че следя внимателно пътя.

- Искам да опитам още нещо. Вземи Библията си и я отвори наслуги! Прочети ми пасажа, на който поставиш пръста си.

Майлс ме погледна, като че ли искаше да ме обвини в суеверие, но все пак направи това, за което го бях помолил. Протегна ръка към задната седалка и взе от там Библията. С края на окото си видях как той затвори очи, вдигна главата си и отвори книгата, поставяйки пръста си на едно място върху отворената страница. Той го прочете наум, а след това се обърна към мен и мълчаливо ме погледна.

- Е? - попитах аз.

Текстът беше от Псалм 126:5-6: **“Ония, които сеят със сълзи - четеше Майлс, - ще жънат с радост. Онзи, който излиза с плач, когато носи крината със семе, той непременно ще се върне с радост, носейки снопите си.”**

Когато влязохме в Ню Йорк, бяхме бодри за дълго от насърчението, което получихме.

Г Л А В А II

На 46 улица, която свързва аутобана “Ню Джърси” с местността “Джордж Вашингтон”, ние навлязохме в крайните квартали на Ню Йорк. Моята логика ми създаде нови трудности. Накъде да тръгна, след като преминем моста? Не можех да реша. Трябваше да заредим и затова се отправихме към бензиностанцията, която се намираще малко преди моста. Майлс остана в колата, а аз, със страницата от “Лайф”, тръгнах към близката телефонна кабина, за да се опитам да се свържа по телефона с канцеларията на прокурора, чието име бе написано в статията. Когато най-сетне успях да се свържа с прокуратурата, аз се постарях да говоря с тона на стар, почтен пастор, но това не направи никакво впечатление на служителя.

- Прокурорът не търпи никакво вмешателство по този случай. Дочуване, господине!

С тези думи връзката бе прекъсната. Напуснах телефонната кабина. За миг се спрях до пирамидата на туби с масло и се опитах да си върна отново чувството, че съм

изпълнител на една божествена мисия. Намирахме се на 560 мили от дома. Мръкваше се. Измъчваха ме умора, отчаяние и постепенно ме обземаше страх. Чувствах се изоставен. Под неоновата светлина на бензиностанцията, с болезненото усещане от първия неуспех, който всъщност би трябвало да очаквам, онова ръководство, което бях получил в тишината на моя провинциален кабинет, не ми се струваше вече толкова убедително.

- Хей, Дейвид! - извика Майлс. - Пречим на движението.

Поехме бавно назад по улицата и изведнъж бяхме погълнати от гигантския поток коли. Дори и да искахме да се върнем, това вече бе невъзможно. Никога в живота си не бях виждал толкова много коли. Всички бързаха. Те ме изпреварваха отляво и отдясно, като непрекъснато натискаха клаксоните си. Огромни камиони скърцаха около мен с въздушните си спирачки.

А какво представляваше мостът?! Отдясно - поток от червени светлини габаритите на колите пред нас; отляво - белите струи на насрещното движение; над всичко това - огромните силуети на вечерното небе. Сега ми стана ясно какъв провинциалист съм в действителност.

- Какво ще правим сега? - попитах Майлс на края на моста, където дузина зелени пътни знаци сочеха направлението към различни улици, чиито имена не ми говореха нищо.

- В случай на съмнение - каза Майлс - да следваме колата пред нас!

Колата пред нас пътуваше към горния Манхатън. Ние я последвахме.

- Погледни - каза Майлс, след като два пъти минахме на червено и едва не блъснахме полицаия регулировчик, който погледна тъжно зад нас и поклати глава, - едно познато лице - Бродуей.

Улицата, чието име ни беше толкова известно, ни се стори като познато лице между хилядите непознати. Поехме по "Бродуей", като следяхме номерата на пресечките вдясно. Те намаляваха от двеста и когато стигнахме 50-та улица, изведнъж открихме, че това е "Таймс скуеър". С тъга си спомних тихите вечери във Филипсбърг, когато Майлс започна да чете на глас филмовите реклами, покрай които минавахме: "Голямата тайна", "Любов без любов", "Момичето на нощта", "Безчестието". Пред един кинотеатър се четеше надписът "Само за възрастни". Един служител в червена униформа безуспешно се мъчеше да отпрати стотиците деца, блъскащи се на опашката сред чакащите.

Няколко квартала по-нататък стигнахме до "Мейсис" и "Джамбълс". Това бяха имена, които знаех. От тези магазини Гуен изписваше своите покупки. И топлите чорапи, които бях й обещал да обуя, също бяха от тук. Това беше едно съприкосновение със старото и изпитаното. Почувствах необходимост да остана в близост с тези универсални магазини.

- Хайде да потърсим тук някъде хотел! - предложих аз.

На другата страна на улицата се намираше хотел "Мартиника" и ние решихме да отседнем в него. Но сега трябваше да се сблъскаме с проблема за паркирането. Срещу хотела имаше паркинг, но човекът на входа ни каза: "Два долара на нощ" и аз бързо продължих нататък.

- Искане толкова, защото сме от провинцията - казах аз на Майлс и повиших скоростта, за да направя впечатление на пазача. - Мислят си, че като си откън, могат да правят с теб каквото си искат.

След половинчасово безуспешно търсене ние отново се намерихме пред входа на същия паркинг.

- Е, добре - казах на човека, - вие победихте.

Той изобщо не ми обърна внимание. Няколко минути по-късно бяхме вече в стаята си на дванадесетия етаж на хотел "Мартиника". Застанал до прозореца, аз дълго гледах надолу към хората и колите. Вятърът носеше по улицата хартии и захвърлени вестници. На отсрещния тротоар група тийнейджъри се блъскаха около открит огън. Те потропваха с крака в студа и протягаха ръце към пламъка, за да се стоплят. Бръкнах в джоба си и извадих страницата от "Лайф". Представих си как преди няколко месеца седем момчета, които навярно не се отличаваха много от тези на улицата, подтиквани от скука и леност, се бяха отправили към "Хайбридж парк", за да извършат убийство.

- Още веднъж ще се опитам да се обадя до прокуратурата - казах на Майлс.

За моя изненада там все още имаше хора. Знаех, че постъпвам нахално, но не виждах друга възможност да достигна до тези момчета. Набрах номера два пъти и едва на третия се обади раздразнен глас, който ми обясни:

- Вижте - каза той кратко, - единственият човек, който може да ви даде разрешение да посетите момчетата, е съдията Дейвидсън.

- Как мога да говоря с него?

- Утре сутринта той ще бъде в съдебната палата на улица "Корд" номер сто. А сега, лека нощ, пасторе, и моля, тук вече не се обаждайте. Ние не можем да ви помогнем.

Опитах се да се свържа със съдията Дейвидсън. Момичето от централата ми каза, че той е прекъснал връзката. Съжалявала, нямала никаква възможност да ме свърже.

Легнах си, но не можах да заспя. За моите несвикнали уши шумът на нощния град беше пълен със заплаха. Прекарах дълги часове, като ту се чудех какво правя тук, ту се молах с гореща благодарствена молитва затова, че без Него не бих могъл да бъда на това място.

На другата сутрин станахме малко преди седем. Облякохме се и платихме хотела. Не закусихме. И двамата чувствахме инстинктивно, че се намираме пред нещо решително и знаехме, че постенето ще подкрепи нашата духовна и физическа готовност.

Ако познавахме добре Ню Йорк, щяхме да вземем метрото. Но ние не го познавахме и като изкарахме колата от паркинга, попитахме за пътя към улица "Корд" и поехме отново по Бродуей. На улица "Корд" номер сто се намираше огромно, внушаващо респект здание. Тук се тълпяха хора, които търсеха юридическа помощ или желаеха да задоволяват чувството си за мъст. Не бяха малко и любопитните, които идваха тук, за да се наслаждават на чуждото отчаяние. В този ден, късно преди обяд, щеше да се състои поредното заседание на процеса "Майкъл Фармър".

- Електрическият стол им е малко! - каза на всеослушание човекът пред мен и се обърна към униформения пазач, който седеше пред затворената врата. - Трябва да се даде добър урок, за да се сплаши тази измет!

Пазачът мушна палците си в колана и му обърна гръб, сякаш беше разбрал, че това е единственият начин да се отърве от подобни самозвани пазители на реда. Когато пристигнахме, часът беше 8.30, а тук, на опашката, чакаха вече 40 души - все желаещи да влязат в залата. По-късно разбрах, че в този ден за посетители били предвидени само 42 места. И днес често си мисля, че ако в онази паметна утрин на 28 февруари 1958 година, ние с Майлс бяхме отишли да закусим, събитията в моя живот биха се развили по съвсем друг начин.

Час и половина стояхме на опашката и не смеехме да се отделим от нея, защото имаше хора, които очакваха възможността да заемат местата ни. Когато край нас мина един съдебен чиновник, аз му показах вратата в коридора и го попитах:

- Съдията Дейвидсън в кабинета ли си е?

Той кимна.

- Как мислите, бих ли могъл да говоря с него?

Човекът не отговори и се засмя. Той направи една гримаса, която изразяваше отчасти подигравка, отчасти учудване. В 10 часа пазачът отвори вратата към съдебната зала и ние влязохме в малко предверие, където всеки от нас беше претърсен. Трябваше да протегнем ръце встрани. Търсеха оръжие.

- Заплашили са живота на съдията - осведоми ме съседът ми, като се наведе над мен, докато полицаят го претърсваше. - Бандата на "Драконите" съобщила, че ще го очисти по време на заседание.

Майлс и аз седнахме на двата последни стола. Намерих се отново до човека, който мислеше, че правораздаването действа твърде бавно.

- Хлапаците трябваше да са отдавна в гробищата, нали? - попита ме той и без да получи отговор от мен, се обърна към съседа отдясно със същия въпрос.

Видът на съдебната зала ме изненада. Аз си представях огромна зала със стотици места. Тази представа навярно бях получил от филмите на Холивуд. Фактически половината от помещението беше заета от съдебния персонал, една четвърт бе отделена за представителите на пресата и една съвсем малка част беше предназначена за публиката. Съседът ми отдясно ме информираше за процедурите в съда. В този момент по пътеката към официалните места отпред се отправи групата на служебно назначените от съда защитници.

- 27 на брой - каза моят всезнаещ съсед - трябваше да бъдат назначени от държавата. Никой не иска да защитава тази утайка, а освен това те нямат никакви пари. истински момчета. (Това е презрителен израз, който означава: момчета от Централна Америка, говорещи испански език).

Не му отговорих нищо, но той продължи:

- И знаете ли, те искаха да пледират невинност! Нарушаване на закона за убийство I категория. Всички трябва да бъдат натикани на стола.

В този момент въведоха момчетата. Не зная какво съм очаквал. Навярно мъже. В края на краищата това бе процес за убийство и никой не може да си представи, че деца биха могли да предприемат подобна жестокост. Но това бяха наистина деца. Седем смирени, изплашени, бледи, мършави деца, изправени на подсъдимата скамейка за брутално убийство. За тях това беше процес на живот и смърт. Всеки един от подсъдимите беше свързан с белезници за своя пазач, а тези пазачи ми изглеждаха необикновено снажни, избрани като че ли нарочно, за да контрастират с обвиняемите. Седемте момчета бяха наредени от лявата страна на залата. Накараха ги да седнат и им сваляха белезниците.

- Това е единственият начин да бъдат разпитани - каза моят съсед. - Никога човек не може да бъде достатъчно внимателен. О, Боже, как мразя тези момчета!

- Изглежда, че Бог е единственият, който не ги мрази - отговорих аз.

- Какво?!

В този момент удари гонгът и присъстващите в залата бяха приканени към ред. Съдията влезе и всички се изправиха на крака. Наблюдавах събитията мълчаливо, но не така постъпваше моят съсед. Той непрекъснато шепнеше и бърбеше, така че хората започнаха да се обръщат и да ни гледат сърцето. Тази сутрин на скамейката за свидетели седеше едно младо момиче.

Показаха на момичето един нож и го попитаха дали го познава. То отговори, че това е ножът, който тя в нощта на убийството измила от кръвта. Дебатите по нейното свидетелско показание отнеха цялата сутрин.

Заседанието завърши някак неочаквано. Бях изненадан и това отчасти обяснява случилото се по-късно. Нямах време за мислене. Видях как съдията Дейвидсън се

изправи и съобщи, че съдът се оттегля на съвещание. В ума ми блесна мисълта, че ако той сега напусне залата, аз никога не ще имам възможността да говоря с него.

- Отивам напред, за да поприсъждам със съдията - прошепнах аз на Майлс.

- Ти луд ли си?

- Ако не отида сега...

В този момент съдията прибра полите на мантията си и се приготви да излезе. Аз грабнах в дясната си ръка Библията (надявах се, че това ще ми придаде вид на почтен духовник) и след кратка молитва бутнах Майлс настрана и се спуснах напред по пътеката към съдията.

- Ваша милост! - извиках аз.

Съдията Дейвидсън се обърна изненадан и ядосан от начина, по който се нарушаваше съдебния етикет.

- Ваша милост, бъдете така добър да ми отделите една минута. Аз съм духовник и искам малко да поговоря с вас.

В същия миг пазачите ме хванаха. Фактът, че животът на съдията беше заплашен, оправдаваше грубостта, с която се отнасяха към мен. Двама от тях ме пипнаха за лактите и ме заблъскаха по пътеката нагоре. В същия миг в сектора на пресата като че ли избухна бомба. От всички страни се юрнаха журналисти и фоторепортери. Тичаха като че ли искаха да поставят някакъв рекорд, блъскаха се около пътеката при мен и се стремяха да заемат най-удобната позиция.

Навън, в предверието, бях предаден на двама полицаи, облечени в сини униформи.

- Затворете вратата там! - заповяда един от тях. - Не пускайте никого навън.

След това се обърна към мен:

- А сега, господине, предайте пистолета си!

Казах му, че нямам никакъв пистолет, но въпреки това бях основно претърсен.

- С кого бяхте тук? Има ли още някой вътре?

- Да. Мойлс Кувър, нашият младежки ръководител.

След малко доведоха Майлс. Той трепереше повече от яд и срам, отколкото от страх. Докато полицията ни разпитваше, двама трима от журналистите успяха да се вмъкнат в помещението. Показах на представителите на властта своите професионални документи и се мъчех да ги уверя, че съм пастор и имам най-добри намерения. Те се спогледаха изненадано. Навярно не знаеха как да постъпят с нас. Офицерът каза, че трябва да се запознае с мнението на съдията Дейвидсън и отиде да се информира. В това време бяхме буквално атакувани от представителите на пресата:

- От къде идвате? Защо сте дошли? Какво общо имате с "Драконите"? Защо искате да убиете съдията? Тези църковни документи откраднати ли са или фалшифицирани?

Офицерът се върна и каза, че съдията Дейвидсън не повдига обвинение срещу нас. Този път щял да ни освободи, но при условие никога да не се връщаме тук.

- Не се тревожете - каза Майлс. - Наистина никога вече няма да дойдем тук.

Тълпата ни изблъска на стълбите. Там, в огромен полукръг, ни очакваха представителите на пресата, които непрекъснато щракаха със своите камери.

- Ей, пасторе, каква книга държите там?

- Моята Библия.

- Като че ли се срамувате нещо, а?

- Разбира се, че не!

- Така ли? А защо я криете тогава? Вдигнете я високо, за да можем да я видим всички.

Бях достатъчно наивен да го послушам. Блеснаха светкавици и едва сега ми стана ясно какво ще пишат вестниците. “Селският пастор с невчесана коса размахва Библията и прекъсва заседанието на процеса за убийство.”

Само един от журналистите беше по-внимателен. Това бе Гейб Пресмън от телеграфната агенция на Ен Би Си. Той ме попита защо се интересувам от момчетата, които са извършили едно толкова отвратително престъпление.

- Вгледахте ли се в лицата на подсъдимите? - попитах аз в отговор.

- Да, разбира се!

- Как тогава можете да ме питате за това?

Гейб Пресмън се усмихна едва доловимо.

- Разбирам какво искате да кажете. Вие, във всеки случай, сте много по-различен от ловците на сензации.

Аз бях различен - това беше вярно. Толкова различен, че си мислех, че изпълнявам определена божествена задача, а играех ролята на глупак. Достатъчно различен, за да докарам позор на моята църква, на моя град, на моето семейство. Когато ни освободихте, ние побързахме към паркинга. Там отново трябваше да платим два долара. Майлс млъкна. След като затворихме вратите, аз наведох глава над кормилото и плаках цели двадесет минути.

- Хайде да си отиваме вкъщи, Майлс! По-скоро да се махаме от тук!

Когато минавахме по моста “Джордж Вашингтон”, аз се обърнах и хвърлих отново поглед към силуетите на Ню Йорк. Изведнъж си спомних онзи текст от Псалмите, който тогава ни беше насърчил: Които сеят със сълзи, ще жънат с радост.

Какъв начин на ръководство беше това? Започнах да се съмнявам в това, дали наистина може да се получи от Бога указание чрез поставяне наслуки на пръста върху някой библийски стих.

Как щях да застана пред жена си, пред родителите си, пред моята църква? Аз се бях изправил тогава пред вярващите и бях разказвал, че Бог е развълнувал сърцето ми, а сега трябваше да се върна у дома и да кажа, че всичко е било голяма грешка и че Бог няма нищо общо с моите чувства.

Г Л А В А Ш

- Майлс - казах, когато бяхме изминали около 50 мили след моста - ще имаш ли нещо против, ако минем през Шарон на път за дома?

Майлс знаеше защо искам да отида там. Моите родители живееха в Шарон. Честно казано, аз желаех да отида при тях, за да мога да изплача пред тях скръбта си. Когато на другата сутрин приближихме Шарон, историята се беше появила вече във вестниците. Процесът “Майкъл Фармър” дълго бе занимавал представителите на пресата, но в последно време новините бяха започнали да стават твърде оскъдни. Бяха издирени всички грозни страни на убийството и така изложени на показ в сензационни статии, че от тях бяха изцедени и последните грамове ужас. Психологията, социологията и юридическата страна на случая бяха отдавна изчерпани. И точно сега, когато мастиленият поток беше започнал да пресъхва, блесна нова светлина, която сгря сърцата на журналистите. Вестниците свършиха добре своята работа.

Когато навлизахме в град Шарон, пред мен изведнъж изникна въпросът: “Как тази история ще повлияе на моите родители?” До този момент аз бях мечтал за тях като малко момче, което е одраскало ръката си при игра и търси утешение в прегръдките на майка си. Но сега, изправен пред факта, че ще видя родителите си при

тези обстоятелства, минутата на срещата ми се струваше много страшна. В края на краищата името, което бях направил за посмешие, беше и тяхно.

- Може би - каза Майлс, когато вкарахме колата в двора - те още не са прочели за случилото се.

Но те бяха го чели. На масата в кухнята лежеше отворен вестник, от страницата на който гледаше един зле облечен, размахващ Библията млад пастор, а по-долу в обширна статия се разказваше в подробности за случилото се. Мама и татко ме поздравиха учтиво, но почти формално.

- Дейвид - каза мама, - каква приятна изненада!

- Здравей, синко - обади се татко.

Аз седнах. Майлс тактично излезе да се поразходи. Той знаеше, че тези мигове трябваше да принадлежат само на нас.

- Зная за какво си мислите - казах аз и посочих с глава вестника. - Вие мислите, че сега ще ви попитам: как да оправим тази работа?

- Не, сине мой! - каза татко. - Не става дума за нас. Става дума за църквата и естествено, за теб. При този случай има опасност да загубиш пасторските си права.

Досега не си бях давал сметка за тази голяма опасност и замлъкнах изтръпнал.

- Какво мислиш да правиш, Дейвид, когато се върнеш във Филипсбърг? - попита мама.

- Толкова далеч не съм стигнал още.

Мама отиде до хладилника и взе от там една бутилка мляко.

- Ще имаш ли нещо против, ако ти дам един малък съвет? - попита тя и наля млякото в една чаша пред мен. (Винаги, когато идвах при нея, тя се опитваше да ми помогне да наддам някой килограм).

Обикновено, когато искаше да ми даде някакъв съвет, мама не ме питаше за моето съгласие, но сега тя стоеше с бутилката мляко в ръка и чакаше моето мълчаливо съгласие с кимване на глава.

- Когато се върнеш у дома, Дейвид, не казвай прибързано, че всичко преживяно е било грешка. Господ действа по особени пътища и начини, за да извърши Своите чудеса. Напълно възможно е всичко, което си преживял, да е включено в Неговия план, който ти, от твоята гладна точка, сега не можеш да разбереш. Винаги съм вярвала в твоето здраво чувство за мярка.

По целия път за Филипсбърг тези думи на майка ми звучаха в мен. Как е възможно този крах да има добри последствия?!

Закарах Майлс до дома му и по една затънтена улица се отправих към пасторския дом. Бих дал всичко, което притежавах, за да направя тази голяма кола невидима, когато минава през входа. Тихо затворих вратата на колата, за да не вдигам шум и почти на пръсти влязох във всекидневната. Гуен беше там.

Тя дойде при мен и взе лицето ми в ръце.

- Бедният ми Дейвид!

След една дълга, мълчалива пауза, тя най-сетне ме попита:

- Какво стана с теб?

Разказах й в подробности всичко, което се беше случило след нейното заминаване и споделих мислите на майка ми, че може би не всичко трябва да се приема така трагично.

- Ще ти бъде трудно, Дейвид, да убедиш този град в това. Телефонът тук звъни непрекъснато.

Той звъня непрекъснато през следващите три дни. Един държавен чиновник ме покани, за да ме мъмри за проявено лекомислие. Колегите ми изразяваха мнението, че не бива да си служи с подобна евтина реклама. Когато накрая се осмелих да изляза пеш

из града, всички минувачи извърщаха глави, за да ме видят по-добре. Един човек, който непрекъснато се опитваше да създаде по-голяма търговска реклама на градчето, дойде при мен, стисна ми ръката и ме удари по рамото.

- Е, пасторе, вие наистина направихте Филипсбърг прочут.

Но най-трудно ми беше в неделя, когато трябваше да се изправа пред моите братя и сестри. Те бяха учтиви, но мълчаливи. Когато онази сутрин аз заставах на амвона, помъчих се да погледна проблема право в очите.

- Зная какви въпроси ви вълнуват сега - казах аз и забелязах, че думите ми се разбиват в ледена стена. - Преди всичко съм ви благодарен, че проявявате съчувствие към мен. Но сигурно ще попитате що за егоист е нашият пастор, човек, който счита всеки каприз за задача от Бога? Този въпрос е напълно справедлив. Наистина изглежда така, като че ли аз съм идентифицирал моята воля с Божиата воля. Но аз бях смирен и унижен. Може би Бог искаше да ми даде урок по този начин. Но въпреки това нека се запитаме честно: ако наистина е вярно, че човешките синове на земята имат задачата да изпълняват Божиата воля, не трябва ли да очакваме, че Той ще я изяви по някакъв начин?

Все още каменни лица. Никакъв знак на съгласие. Това беше добър урок за мен. Трудно е, когато духовни хора не могат да те разберат. Все пак събранието премина добре. Повечето от вярващите ми казаха, че наистина съм постъпил малко глупаво, но те знаят, че имам честно сърце и добри намерения. Една мила пълна дама ми каза:

- Ако в Ню Йорк не се нуждаят от вас, то ние все още ви искаме.

Но се случи нещо много страшно. По време на моите нощни молитвени часове непрекъснато ми се напомняше един стих от Словото Божие. Той натрапчиво се налагаше в съзнанието ми: **Всичко съдействува за добро на тези, които любят Бога!** (Римляни 8:28). Този стих дойде в мен с голяма сила. Бих могъл да кажа, че той беше едно ново доказателство за Божието ръководство, въпреки че разумът ми вече не можеше да приема абсолютно никакви потвърждения. В този момент на скептицизъм в мен блесна абсурдната мисъл, която безуспешно се мъчех да пропъдя: "Върни се веднага в Ню Йорк!"

След като три вечери се бях опитвал да не й обръщам внимание, разбрах, че не мога повече да я игнорирам. Не ми оставаше нищо друго, освен да се защитавам със своята логика. Този път бях добре подготвен.

Първо. Ню Йорк не беше град за мен. Не го обичах и не бях приспособен за живота в него. При всяко едно от случилите се събития се изясняваше моята неопитност и непригодност. Всичко, свързано с Ню Йорк, за мен беше символ на бъркотия и хаос.

Второ. Погледнато от всички страни, би било много несправедливо да оставя Гуен и децата отново сами. Защо трябва да пътувам осем часа нататък и осем часа насам само, за да играя ролята на глупак.

Трето. И дума не може да става да се изправа отново пред събранието, за да моля отново за средства. Тези фермери и миньори бяха дали и без това повече, отколкото можеше да се даде. Как щях да им обясня мотивите си и да им дам доказателства от позицията на моето поражение? Как да започна отново тази авантюра, която и сам не можех да разбера? Освен това шансът да видя онези момчета не беше по-голям от преди. Нещо повече. Той беше нищожен, защото в очите на властта аз бях, в най-добрия случай, ненормален. Не, не! Дори и десет коня не биха могли да ме изправят на амвона на църквата, за да споделя с вярващите тази нова мисъл.

Отговорът на моите хора беше удивителен. Един след друг те ставаха от местата си, тръгнаха по пътеката напред и поставяха своята жертва на масичката за Господна вечеря. Този път в църквата имаше повече хора, 150 души. Въпреки това, изненадващ беше фактът, че сумата беше почти равна на онази, която се бе събрала миналия път.

Когато преброих банкнотите по десет и по пет долара, те се оказаха достатъчни за пътуването ми до Ню Йорк. Бяха събрани 70 долара. На другата сутрин още в шест часа с Майлс бяхме отново на път. Същият път, същата бензиностанция, същият мост. Щом стъпихме на моста, почнах да се моля: “Господи, нямам и най-малко представа защо ме доведе през миналата седмица тук и защо трябва отново да се забърквам в тази каша. Моля Те не да ми откриеш намеренията Си, но да пазиш стъпките ми!” Отново поехме по “Бродуей”, защото тя беше единствената улица, която познавахме тук. Карахме бавно. Изведнъж изпитах невероятното чувство, че трябва да изляза.

- Ще потърся тук паркинг - казах на Майлс. - Искам да се поразходя малко.

Намерих свободно място и спрях.

- Ще се върна скоро, Майлс... аз самият не зная какво търся.

Оставих Майлс в колата и тръгнах по улицата. Не бях изминал и няколко стотин метра, когато зад мен един глас ми извика:

- Хей, Дейви! Пасторе!

Този път се обърнах. На стената на близката ограда, точно под голям надпис “Стоенето без работа е забранено”, се бяха облегли шестима младежи. Те носеха тесни панталони и якета с ципове. Всички пушеха и имаха скучаещ вид. Едно от момчетата се отдели от групата и тръгна към мен. То се усмихна приятелски и каза:

- Ти не си ли пасторът, когото изхвърлиха от процеса “Майкъл Фармър”?

- Да, аз съм. От къде знаеш това?

- Та твоята снимка е навсякъде, човече, а физиономията ти лесно може да се запомни.

- Така ли? Благодаря!

- Това не е комплимент.

- Ти знаеш името ми, а аз не зная твоето.

- Казвам се Томи. Аз съм шеф на “Бунтовниците”.

Попитах Томи, шефа на “Бунтовниците”, дали онези под надписа “Стоенето без работа е забранено” са негови приятели и той предложи да ме запознае с тях. Скучаещите им физиономии се оживиха веднага, когато Томи им каза, че съм бил арестуван веднъж от полицията. За тези момчета това беше магическа дума. Това беше моят “карт бланш”. Томи ме представи гордо:

- Хей, момчета - каза той. - Този тук е пасторът, когото изхвърлиха от процеса “Фармър”.

Едно след друго момчетата се отделяха от стената, приближаваха се към мен и ми подаваха ръка. Само един от тях не се помръдна. Той отвори ножа си и започна да драска с него по металната рамка на надписа “Стоенето без работа е забранено” една неприлична дума. Докато разговарях с другите, към нас се присъединиха и две-три момичета. Томи ме попита за процеса и аз му казах, че искам да помогна на момчетата, особено на тези от бандите.

Всички, включително и онзи, който драскаше по надписа, слушаха внимателно и от време на време се обаждаха:

- Този е от нашите.

- Какво разбирате под “този е от нашите”? - попитах аз.

Тяхната логика беше проста. Ченгетата не можеха да ме понасят, а те от своя страна не можеха да понасят ченгетата. Ние бяхме под един знаменател и затова аз бях един от “техните”. Това беше първият, но не и последен път, когато се запознавах с тяхната простичка логика.

Изведнъж си представих тъжната картина, когато тълпата ме избутваше навън, към стълбите на съдебната палата. Тази картина ми се представи сега в съвсем нова светлина. Чувствах се малък зрител на могъщия план на Бога. В този момент нямах

време да размишлявам повече, защото момчето с ножа се приближи към мен. Думите му бяха изказани на ужасен уличен жаргон. Те се забиваха като стрели в сърцето ми.

- Дейви - каза момчето и намести с рамене смъкналото се назад яке. Забелязах, че при този жест всички присъстващи отстъпиха малко назад. Младежът започна да си играе замислено с острието на ножа, което блестеше на слънцето. После той се приближи до мен и плъзна ножа по гърдите ми, като че ли искаше да отреже копчетата на сакото. След кратко мълчание той се обърна и ме погледна право в очите. - Дейви, ти си наред! Но ако някога се обърнеш срещу момчетата на този град... - почувствах как той леко натисна острието на ножа в стомаха ми.

- Как се казваш, млади човече?

Името му беше Уили.

- Уили, не знаей защо Бог ме доведе в този град, но знаей едно! Той е на ваша страна. Това мога да ви го гарантирам!

Погледът на Уили не се отделяше от очите ми, но почувствах, че натискът на ножа му постепенно отслабна. Томи тактично промени темата.

- Дейви, ако желаеш да се запознаеш с бандите, можеш да започнеш веднага. Тези тук, всички са "Бунтовници". Можем да те запознаем и с ГГИ, "Тренд гейнстърс инкорпорейтед".

Не беше изтекъл и половин час, откакто бях в Ню Йорк, а вече имах контакт с две от нюйоркските банди. Томи подробно ми описа улиците, по които трябва да мина, но аз нищо не разбрах.

- Човече, ти наистина си бил много прост.

- Нанси - извика той едно момиче, което стоеше наблизко. - Заведи пастора при ГГИ.

ГГИ се събираха в едно мазе на 134-та улица. За да стигнем до техния клуб, слязохме с Нанси по някакви циментови стълби, минахме край дълга редица от кофи за боклук, между които сновяха мръсни и мършави котки, нагазихме купища празни бутилки от водка и най-после стигнахме до една врата, на която Нанси позвъни два пъти късо и четири пъти продължително.

Отвори едно момиче. Отначало помислих, че се шегува. Беше точно копие на представата ми за скитница: боса, с бутилка бира в ръка. Цигарата ѝ висеше отстрани на устните. Косата ѝ беше разрошена. Раменете на роклята ѝ висяха силно назад, при което тя се отваряше по доста неприличен начин. Едва въздържах смеха си и то по следните причини: лицето на момичето не показваше никакъв знак на веселие и второ, тя беше всъщност дете във второто десетилетие на живота си.

Мария вдигна рамене или по-точно едното си рамо, което всъщност придържаше роклята ѝ и отвори вратата. Помещението беше тъмно и трябваше да мине известно време, докато очите ми свикнат. То беше пълно с двойки. Момчета и момичета в гимназиална възраст седяха интимно притиснати в студеното, неприятно миришещо помещение. Едва сега можех да разбера, че Томи имаше право. Аз бях изключителен провинциалист. Тук не само Мария беше боса и с провиснала рокля... Някой запали оскъдна светлина на малка лампа, която висеше от тавана. Момчетата и момичетата бавно свикнаха със светлината и ме гледаха равнодушно с мъртви погледи, които вече бях забелязал в лицата на "Бунтовниците".

- Този тук е пасторът, когото миналата седмица изхвърлиха от процеса "Майкъл Фармър" - каза Нанси.

Като че ли някаква магическа пръчка изведнъж прогони апатията. Станах център на вниманието им и не само на вниманието, но и на симпатиите им. Още в този първи следобед на моето пребиваване в града, аз можах да държа своята първа проповед в една от нюйоркските банди. Стремях се да говоря просто и разбрано. Казах им, че има

Един, който ги обича такива, каквито са, сред бутилките с водка, преситени от всичко. Бог разбира какво търсят те в алкохола и секса. Той иска да им помогне да намерят онова, което търсят - смисъл на живота, бодрост и чувство, че някой се нуждае от тях. Бог може да им предложи нещо много по-добро от евтините бутилки и това студено избено помещение.

Когато за миг замълчах, едно от момчетата се обади:

- Давай, пасторе, ти пробиваш!

Този израз чух тук за първи път. Той подсказваше, че съм се добрал до сърцата им и беше най-голямата похвала, която някога съм получавал за своя проповед. След половин час щях да напусна помещението с чувството на най-голямата радост, ако не беше се случило нещо.

Тук, между ГГИ аз се срещнах за първи път с наркоманията. Както по-късно разбрах, Мария беше шеф на женската банда, която се беше присъединила към ГГИ. Тя прекъсна моята проповед, когато казах, че Бог е приготвил за тях един нов живот.

- Не и за мен, Дейви! Не за мен!

Мария бутна настрана шишето и оправи роклята си.

- Защо не за теб, Мария?

Вместо отговор тя вдигна ръкавите си и протегна към мен ръце.

- Не разбирам какво искаш да кажеш, Мария!

- Ела тук!

Мария се приближи до лампата и протегна ръка към мен. Видях малки ранички като белези от ухапване от насекоми. Някои от тях бяха стари и сини, а други - съвсем пресни. Изведнъж разбрах какво искаше да ми каже това момиче. Тя беше наркоманка.

- Аз съм "венозна", Дейвид! За мен няма надежда дори при Бога.

Огледах се в помещението, като търсех в очите на младежите доказателство, че Мария се държи мелодраматично, но никой не се смееше. От беглия поглед по лицата на присъстващите аз разбрах това, което по-късно научих от полицейските статистики и болничните бюлетени. Медицината няма отговор за наркоманията. Мария изразяваше сега мнението на специалистите: няма на практика надежда за "венозните" наркомани, за тези, които впръскват хероин непосредствено във вените си. Мария беше "венозна".

Г Л А В А IV

Когато се върнах при колата, която все още стоеше на "Бродуей", Майлс ме посрещна с думите:

- Вече се боях, че си се забъркал в процеса за собственото си убийство.

Когато му разказах за двете банди, с които се запознах само час след пристигането ми в Ню Йорк, Майлс дойде до същата фантастична мисъл, която занимаваше и мен:

- На теб, разбира се, ти е ясно, че не би имал никакви шансове с тях, ако тогава не те бяха изхвърлили от заседанието и ако журналистите не те бяха фотографирали.

Потеглихме към центъра на града, за да посетим лично прокурора. Правехме това не защото си създавахме излишни илюзии, че ще постигнем нещо голямо там, но защото през тази инстанция минаваше единственият път към 7-те момчета.

- Бих искал да ви уверя - започнах аз, - че моята молба да посетя тези младежи няма никакъв друг мотив, освен тяхното добро.

- Пасторе, дори всяка дума, която ми казвате, да излиза направо от Библията ви, все пак не можем да ви пуснем при тях. Единствената възможност да посетите

момчетата, без разрешението на съдията Дейвидсън, е да получите писменото съгласие на всеки от техните родители.

Ето, че се откриваше нов път.

- Може ли да ми дадете писмено имената и адресите им?

- Съжалявам. Нямам такива пълномощия.

Когато излязохме отново на улицата, аз извадих отново от джоба си измачкания лист от "Лайф". Тук беше написано името на ръководителя на бандата - Луис Алварес. Майлс остана в колата, а аз отидох до съседната будка, за да разваля една от последните ни пет доларови банкноти на монети от по 10 цента. След това започнах да търся по телефона всички Алварес, които бяха записани в телефонния указател. Само в Манхатън те бяха около двеста.

- Вие ли сте близките на Луис Алварес от процеса "Майкъл Фармър"?

Обидено мълчание. Ядни слова. Прищракване на бясно затворен телефон. Бях вече изразходил 40 монети от по десет цента. Стана ми ясно, че по този начин не ще можем да открием нашето момче. Излязох от будката и седнах в колата до Майлс. Бяхме обезкуражени. Нямахме и най-малка представа какво трябва да предприемем. Там, в колата, сред високо издигащите се над нас небостъргачи на Ню Йорк, аз наведох глава:

"Господи, ако ние сме тук по Твое нареждане, тогава Ти трябва да ни водиш. Ние достигнахме до границата на нашите възможности. Заведи ни там, където трябва да отидем, защото ние не знаем как да сторим това!"

Поехме безцелно в посоката, към която бе ориентирана при паркирането нашата кола, т. е. на север. На "Таймс скуеър" ни пое огромното движение, а когато след големи усилия най-сетне можахме да се измъкнем от него, ние се изгубихме в Централ парк. Въртяхме се и обикаляхме, докато разбрахме, че улиците са разположени в кръг. Поехме напосоки по една изходна артерия, само за да можем да се измъкнем от парка. Така попаднахме на една улица, която ни заведе в центъра на испанския Харлем. Изведнъж ме обхвана същото непонятно желание да сляза от колата.

- Да потърсим паркинг - казах аз на Майлс.

Спряхме на първото свободно място. Слязох и направих няколко крачки по улицата. След малко се спрях объркан. Вътрешното чувство беше изчезнало. Пред един вход седяха група младежи.

- Къде живее Луис Алварес? - попитах аз едно от тях.

Момчетата ме гледаха тъпо и мълчаха. Продължих безцелно нататък. Един младеж, негър, се изправи и тръгна след мен.

- Луис Алварес ли търсите?

- Да. - Той ме погледна някак особено. - Да. Познаваш ли го?

Момчето продължаваше да ме гледа.

- Това вашата кола ли е? - попита той.

Започнах да се дразня.

- Да, това е моята кола. Защо?

Момчето вдигна рамене.

- Човече - каза то, - вие сте паркирали точно пред неговата врата.

Почувствах, че косите на главата ми се изправиха. Той сочеше стария блок, пред който бях спрял колата.

- Там ли живее той? - едва промълвих аз.

Момчето кимна. Понякога съм се питал защо Бог не отговаря на някоя моя молитва. Една чута молитва обаче се схваща още по-трудно. Ние се бяхме помолили на Бог и Той ни доведе точно пред вратата на Луис Алварес.

- Благодаря Ти, Господи! - казах аз високо.

- Какво казахте?

- Благодаря! - отговорих аз, като се обърнах към момчето. - Сърдечно благодаря!

Името "Алварес" стоеше на пощенската кутия в мрачния вход: третия етаж. Затичах се по стълбите нагоре. Площадката на третия етаж беше тъмна. Миришеше на урина и прах.

- Мистър Алварес!- извиках аз, когато намерих вратата, на която с чисти, печатни букви беше написано името.

От вътрешността на жилището някой извика нещо на испански. С надеждата, че това е покана, аз отворих леко вратата и се мушнах вътре. Там, в червено канапе, седеше слаб, тъмнокож човек с броеница в ръка. Той повдигна очи от перлите си и по лицето му се появи усмивка.

- Вие, Дейви?! - каза той бавно. - Вие сте пасторът, когото полицаите изхвърлиха от процеса?

- Да - казах аз и пристъпих.

Мистър Алварес се изправи.

- Аз се молих да дойдете - каза той. - Вие искате да помогнете на моето момче?

- Да, искам, мистър Алварес, но не ме пускат при Луис. Трябва да имам писмено разрешение от вас и другите родители.

- Ще ви го дам.

Сеньор Алварес взе молив и хартия от кухненския шкаф. Бавно той написа, че имам неговото съгласие да говоря с Луис Алварес. След това сгъна листа и ми го подаде.

- Имате ли имената на другите родители?

- Не - каза бащата на Луис и наведе глава. - Аз нямах необходимия контакт с моя син. Бог, Той ви доведе тук. Той ще ви заведе и при останалите.

И тъй, няколко минути след като наслуки бях паркирал на една от улиците в Харлем, аз вече държах в ръка моето първо писмено разрешение. Когато излязох от жилището на мистър Алварес, аз се питах изненадано, възможно ли е Бог да доведе колата ми в отговор на молитвата на този баща, точно пред неговия дом? Съзнанието ми търсеше друго обяснение. Дали не съм прочел адреса в някакъв вестник и съм го съхранил в подсъзнанието си?

Но докато слизах по тъмното стълбище, се случи нещо, което не може да бъде обяснено с подсъзнанието. На една от площадките почти се сблъсках с едно момче на около 17 години, което "под пълна пара" се качваше нагоре.

- Извинявайте! - казах аз, без да спра.

Момчето ме погледна, промърмори нещо и понечи да продължи. Тъй като в това време аз бях стигнал до лампата, той се спря и ме погледна пак.

- Пасторът?! - Обърнах се. Момчето присвиваше очите си и се мъчеше да различи по-добре лицето ми в мрака. - Ти не си ли онзи, дето го изхвърлиха от процеса "Луис"?

- Да, аз съм. Дейвид Уилкерсън.

Момчето ми подаде ръка.

- Чудесно, казвам се Анжело Моралес. Аз съм от бандата на Луис. Горе, при Алварес ли бяхте?

- Да.

Разказах на Анжело, че се нуждая от тяхното писмено разрешение да говоря с Луис. Изведнъж видях Божията ръка в нашата среща.

- Анжело - казах аз, - трябва ми подобни разрешения от родителите на всяко едно от момчетата. Мистър Алварес не знае къде живеят другите, но ти сигурно знаеш, нали?

Анжело ни поведе из испанския Харлем, за да издирим родителите на другите шестима от процеса “Майкъл Фармър”. По пътя той ми разказа и нещо за себе си. Ако не го болели зъбите през онази нощ, когато Луис и другите “оформили” Майкъл, и той щял да бъде с тях. Разказа ни, че приятелите му не са имали никакъв определен план, когато са отишли в парка. Просто искали да направят един “мариж”. Ако не е бил Майкъл, щял да бъде някой друг. Просто той им попаднал в ръцете. От Анжело научихме това, което очаквахме да чуем.

Момчетата от тяхната банда се чувствали самотни, било им скучно и затова били изпълнени с бяс. Стремели се към някаква промяна и силни изживявания. Търсели среда. Анжело имаше чудесната способност да разяснява нещата. Той беше светло, симпатично момче и искрено желаше да ни помогне. И двамата с Майлс бяхме на мнение да запазим връзката си с Анжело Моралес и, ако планът ни се осъществи, да му покажем истинския път.

Два часа по-късно иммахме необходимите подписи. След като взехме адреса на Анжело и му обещахме да не го забравяме, ние си казахме “До виждане!”. Върнахме се в центъра. Сърцата ни пееха. Ние наистина пеехме всред водовъртежа на движението по Бродуей. Затворихме прозорците на колата и хвалехме Бога с хубавите стари евангелски песни, които знаехме от своето детство. Невероятните чудеса, които се бяха случили през последните часове, отново ни дадоха сигурност, че всички врати по пътя ще се отворят широко, ако вярваме в Божиите обещания и живеем съобразно тях.

Как можехме тогава да знаем, че само няколко минути по-късно вратите щяха да се затворят с трясък. Дори и онези подписи нямаше да ни помогнат, за да поприказваме с момчетата.

Прокурорът беше много изненадан, че ни вижда толкова скоро и имаше вид на човек, който е поставен на тясно. Той се обади в затвора и нареди да ни пуснат, ако момчетата дадат съгласието си да разговарят с нас. Но именно тук, в затвора, на пътя ни се изпречи една странна и напълно неочаквана пречка и то не от страна на момчетата или от администрацията на затвора, а от един колега.

Свещеникът на затвора, под чиято духовна грижа се намираха момчетата, прецени нашето посещение като “вредно и напълно излишно”. Всеки един от подсъдимите беше подписал формуляр, на който пишеше: “Желая да разговарям с пастор Дейвид Уилкерсън”. Затворническият свещеник изтри думата “желая” и написа вместо нея “не желая”. Беше ясно, че никакви молби и уговорки не можеха да убедят администрацията на затвора, че този текст не е валиден.

Отново поехме назад през моста “Джордж Вашингтон”, напълно объркани и смутени. Защо бяхме окуражени по един толкова драматичен начин, за да стигнем до задънена улица? Едва късно през нощта, когато пътувахме към нашето малко планинско градче, в моето съзнание блесна лъч надежда.

- Аха - казах аз високо и с това стреснах дремещия до мен Майлс.

- Какво “аха”?

- Точно това ще направя.

- Добре, радвам се, че всичко е наред - каза Майлс, облегна се назад и веднага захърка отново.

Лъчът на надеждата имаше формата на човек, на един забележителен човек. Той беше баща на баща ми. Надявах се, че ще ми бъде разрешено да посетя дядо и да споделя с него всичко онова, което сега ми изглеждаше толкова загадъчно.

Г Л А В А V

- Знаеш ли какво според мен правиш ти сега? - попита Гуен. Ние седяхме в кухнята и пиехме чаша чай преди да потегля за фермата на моя дядо. - Мисля, че се нуждаеш от чувството, че си частичка от някаква достойна за уважение традиция и не стоиш сам някъде накрая. Аз мисля, че ти трябва да дойдеш до съприкосновение с миналото. Считам, че това е правилно. Върни се колкото е възможно по-назад, Дейви! Точно от това се нуждаеш сега.

Обадих се на дядо по телефона, за да му кажа, че искам да го посетя.

- Ела веднага, момчето ми! - каза той. - Ще има за какво да си поприказваме.

Дядо ми беше на 79 години, но все още бе пълен с енергия. В миналото той бил известен в цялата страна. Имаше англо-уелско-холандски произход и беше син и внук - по всяка вероятност и правнук - на пастор. Традицията се губеше някъде в ранната история на протестантската реформация в Западна Европа и Британските острови. Доколкото ми е известно, от дните, в които духовниците в християнската църква са започнали да се женят, е имало винаги по един Уилкерсън на духовна служба.

Пътуването от Филипсбърг до фермата в Толидо, Охайо, където дядо живееше като пенсионер, беше дълго и изморително. Аз употребих голяма част от времето по пътя, за да “бъда отново в съприкосновение с миналото”, както Гуен се бе изразила. В съзнанието ми живееше чудесна колекция от спомени, в които дядо ми играеше главна роля.

Джей Уилкерсън беше роден в Кливлънд, Тенеси. Преди да стигне края на второто си десетилетие, той бил вече пастор. Младостта му помагала да се справи с трудния живот тогава. Дядо бил известен пътуващ проповедник. Голямата част от живота си той прекарал на седлото. Неговата кобила Нели го пренасяла от град на град и от църква на църква. Бил едновременно и проповедник, и диригент на хора, и клисар. Идвал пръв в църквата. Палел печките. Проветрявал помещението и изнасял навън капаните за мишки. След това идвали вярващите и той започвал службата. Пеели с увеличение старите, познати песни “Дивна благодат” и “Колко драгоценен приятел”. След песните дядо изнасял своята проповед.

Дядо проповядваше по един малко необичаен начин и някои от неговите аргументи покориха слушателите. Когато той бил млад пастор, в църквата смятали за грях носенето на панделки и пера на шапките. Не били рядко случаите, когато на колана на дяконите висяла, вързана на шнур, ножица. Ако някои от дамите, които излизали напред пред амвона, за да се молят за покаяние, носела на шапката си панделка или перо, ножицата влизала веднага в действие, придружавана от възпитателна проповед на тема “Как мислим да влезем в небето с всевъзможни панделки по дрехите си?!” Но дядо променил мнението си относно този начин на покаяние. По-късно той разработил и своя теория за евангелизация, която нарекъл “Школа за агнешкото месо”.

“Ти можеш да печелиш хора за Христос по начина, по който се сприятеляваш с едно куче” - обичаше да казва той. - “Стоиш на улицата и гледаш, че минава куче. То държи между зъбите си стар кокал. Не бива да отиваш при него, за да му отнемеш кокала, за да му кажеш, че той не е добър за него. То ще те ухапе. Кокалът е единственото нещо, което то има. По-добре хвърли пред него голямо, тлъсто парче агнешко месо. Кучето веднага ще остави кокала, за да вземе месото и ще започне да маха с опашка в знак, че това му е харесало. Ти си спечелил един приятел. Вместо да се разкарвам и да отмъквам от хората кокала им или да им оскубвам перата, по-добре да им предложа агнешки шницел. Нещо приготвено от истинско месо и... живо. Аз ще им разкажа някоя нова опитност”.

Дядо проповядваше в палаткови събрания като в църква и днес, когато пътувам из страната, аз чувам различни истории за Джей Уилкерсън и за неговите чудати богослужения. Веднъж той проповядвал в Карибска Ямайка, в евангелизационна палатка. Събранието било многолюдно, защото съвпадало с края на седмицата на “Четвърти юли” (националният празник на САЩ).

Всеки следобед дядо посещавал един приятел, който работел в металургичен завод. Приятелят показал на дядо ми нов вид барут, който избухвал при силен натиск. Той се надявал да спечели доста от този бизнес на празника “Четвърти юли”. Дядо ми се заинтересувал и купил известно количество, пхнал го в чантата и... забравил за това.

Дядо ми проповядва в палатката за новия живот в Христа, както и за ада, и понякога неговите описания за това място бяха твърде критични. И тъй, говорейки на тази тема на “Четвърти юли” вечерта, той бръкнал с ръка в чантата си и усетил барута. Най-спокойно той измъкнал напълнената си с барут шепка и пръснал барута навсякъде около катедрата. Тогава започнал невъзмутимо да го тъпче с крака, от което барутът експлодирал и се вдигнал невъобразим пушек. Просто за дядо ми нямало в момента нещо по-важно от това да изобрази какво представлява адът. От този ден насетне хората приказват, че когато Джей Уилкерсън им говори за ада, те почти виждат светкавици и усещат дим.

Вярващите очакваха от баща ми най-напред, че той непременно ще бъде едно точно копие на дядо ми. Но баща ми бе съвсем друг тип човек. Той бе повече пастир, отколкото евангелизатор. И понеже дядо ми проповядваше надлъж и нашир из страната, баща ми не познаваше спокойствието на уседналия живот на другите пастирски семейства и това даде отражение на сетнешния му живот като самостоятелен пастор. Докато дядо проповядвал всяка вечер на различно място, баща ми през цялата си служба беше сменил само четири църкви. Баща ми изграждаше солидно установени общества, в които хората го обичаха и при трудности го търсеха за съвет.

“Аз мисля, че за изграждането на една църква са необходими и двата вида служение - ми каза веднъж баща ми, когато живеехме в Питсбърг, - но аз завиждам на способността на дядо ти да отстранява гордостта от хората. От това се нуждаем ние тук.” Църквата на татко ми се намирала в един елегантен вилен квартал на Питсбърг, където живееха банкери, адвокати и лекари. Това е малко неподходяща обстановка за една свободна евангелска църква, в която богослуженията преминават малко по-шумно и без скована официалност.

Имайки предвид обкръжението, ние малко потискахме изблиците на благодатен възторг, но трябваше да дойде дядо, за да ни покаже, че не сме на прав път. По онова време всеки член на църквата се стремеше да живее по подобие на своите благовъзпитани, но невярващи съседи спокойно и аристократично.

- ...и мъртво - казваше дядо. - Та нали вярата е предназначена да даде на човека живот!

На баща ми не му оставаше нищо друго, освен да кимне с глава в знак на съгласие. И тук направи грешка. Той покани дядо да проповядва следващата неделя вечер.

Аз присъствах на това богослужение и никога няма да забравя ужаса в очите на баща ми, когато дядо събу своите кални ботуши и ги нареди на амвона.

- Е? - каза той, като се изправи и изгледа шокираното събрание. - Какво всъщност имате против мръсните ботуши на един пътуващ проповедник на амвона? Аз донесох малко калчица във вашата хубава, буржоазно спокойна и формализирана църквица. Нараних вашата гордост. Обзалагам се, че вие дори не знаете, че сте горди.

Татко се въртеше нервно на мястото си.

- Да, това се отнася и за теб! - продължи безмилостно дядо, като се обърна към него. - Къде всъщност са дяконите на тази църква?!

Дяконите вдигнаха ръка.

- Искам всички дякони да станат и да отворят прозорците! Ще направим малко шум, така че bankerите и адвокатите, които сега скучаят в неделната вечер по верандите си, да разберат какво значи да бъдеш радостен в своята вяра. Тази вечер ще изнесем една проповед за вашите съседи.

След тези думи дядо ни покани да се изправим. Всички станаме. След това той ни каза да се въртим в църквата и да пляскаме с ръце и ние пляскахме и марширувахме. Това продължи около петнадесет минути, а когато се опитахме да спрем, той поклати глава и ние продължихме да пеем още известно време. Марширувахме, пляскахме с ръце и пеехме. Когато песента затихваше, дядо се приближаваше до прозорците и ги отваряше по-широко. Аз гледах татко и знаех какво си мисли в момента. "Случилото се никога няма да можем да поправим, но може би е добре, че стана така." При тази мисъл той започваше да пее още по-високо. Но макар и необичайно, това богослужение беше пропито с Божията благодат. Беше разчупена традицията и въпреки че начинът, по който стана това, беше малко комичен, църквата отхвърли човешките норми и отвори сърцето си за радостта и възторга на Святия Дух.

На следващия ден татко се сблъскал с първите реакции на съседите. Имал някаква работа в банката. Зад едно голямо бюро седял един от нашите съседи. Татко се опитал да се измъкне, но bankerът извикал след него:

- Я виж, пастор Уилкерсън!

Bankerът поканил татко зад оградата и казал:

- Това се казва песен! Всички говорят за вашето богослужение снощи. Ние бяхме слушали, че вярващите могат да бият хубаво и през цялото време чакахме да ви чуем. Това е най-хубавото събитие, което се е случвало в нашия квартал!

През следващите три години в църквата цареше истински дух на свобода и духовна сила, а аз получих голям урок.

- Ти по-често трябва да проповядваш Петдесятница - каза дядо, когато се завърнахме от това "богослужение на мръсните ботуши", - а Петдесятница е сила и живот. Точно това донесе на църквата Святия Дух - дядо продължи, като стисна ръката си в юмрук. - Ако имаш благодат и живот, ти си силен, а ако си силен, това не може да не се забележи наоколо, дори и тогава, когато по пътя на благовестието ботушите ти са се изкаляли малко.

Да "изкаляш ботушите си" означаваше за дядо не само да се поизцапаш, когато отиваш там, където хората са в нужда, но и панталоните ни да са протрити от молитва на колене. Дядо беше човек на молитвата и в този пункт на него приличаше цялото семейство. Той беше възпитал чадата си като молители, а татко от своя страна беше предал това качество и на мен.

- Дейвид! - каза ми веднъж дядо, когато се отби при нас. - Имаш ли кураж, когато си в нужда, да се молиш за помощ?

Отначало този въпрос ми се видя странен, но тъй като дядо не отстъпваше, аз забелязах, че той иска да го използва като изходна точка за нещо важно. Разбира се, аз благодарях на Бога за всички добрини, които получавах от Него - за родителите си, за дома, за храната, за образованието. Аз се молах също, но твърде общо и неопределено, Бог да ме разбере по някакъв начин, за да стана Негов инструмент. Но за помощ, наистина, аз се молах рядко.

- Дейвид! - каза дядо и ме погледна, без да мигне, право в очите. - В деня, в който се научиш открито и определено да се молиш за помощ, този ден ще откриеш силата на молитвата.

Тогава не разбрах напълно онова, което той искаше да ми каже, може би, защото бях на 12 години, а може би и защото инстинктивно се страхувах от тази мисъл. Да се моля определено и открито, беше казал той. Та това означава на всеослушание да кажеш: "Аз се моля за това и това." Това означаваше да поемеш върху себе си риск в случай, че молитвата ти остане без отговор.

Но настъпи един ужасен ден, в който аз просто бях принуден да разбера това, което дядо ми беше казал. Баща ми беше много болен. Той страдаше от язва на дванадесетопръстника. В течение на 10 години не минаваше ден, без да има чувствителни болки. Един ден, когато се връщах от училище, видях как покрай мен мина една линейка, а когато вече наближих нашия дом, знаех къде отива тя. От доста далеч можеха да се чуят виковете на баща ми.

Във всекидневната, тържествено наредени, стояха всички дякони на църквата. Лекарят не искаше да ме пусне в стаята, в която лежеше татко, но мама дойде при мен на стълбите.

- Мамо, ще умре ли той?

Мама ме погледна в очите и реши да ми каже истината:

- Докторът мисли, че може да живее още два часа.

В този миг татко извика високо от болки. Мама ме прегърна и изтича към стаята.

- Тук съм, Кенет! - каза тя и затвори вратата след себе си.

Но преди да я затвори, аз разбрах защо докторът не искаше да ме пусне вътре. Чаршафите и подът бяха изцапани с кръв. В този момент си припомних думите на дядо "В деня, в който се научиш да се молиш определено и открито, ще откриеш силата на молитвата". За миг помислих да вляза във всекидневната, където седяха мъжете и да им кажа, че ще се моля за татко и той ще оздравее. За съжаление не можах да го сторя. Дори и при тази крещяща нужда аз нямах кураж да излявя своята вяра.

В противоположност на думите на дядо ми аз изтичах далеч от хората. Спуснах се по стълбите на мазето, бутнах се при въглищата и започнах да се моля. Опитвах се да заместя онази част от вярата, която ми липсваше, със силата на гласа си. Не бях и помислил, че съм застанал пред нещо, което много приличаше на високоговорителна уредба.

Нашата къща се отопляваше с топъл въздух. Широките тръби, които излизаха от пещта до мен, се разклоняваха и отиваха до всяка една от стаите на къщата. Гласът ми прозвучал през тези тръби така, че хората от църквата, които седяха във всекидневната, чули всяка дума от моята гореща молитва. И лекарят я беше чул, и баща ми, който лежеше в смъртното си легло, също бе чул всичко.

- Доведете Дейвид тук! - прошепнал той.

Изведоха ме горе. Минах покрай учудените погледи на дяконите и влязох в стаята при татко. Той помоли д-р Браун за миг да почака в коридора. След това каза на мама да прочете 22-ри стих от 21-ва глава на Матей. Мама отвори Библията и запрелиства страниците, докато намери посочения пасаж.

- И всичко, което поискате в молитва - четеше тя, - ако вярвате, ще го получите.

Почувствах необикновено вълнение.

- Мамо, можем ли да повярваме в този стих и по отношение на татко?

Мама започна да чете отново посочения текст. Татко лежеше неподвижно на леглото. Аз се изправих от стола, приближих се до него и поставих ръцете си на челото му.

- Исусе! - помолих се аз. - Исусе! Аз вярвам в това, което си казал. Дай здраве на татко!

Трябваше да направя още една стъпка. Отидох до вратата и казах ясно и високо:

- Д-р Браун, сър, моля, влезте! Аз... (това беше трудно) ...аз се помолих и вярвам, че татко ще оздравее.

Д-р Браун погледна на моята 12-годишна сериозност с бегла усмивка, която произлизаше от неговото напълно невярващо сърце. Но усмивката се смени със смущение, а след това - с изненада, когато се наведе над баща ми.

- Нещо се е случило - каза той.

Гласът му беше толкова тих, че аз едва го чух. Д-р Браун с разтреперани пръсти потърси инструментите си и премери кръвното налягане на татко.

- Кенет - каза той, след като прегледа очните дъна, попипа тялото му и отново измери кръвното налягане. - Кенет, как се чувствате?

- Като че ли нова сила се влива в мен!

- Кенет! - каза докторът. - Току-що преживях едно чудо.

В този изключителен момент татко беше в състояние да стане от леглото, а аз бях освободен от страха да се моля с жива вяра пред другите. Този спомен ме придружаваше в деня, много години по-късно, когато пътувах към фермата на дядо, за да споделя с него моите духовни трудности.

Радвах се да го видя все така бодър, както винаги. Наистина, движенията му бяха малко по-бавни, но духовно той беше на нужната висота. Дядо притежаваше изключително проникателна мъдрост. Той седеше на своя люлеещ се стол и внимателно слушаше разказа на моите странни опитности. Той ме остави да говоря цял час, без да ме прекъсне. Накрая аз го попитах:

- Какво мислиш, дядо? Вярваш ли, че аз наистина имам призвание да помогна на онези момчета от процеса за убийството?

- Не - каза бавно той - не вярвам това.

- Но, толкова... - заекнах аз.

- Вярвам, че онази врата е затворена за теб по-здраво от всички други врати на света. Аз не вярвам, че Господ ще ти разреши да видиш онези момчета, най-малкото да ги видиш в близко бъдеще. Ще ти кажа защо. Ако ти се срещнеш с тези момчета сега, може да си помислиш, че задачата ти е сред младежите от Ню Йорк е изпълнена. Вярвам, че Бог има по-големи планове за теб.

- Как да разбирам това?

- Имам чувството, Дейвид, сине мой, че ти трябва да говориш не само с тези седем момчета, но и с хиляди подобни на тях в големия град. - Дядо изчака да види реакцията ми и продължи. - Аз мисля, че всички тези объркани, изплашени и изоставени момчета от Ню Йорк могат да станат убийци само, за да погъделичкат нервната си система. Ти трябва да им помогнеш. Имам чувството, Дейвид, че ти се нуждаеш от един по-широк хоризонт.

Дядо притежаваше способността да излага мислите си така, че винаги се възхищавах от него. До скоро имах желанието да напусна колкото е възможно по-скоро града, а сега изведнъж открих, че чувствам нужда веднага да се върна и да започна работа. Споделих това с дядо и той се засмя:

- Лесно е да се каже подобно нещо тук, в топлатата кухня, в уютен разговор със стария дядо. Преди да започнеш работа се постарай да опознаеш по-добре тези момчета! Те са пълни с омраза и грях и то много повече, отколкото си представяш. Те са млади, но вече знаят какво значи убийство, изнасилване и хомосексуализъм. Как ще се справиш с тези проблеми, когато се срещнеш с тях? - Не можах да отговоря... - Аз ще ти отговоря на този въпрос, Дейви. Вместо да гледаш на тези неща, трябва да отправиш погледа си към Евангелието, към Неговото сърце. Какво ще кажеш? Кое е то? - Той ме погледна в очите.

Аз достатъчно съм слушал дядо си да говори на тази тема, за да мога да му отговоря с думи от неговите собствени проповеди. Сърцето на Евангелието е покаянието, истинското обръщение. Смисълът на цялото Евангелие е новородението за нов живот с Исус.

- Много знаеш да бърбриш, Дейви. Почакай да се увериш в онова, което прави Бог. Тогава ще получиш по-голямо въодушевление в гласа си. Все пак това е теория. Сърцето на Благата вест Христова е нещо много обикновено: една среща с Бога, една истинска среща. Това е “новородение”.

Дядо започна да се вълнува и аз разбрах, че разговорът е към своя край. Той се протегна, стана от стола и тръгна към вратата. Знаех, че по душа той е драматик и чувствах инстинктивно, че най-важната част от нашия разговор ще настъпи сега.

- Дейви - каза дядо, сложил ръка върху дръжката на вратата, - аз съм загрижен за теб. Как ще се справиш със суровия живот в града? До сега ти си бил пазен от него. Какво ще стане, когато ти се срещнеш с обекта на твоето свидетелство? Няма ли да се вкамениш? Знаеш ли... - каза дядо и започна една история, която на пръв поглед нямаше определена връзка с нашата тема. - Веднъж, когато се разхождах из планината, видях една огромна змия. Тя беше наистина голяма, Дейвид, три цола дебела и дълга повече от метър. Змията лежеше на слънцето и беше някак особено набръчкана. Уплаших се и замръзнах на мястото си. Дълго време не помръдвах, за да не ме забележи. И ето, докато я наблюдавах, стана едно чудо. Присъствах на едно новородение. Старата змия се измъкна от кожата си. Остави я да лежи на слънцето и като едно наистина ново създание пое пътя си и изчезна в храсталака.

- Когато започнеш своята мисия в града, момче, не прави като мен. Не се стряскай от греха, в който живеят тези момчета. Бог също не прави това. Той чака до тогава, докато всяко едно от тях смъкне старата кожа на греха и я остави зад себе си. Той чака и желае това да се случи с всеки човек.

- Никога не забравяй това, Дейвид, когато видиш твоите змии, а ти сигурно скоро ще ги видиш по тротоарите на Ню Йорк!

Г Л А В А VI

Когато за първи път след разговора с дядо поех отново към Ню Йорк, бях изпълнен със съвсем различни чувства. Аз вече не бях човек, зает с простата задача да помогне на седем момчета, забъркани в процес за убийство. Казвах си: “Ако трябва да върша нещо друго, бих желал новата ми задача да бъде напълно ясна”. В съзнанието ми, подобно на полузабранен сън, се мяркаше някаква мисъл, но когато се мъчех да я схвана, тя непрекъснато ми убягваше. Аз знаех само, че е свързано с някаква възможност да помогна на момчета като Луис и приятелите му. Не исках да изпусна дори най-малката нишка на контакт с бандата на Луис. Присъдата беше вече произнесена. Четири момчета, между които и Луис бяха осъдени на затвор, а останалите трима бяха оправдани. Първият от тях се изпращаше в поправителен дом, а вторият, както разбрах от родителите му, се наложи да бъде изведен бързо от града. Третият се връщаше вкъщи. Реших да се опитам да вляза във връзка с него.

Когато се изправих пред жилището му на 125 улица, на вратата висеше табелка с друго име. Въпреки това аз почуках и бях изненадан, като ми отвори майката на същото момче. Тя ме познаваше от първото ми посещение тук и видимо се зарадва, че ме вижда.

- Влезте - каза тя. - Както виждате, променихме името си. През цялото време разни озлобени типове чукат по вратата. Веднъж написаха на стената "Изведете сина си от града или ще го убием!"

По столовете във всекидневната на четиристайния апартамент лежаха купища сгънати вестници и материали от процеса.

- Нямате представа, пастор Уилкерсън, какво значи всеки ден да отваряш вестник, от който те гледа снимката на сина ти, изправен пред съда като убиец. Болшинството от тези тук ги носиха съседите, за да ме разплакват. И на мъжа ми в работата са давали няколко.

Отидохме в кухнята, където миришеше чудесно на испанско печено и говорихме за бъдещето.

- Ще се опитате ли да останете тук?

- Бихме заминали веднага, но това е невъзможно поради работата на мъжа ми.

- Но синът ви тук е в опасност!

- Да.

- Защо не го пуснете да дойде за известно време при моето семейство в Пенсилвания? При нас ще бъде добре дошъл.

- Не - каза бедната жена и разбърка яденето. - Не! Когато моето момче се върне от затвора, ние сигурно ще го изпратим някъде, но само при роднини. Никой не иска да го види. По-добре да не беше се родил...

Когато след около половин час напуснах жилището и се обърнах да се сбогувам, видях надписа, за който ми беше говорила тя. Някой се беше помъчил да го заличи, но все още се четеше: "...или ще го убием!"

По такъв начин и този път не ми се отдаде да вляза в контакт с бандата на Луис. Може би трябваше да приема, че зад тази заключена врата се криеше някакво Божие намерение. Може би то има непосредствена връзка с мисълта, която непрекъснато ме преследваше. Колкото и невероятно да ми се струваше всичко, колкото и неподготвен и недоволен да бях аз, все пак започнах да вярвам, че тук, по тези улици, неизбежно ще намеря онова, което квакерите наричат "възел", на отговорността.

- Господи! - казах аз, когато напуснах 125 улица и се отправих към колата си. - Ако Ти имаш работа за мен тук, тогава покажи ми каква е тя.

Това беше началото на едно дълго, четиримесечно обикаляне на улиците на Ню Йорк. През март, април, май и юни 1958 аз посещавах града всяка седмица през почивния си ден. За да имам достатъчно време за осемчасовия път, ставах почти в тъмно и в Ню Йорк пристигах рано следобед. До късно през нощта обикалях улиците на града и на другата сутрин рано поемах към дома.

Това не бяха безполезни набези. Никога не ме напусна чувството, че съм ръководен от Бога, въпреки че Неговата цел ми се виждаше по-тайнствена от преди. Не видях друг по-добър начин да изпълня Божията воля, поради това посещавах редовно Ню Йорк и очаквах да се изясни моята задача.

Ясно си спомням първата вечер на това четиримесечно странстване. Преди да напусна влажната и студена дупка на мазето, Мария ми беше казала, че най-опасният и мизерен квартал на Ню Йорк е Бедфорд-Стюевейнд в Бруклин.

- Пасторе - каза Мария, - ако искаш да видиш Ню Йорк от най-лошата му страна, трябва само да пресечеш Бруклинския мост, но добре си отваряй очите!

Исках ли наистина да видя къде е най-опасното място на Ню Йорк? Не бях особено сигурен в това и все пак точно от подобна утроба бяха родени обвиняемите от процеса "Фармър". Ако исках да разширя хоризонта си, както дядо ме беше посъветвал, аз трябваше може би да хвърля един поглед надолу.

Поех по “Бродуей” навътре към града. Минах покрай “Таймс скуеър”, покрай “Мартиника” и поех по Бруклинския мост. На другия бряг от един полицаец се осведомих къде се намира “Бедфорд-Стюезънд” и ето, за първи път навлязох в сърцето на един квартал, за който се говори, че има повече убийци на квадратен метър от която и да е друга част на света. Тогава още нямаш и най-малката представа, че един ден тези улици ще ми станат по-мили и от най-романтичните улички на Филипсбърг.

Някога Бедфорд-Стюезънд бил населен с почтени хора от средната класа, които живеели в красиви триетажни къщи с дворчета отпред. Сега той е гето за негри и порториканци. Беше леденостудена мартенска вечер. Трябваше дълго да обикалям, докато намеря място за паркиране. Бяха чистили снега и повечето коли бяха замръзнали между купища сив сняг. Да газиш до глезените в кал и да вървиш пеш по хлъзгави отпадъци не е лесна работа. Скитах се надолу-нагоре по улиците, като си затварях добре очите и ушите. Пред мен се открояваше един начин на живот, който изглеждаше абсурден от позициите на моето тихо, планинско градче.

Един пиан лежеше на замръзналия тротоар. Когато се наведох да му помогна, той ме напсува. Обърнах внимание на полицаеца, който стоеше на ъгъла, но той вдигна рамене. В края на краищата обеща да се погрижи за него. Когато се отдалечих малко, хвърлих поглед назад. Полицаят си седеше още там и отегчено въртеше палката си. Две момичета, чиито силуети се очертаваха пред една отворена врата, ми подвикнаха:

- Хей, голямо момче! Търсиш ли компания?

На другата страна на улицата пред една сладкарница стояха група младежи. Те носеха кожени якета с някакви знаци на гърба. Искях да ги заговоря, но се поколебах. Ще ми обърнат ли внимание? Няма ли да ми се присмеят? Накрая реших да не ги закачам. Минавах покрай обърнати кофи за боклук, покрай църкви и полицейски участъци. Стигнах до някакъв огромен жилищен комплекс с изпочупени прозорци и улични лампи. Един полузатрупан с мръсен сняг надпис предупреждаваше: “Газенето на тревните площи - забранено!”

По пътя назад към колата ми се стори, че чух нещо като три последователни изстрела. Тъй като никой не ми обърна внимание, аз помислих, че съм се заблудил. След няколко минути обаче чух вой на сирена и покрай мен профуча полицейска кола с червена сигнална светлина. Тя се спря на тротоара на няколко метра от мен. Само няколко души се спряха, когато от някаква къща изнесоха човек, чиято ръка кървеше и висеше безпомощно встрани. За да бъде привлечено вниманието на Бедфорд-Стюезънд, един изстрел в рамото е твърде недостатъчен.

Върнах се при колата. За да се почувствам уединен, закачих на прозореца една стара риза и си легнах. Завих се с одеялото, което носех в колата си и заспах веднага. Днес не бих направил такова нещо. Сега съм по-добре осведомен. Опасността не идва толкова от възрастните бандити, дори не от тийнейджърите. Тя идва от децата. Имам предвид 8-10 годишни деца, които съпътстват младежките банди и се стремят да им подражават във всичко. Тези малки деца са толкова опасни, защото имат револверите и ножовете на своите по-възрастни герои и мислят, че когато ги използват, се проявяват като истински мъже. От тези деца бих се страхувал днес, ако трябва да преспя на улицата в колата си. Въпреки това сутринта се събудих бодър. Нощта беше преминала спокойно. Дали ме бе запазила моята невинност или се бяха изпълнили думите от 91 Псалм, който си повтарях непрекъснато преди да заспя:

Защото Господ е твоята надежда, Всевишният е твоето прибежище. Той няма да допусне да те засегне зло, нито да се приближи язва до шатъра ти. Защото ще заповяда на ангелите Си за теб, да те пазят във всичките ти пътища. На ръце ще те носят, за да не удариш краката си о камък. По лъвове и усойници ще стъпваш, ще стъпчеш млад лъв и змия. (Псалм 91:9-13).

Ден след ден през всичките тези четири месеца на продължително изучаване на улиците аз опознавах все по-добре и по-добре живота на Ню Йорк. Мария и Анжело ми помагаша много в това направление. След нашата среща на стълбата аз поддържах тесен контакт с този симпатичен младеж.

- Анжело - попитах го аз веднъж, когато вървахме по улиците на Харлем. - Какво ще кажеш, кой е най-големият проблем на младежите в този град?

- Самотата! - каза Анжело убедено.

Това беше малко странен отговор. Самота в един град с 14 милиона жители! Въпреки това Анжело твърдеше, че това чувство се ражда от обстоятелството, че никой никога не обича и че всички приятели в бандата са също тъй ужасно самотни. Колкото повече опознавах Ню Йорк, толкова повече се убеждавах, че Анжело има право.

Преди да се запозная с проблемите на тези момчета, аз няхах истинска представа за това, какво всъщност представлява една банда тийнейджъри. Когато живеехме в Питсбърг, там имаше нещо подобно. Момчетата се връщаха от училище заедно и се усамотяваха в някое отдалечено място. Те си представяха, че това е техният клуб. Онова, което ставаше в тези “клубове”, беше съвсем различно и зависеше от възрастта и характера на момчетата. Рядко се излизаше от рамките на разговора за момичета, коли, спорт. Те се събираха на това място, за да бъдат заедно и далеч от хорските уши, да разговарят върху проблемите на възрастните.

В Ню Йорк имаше такива “банди”. Това бяха весели компании. Но имаше и други банди. Бих ги нарекъл “войнстващи”. На тези младежи насилието не беше чуждо. Зная един случай, при който бяха необходими два месеца, за да се планира и подготви една битка. При друг подобен случай в два часа следобед десет момчета пиеха лимонада на улицата, а в четири часа същия следобед един от тях беше вече мъртъв, а двама лежаха в болницата. През тези два часа се беше разиграла една страхотна битка, която завърши така печално.

Както по-късно открих, в града имаше и различни “специализирани” банди. Извън веселите компании и онези, които непрекъснато се сражаваха, съществуваша още хомосексуални, лесбийски и садистични банди. От момчетата, които познавах, научавах за дивите оргии, които тези младежи организираха след училище. Какво се върши на подобни сборища? Някои си доставят удоволствие да разкъсат жива котка на парчета. Друг път се отдават на страхотни сексуални извращения. Тази страна от живота на бандите беше подхранвана от потока порнографска литература, която заливаше града. Мнозина ми показваха снимки, които те носеха в потайни ъгълчета на портмонетата си. Това не бяха снимките на момичета, каквито можеш да си купиш от всеки павилион на улицата. Това бяха рисунки или фотографии, демонстриращи неестествени отношения на момчета, момичета или животни.

Колкото и противни да бяха битките между бандите, извратеността и безпътицата, все пак имаше един порок, който надминаваше всички други - наркоманията! Скоро сам бях в състояние да откривам търговците на марихуана, които се навъртаха около училищата. Те бяха нахални и настойчиви. Говореха открито за своята търговия и ми казваха, че трябва сам да опитам една цигара, ако искам да разбера какво се крие в нейната тайна. Когато на подобни търговци показвах снимки, изрязани от някой вестник, които показваха гърчещи се от болка млади хора, те се смееха и казваха: “Не бой се! Хлапакът си е правил хероин. Малко марихуана не пречи. Не е много по-различна от обикновената цигара. Искаш ли да опитаеш?” Една цигара не вреди. Марихуаната не пристрастява, но бързо води до употребата на хероин. Това е един от най-ужасните, сковаващи волята на човека наркотици.

Веднъж по време на моите продължителни разходки присъствах на една “паника” - така наркоманите наричат времето, в което поради внезапни арести на

“търговци”, наркотиците изчезват от “пазара”. По онова време аз се запознавах с особеностите на квартала Бедфорд-Стюевейнд. Вървах по една улица и изведнъж чух силен вик. Никои не му обърна внимание. Виковете ставаха все по-силни и преминаваха в крясък.

- Като че ли някой вика от болка - казах аз на една жена, която стоеше на прозореца на партерния етаж в същата сграда.

Жената ме погледна изненадано и вдигна рамене.

- Третия етаж - каза тя. - Това е ужасно! Той е на 20 години. Хероин! Болен е неизлечимо. Изглежда, че днес не е получил своята порция.

- Познавате ли този млад човек?

- Разбира се. Още от времето, когато беше в пелени.

- Нищо ли не можем да направим, за да му помогнем?

- Какво например? Само смъртта може да му помогне.

- Не може ли да го откараме в някоя болница?

Жената ме погледна учудено.

- Господине! - каза тя след продължителна пауза. - Вие сте сигурно нов в този квартал?

- Да.

- Опитайте се веднъж да откарате подобен младеж в болница и ще видите колко далеч ще отидете.

Как често през следващите седмици аз трябваше да се убеждавам в правотата на тези думи! В целия Ню Йорк съществува само една единствена болница “Ривърсайд хоспитъл”, в която наркоманите могат да получат медицинска помощ, но тя е толкова претъпкана, че трябва да се чака дълго време, преди пациентът да постъпи, ако това разбира се, се окаже възможно. На цялата територия на САЩ съществува само още една възможност за наркоманите от Ню Йорк. Това е федералният институт в Лексингтън, Кентъки, който е специализиран в този проблем.

Битки, секс, наркомания. Това бяха драстичните открития, които можах да направя през тези четири месеца между бандитизираната младеж на Ню Йорк.

Все пак, това бяха само външните прояви на един по-дълбок проблем - самотата. Глад за някакъв смисъл в живота. Едно от най-тъжните неща, които констатирах по време на моите пътешествия, беше вълнуващо тесният хоризонт на тези млади хора. Слушах онова, за което младежите мечтаеха, онова, на което се надяваха. Надежди? Може ли да се нарече така желанието на едно момче да има нова шапка? Шапка с тясна периферия. Шапката за тези момчета е символ. Много често ми се случваше да видя на улицата младеж, който трепери от студ, защото няма палто. И все пак на главата му се мъдри алпийска шапка с дълго перо, която струва не по-малко от 25 долара.

Те мечтаят и за излети. Колко хубаво би било да се мине от другата страна на Бруклинския мост, да се разгледа Манхатън, например. Това би било преживяване! Един ден, може би, по някакъв начин. Тези момчета бяха страшно изолирани - всеки в своята малка територия. В Бруклин срещнах младежи, които никога през живота си не бяха преминавали Бруклинския мост, защото се страхуваха от враждебните им банди от Манхатън и Бронкс.

От тези младежи можах да си създам добра представа за проблемите, с които живееха. Те започваха със самотата, минаваха през битки и сексуални оргии и продължаваха през наркоманията, за да завършат рано и безнадеждно в самотен, тесен гроб. За да поставя на проба собствените си впечатления, аз посещавах полицейския участък, разговарях с учители и възпитатели, прекарвах дълги часове пред откритите книжарници, от които те черпеха своето идейно вдъхновение. Накрая моите общи впечатления от проблемите на нюйоркските младежи бяха толкова ужасяващи, че аз

почти загубих надежда. Точно в този момент дойде Святият Дух в изпълнение на Своя план и ми донесе чудна помощ.

Този път помощта дойде по не толкова драматичен начин. Това беше просто една идея. Той ми обясни мисълта, която непрекъснато ми се изплъзваше.

Бях на път за Филипсбърг. Наблюдавах скоростомера на колата. Той се въртеше и регистрираше всеки изминат от мен километър по аутобана. Изведнъж се запитах: “Да допуснем, че имаш възможност да помогнеш на тези момчета. Кое е според теб най-доброто нещо, за което би могъл да се надяваш?”

Знаех отговора: да могат младежите да започнат живота си отначало, да имат неопетнената индивидуалност на невинното дете. Нещо повече. Да живеят и растат не под влиянието на страха и омразата, а под нежната грижа на любовта. Това естествено беше невъзможно. Как могат хора, които се намираха във второто десетилетие на живота си, да заличат всичко, което бяха преживели? Как бих могъл да им създам ново обкръжение?

- Господи, това Твоята воля ли е или аз отново си играя със собствената си фантазия?

“Те трябва да започнат отначало. Трябва да бъдат обгърнати с любов!”

Тази идея се роди в съзнанието ми като напълно завършена мисъл, ясна и категорична като първата заповед да замина за Ню Йорк. Заедно с нея изплува и образът на един дом. Дом, в който тези новородени младежи ще могат да намерят своето духовно прибежище, където те ще бъдат винаги добре дошли, където ще могат да намират любов и внимание. Те ще могат да идват тук по всяко време, за да получават помощ и подслон. Вратата ще бъде винаги отворена за тях. Ще има много легла и достатъчно храна и облекло.

- О, Господи - казах високо. - Какъв е този чуден сън? За да бъде осъществена тази идея, е необходимо едно чудо. Не! Серия от чудеса. Чудеса, които досега не съм преживявал!

Г Л А В А VII

Своето следващо пътуване до Ню Йорк предприех една седмица по-късно, изпълнен със смесени чувства. От една страна бях радостно развълнуван от своето ново откровение, но от друга страна се чувствах дълбоко подтиснат. Колкото повече опознавах същността на врага в големия град, толкова по-отчетливо се проявяваше и моята неспособност да се боря с него.

Врагът се криеше в социалните отношения, които създаваха измета на Ню Йорк, които държаха в подчинение самотните и копнеещи за любов млади хора. Той предлагаше лъжливи обещания за сигурност, щастие и задоволство. На тези обещания даваше безобидни имена. Наричаше бандите от убийци “клубове”, наркотиците - “материал”, страшните сексуални оргии - “рибен сок”, а битките на живот и смърт - “кютеци”. Той превръщаше своите жертви в безнадеждно загубени хора. Той хвърляше върху тези хора маската на закоравялост и ги правеше горди с това, че са тъй сурови. Тази именно сила аз сравних със собствената си слабост. Не притежавах нито едно от обичайните оръжия. Нямах опит. Нямах пари. Зад гърба ми не стоеше никаква организация. Страхувах се от борбата.

Внезапно в мен се роди споменът за един случай, при който преживях нещо много интересно. Това се случи преди години. Току-що се бяхме преселили в Питсбърг. Бях малко, нежно момче. Сега съм слаб, но тогава бях буквално кожа и кости. Дори

най-малката мисъл за юмручен бой ме караше да треперя. Най-смешното в случая е, че по време на цялото ми обучение в гимназията не се наложи нито веднъж да се бия, защото по неизвестна причина всички мислеха, че съм много жилав. Това смешно мнение се роди по много интересен начин и колкото повече мисля за него, толкова по-често се убеждавам, че то има значение за мен и до днес.

В нашето училище имаше едно момче, което се казваше Чок. Той беше истински тиранин и побойник. За него научих веднага след пристигането ни в Питсбърг. Още преди да разопаковаме нашия багаж, аз вече знаех, че Чок биел всички нови ученици и че ще бъде добре да бъде много внимателен, защото той не проявявал никакви особени симпатии към пасторските деца.

Така аз започнах да се боя от Чок преди още да съм го видял. Но какво щях да правя, когато в края на краищата все пак го срещна? Попитах Бога за това и отговорът дойде бързо и точно: „Не със сила, нито с мощ, но чрез Моя Дух“. Знаех, че това са думи от Библията. Започнах да я прелиствам, за да проверя дали запазената в съзнанието ми мисъл съответства на библейския текст. Намерих го в Захария четвърта глава, шести стих. Реших да се облегна на този стих, когато се срещна с Чок и можех да се изправя спокойно срещу всеки побойник.

Твърде скоро получих възможността да проверя тази своя опитност. Един следобед през пролетта аз се връщах сам от училище. Доколкото си спомням, носех нов костюм и затова трябваше да избягвам всички приключения. Покупката на нови дрехи в нашето семейство се планираше твърде грижливо, за да си позволявам небрежност към тях.

Изведнъж забелязах, че срещу мен се приближава някакво момче. Веднага се сетих, че това може да е само Чок. Той вървеше наперено по другия тротоар. Щом ме забеляза, веднага пресече улицата и заплашително се приближи към мен. Приличаше на тежък, разярен бизон. Чок беше много едро момче. Той тежеше най-малко 25 килограма повече от мен и ми се струваше, че за да го погледна в лицето, трябва да вдигна високо глава. Чок застана пред мен с разкрасени нозе и разтворени ръце. Същински великан!

- Ти си пасторското синче, нали?

Това беше повече констатация, отколкото въпрос. Трябва да призная, че в този миг се изпариха всичките ми надежди и цялата ми смелост се стопи. Треперех от страх. **Не чрез сила, нито чрез мощ, но чрез Моя Дух. Не чрез сила, нито чрез мощ, но чрез Моя дух, ми говори Господ на силите.** Непрекъснато повтарях в съзнанието си този стих. Не спрях дори и тогава, когато Чок започна да излага своето мнение за мен. Най-напред той изтъкна факта, че в новия си костюм изглеждам като глупак. След това изрази видимата истина, че съм слабак, а накрая изложи своето становище за всички пасторски деца, което не можеше да се окачестви като ласкаво.

...чрез Моя Дух, говори Господ на силите. Все още не бях казал нито дума, но в мен ставаше нещо чудно. Чувствах, че страхът изчезва и на негово място настъпват радост и пълно спокойствие. Погледнах нагоре към Чок и се засмях. Той побесня. Лицето му стана моравочервено и той ме покани да се бием. Отново се засмях. Чок започна да подкача около мен в боксова стойка. Кратки финтове във въздуха ме обикаляха. Но скоро по лицето му се появиха първите признаци на безпокойство. По някаква неизвестна причина това мъниче (т. е. аз) не се боеше от него.

В това време аз се въртях така, че не го изпусках нито за миг от очи и непрекъснато безгрижно се смеех. Всичко ми се виждаше в момента наистина смешно. Най-накрая Чок ме удари. Това беше нерешителен, слаб удар. Не ме заболя и не загубих равновесие. Засмях се тихо в себе си.

Чок спря да танцува около мен и нерешително отпусна ръце. След това отстъпи няколко крачки назад, обърна се и се отдалечи засрамен. На другия ден в училище се разнесе слухът, че аз съм победил най-големия побойник в града. Това беше разказал сам Чок. Той изразил мнението, че съм бил най-жилавото момче, с което някога се е сражавал. Разбира се, той беше преувеличил нещата, но все пак от този ден в училище всички имаха респект от мен. Може би трябваше да разкажа на съучениците си цялата истина, но не го направих. С тази моя слава аз притежавах един вид гаранция за сигурност. Тъй като не обичах побоищата, няхах намерение да се откажа от нея.

Запитах се дали този спомен няма някакво значение за мен и в настоящия момент. Не стоя ли сега пред същия проблем: пред един враг, много по-голям и силен от мен? Може би в моето безсилие лежеше някакъв странен парадокс? Може би в тази слабост се криеше силата, именно защото добре разбирах, че не мога да се уповавам на себе си? Не исках да се самозаблуждавам. Знаех, че парите означават връзки, обществено положение и име, а аз не притежавах нито едно от тях. Ако бях на верен път да искам нова обстановка за тези момчета и момичета, тогава Бог може би беше избрал именно мен като човек, напълно неподходящ за това, така че цялата работа, от началото до края, да зависи само от Него. **Не чрез сила, нито чрез мощ, но чрез Моя Дух, говори Господ на Силите.**

Тогава реших да направя първата крачка към осъществяването на моята мечта. Преди всичко трябваше да знам, дали имам право да храня подобни надежди. Беше ли наистина възможно за момчетата и момичетата от бандите на Ню Йорк да се променят по един толкова радикален начин? Мислех за думите на дядо, че сърцето на евангелското благовестие е опитността на един истински поврат. Знаех наизуст стиха, върху който той се основаваше. Това бяха думите на Исус: **Истината, истина ти казвам, ако някой не се роди свише, не може да види Божието царство. Никодим Му казва: Как може стар човек да се роди? Може ли втори път да влезе в утробата на майка си и да се роди? Исус отговори: истина, истина ти казвам, ако не се роди някой от вода и Дух, не може да влезе в Божието царство. Роденото от плътта е плът, а роденото от Духа е дух.** (Йоан 3:3-6).

Ако тези момчета и момичета могат да се променят така радикално, то тогава този поврат ще бъде осъществен. Много добре разбирах, че нищо не може не можех да направя сам. Всичко трябва да бъде дело само на Святия Дух. Все пак аз може би ще мога да служа като канал, по който Святият Дух да стигне до тези момчета! Съществуваше една възможност да се уверя в това. Досега аз бях използвал цялото си време да изучавам живота на младите хора в този голям град. Сега исках да предприема една нова стъпка. Възлагайки цялото си упование на Святия Дух, аз реших да поприказвам с тези младежи. Започнах да разпитвам кои са най-страшните банди в града. Всички запитани повтаряха две имена: “Капланите” и “Мау-мау”. И двете банди действаха във Форт Грийн, Бруклин. Това беше един от най-големите квартали в света. В огромните му блокове живееха около 300 000 души, повечето негри и порториканци.

Бандите, които вилнееха в този край на града, се деляха по расова принадлежност и националност. “Капланите” бяха негри, а “Мау-мау” имаха испански произход. Двете банди бяха побратимени, за да отбраняват своите територии от набезите на другите банди. Сега те заедно бяха обявили война на полицията. Момчетата имаха много оригинален метод на нападение. Те лежаха в засада по покривите на къщите. По первазите до тях нареждаха чували, пълни с пясък. Когато долу по улицата минеше полицай, те хвърляха върху него четиридесет килограмов чувал. Общо взето не можеха да пресметнат момента и затова опитите им не улучваха целта. Като наказателна мярка против подобни прояви от тяхна страна полицията

използваше своите гумени палки и забраняваше на младежите да се събират на групи повече от двама-трима.

Дойдох до убеждението, че за Святия Дух нямаше по-подходящо място за работа от Форт Грийн. Една сутрин взех със себе си един мой приятел, тромпетист, на име Джими Щал и двамата се отправихме към Бруклинския мост, към гъмжащата от хора джунгла от бетон и стъкло, която се наричаше Форт Грийн. Паркирахме на "Едуард стрийт" до училището и започнахме нашия експеримент.

- Застани до електрическия стълб - казах аз на Джими - и започни да свириш. Когато се съберат хора, аз ще се опитам да им говоря.

- Какво да свиря?

- Според мен, свири "Ей, напред, войници!"

Джими засвири с тромпета си мелодията на тази популярна песен. Той свиреше живо и високо. Прозорците започнаха да се отварят и през тях се подадоха любопитни глави. Събраха се десетки малки деца. Те бяха изненадани от музиката и сега непрекъснато питаха:

- Цирк ли е това, мистър? Ще има ли нещо за гледане?

Джони продължаваше да свири.

Започнаха да се събират и младежи. Те носеха някакви причудливи униформи. Някои от момчетата бяха облечени в ярко червени якета с черни ленти на ръката и голямо, двойно "М" на гърба. Други носеха клинове, светли ризи и остри обувки. Почти всички имаха на главите си скъпи тиролски шапки с тясна периферия и носеха черни слънчеви очила.

- Господи - помолих се тихо в себе си, - тези тук искат да чуят нещо интересно. Те искат да чуят нещо важно за всички тях. Никой не иска да бъде самотен!

След като Джони повтори мелодията 15-20 пъти, около нас се събра тълпа от около стотина момчета и момичета. Те се блъскаха, подсвиркваха си, подхвърляха цинизми по наш адрес и свиреха с уста. Аз се изправих по стълбата и започнах да говоря. Шумът се увеличаваше. Не знаех какво да предприема. Джони поклати глава.

- Те не могат да те чуят - прошепна ми той.

В мига, в който развитието на събитията като че ли се изплъзваше от ръцете ми, виковете на младежите изведнъж започнаха да намаляват. Над морето от глави забелязах, че по улицата приближава полицейска кола. Няколко полицаи скочиха от нея и започнаха да си проправят път сред множеството, като раздаваха с палките си удари наляво и надясно.

- Разотивайте се! Достатъчно! Отивайте си!

Младежите се разделиха, за да направят път на полицаите, но след тях отново затвориха кръга.

- Слезте долу! - ми заповяда един от полицаите.

Когато застанах пред него, той ме попита:

- Какво правите тук? Защо създавате безредици?

- Аз проповядвам.

- Тук няма да проповядвате! В този сектор имаме достатъчно мъчнотии, за да позволим нови вълнения на тълпата.

Момчетата и момичетата затвориха кръга. Те крещяха, освиркваха полицията и протестираха против нейната намеса.

- Оставете човека на мира! Искаме да проповядва! Това е противоконституционно! - крещяха те.

Полицаите се противопоставиха. Преди с Джони да разберем какво става, те ни измъкнаха от тълпата и ни бутнаха в полицейската кола. В участъка изложих моето становище по отношение проблемите на тези млади хора.

- Отговорете ми на един въпрос! - казах аз. - Нима според конституцията на тази страна аз нямам право да говоря свободно на улицата?

- Да! Имате такова право! - отговори полицаят. - Но за да се ползвате от него, трябва да се намирате под защитата на американското знаме.

След половин час Джони отново засвири мелодията “Ей, напред, войници!” във Форт Грийн. Този път над нас се развяваше огромно американско знаме, с което ни беше услужил симпатичният директор на училището. Сега аз не се бях качил на стълба, а имах истински подиум. Бях стъпил на един клавирен стол.

Джони свиреше на юг, на изток и на запад. Отново се заотваряха прозорци и отново ни обкръжиха малки деца. Няколко минути по-късно пред нас стоеше същата крещяща и свиреща тълпа от младежи. Но сега имаше нещо ново. За нашите слушатели ние бяхме герои. Ние бяхме хора, които имат неприятности с полицията. Но това обстоятелство не подобри маниерите на слушателите ни. Стоях изправен на столчето и се опитвах да надвия шума.

- Аз съм селски пастор. Моят дом се намира в Пенсилвания, на 300 мили далеч от тук. Имам за вас една радостна вест.

Никой не ме слушаше. Точно пред мен една двойка правеше “рибен сок”, т. е. се целуваше под одобрителните подсвирквания и ръкопляскания на зрителите. И други последваха примера им. На ъгъла на устните на мнозина висяха цигари. Тази обстановка едва ли би могла да се нарече благоприятна за християнска проповед. Разочарован, наведох глава.

- Господи - казах аз, - не мога да привлека вниманието им. Моля Те, ако действаш тук, нека настъпи тишина, за да чуят проповедта ми.

Още докато се молах, промяната настъпи.

Първи се успокоиха най-малките деца. Когато отворих очи, видях, че много от онези момчета, които до преди малко пушеха, облепени на училищната ограда и гледаха подигравателно, сега стояха почтително и държаха шапките си в ръце, с леко наведени глави. Толкова бях изненадан от внезапно настъпилата тишина, че не можех да кажа нито дума. Когато накрая все пак започнах да говоря, избрах за текст Йоан 3:16: **Защото Бог толкова възлюби света, щото даде Своя Единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот!** Казах им, че Господ ги обича такива, каквито са. Той знае какви са те. Той познава тяхната злоба и умора. Той знае, че някои от тях са вече убивали, но вижда не само тяхното минало, но и бъдещето им.

Това беше всичко. Бях казал каквото имах да казвам и млъкнах.

На улицата легна тежка, мъчителна тишина. Чувах дори пляска на знамето, което се появяваше леко на вятъра. Тогава казах на слушателите, че ще се помоля за тях да изживеят нещо особено. Казах им, че ще се моля за чудо - Бог в следващите моменти да промени напълно техния живот.

Отново наведох глава и се помолих Святият Дух да започне Своего дело. Никой не се помръдваше. Запитах дали някой не желае да излезе напред, за да поприказваме. Не последва отговор. Това бяха мъчителни мигове. Бях направил опит да предоставя ръководството на Святия Дух, но изглежда всичко беше напразно. Изведнъж, без всякакво предварително намерение от моя страна, се чух да казвам:

- Добре тогава. Казаха ми, че тук, във Форт Грийн, действат най-опасните банди. Искам да разговарям с вашите президенти и вицепрезиденти. Ако наистина сте толкова смели и опасни, няма защо да се страхувате да стиснете ръката на един мършав проповедник.

И днес още не зная защо казах това. Сега, когато се връщам назад в спомените си, разбирам, че това е било най-доброто, което съм можел да кажа тогава. Цяла минута никой не помръдна. След това някой от тълпата извика:

- Какво става, Бъкбордин? Шубе ли те е?

Някъде в задните редици бавно се раздвижи едро, черно момче. Тълпата му направи път напред. Последва го друго. То носеше в ръката си бастун. И двамата имаха слънчеви очила. По пътя напред към тях се присъединиха още две момчета и групичката се приближи до клавирния стол. Големият пристъпи няколко крачки напред.

- Дай си лапата, прич! (Прич. - съкратено от причард проповедник) - каза той. - Аз съм Бъкбордин, президент на "Капланите".

Не познавах добре обичаите на бандите в Ню Йорк и затова се опитах да стисна протегнатата ръка.

- Само я поглади, прич. При нас ръцете не се стискат, а се трият от външната им страна - каза той, за миг и замълча, като в това време изпитателно и любопитно ме наблюдаваше. - Ти си наред, прич! Ти направо ни закла.

След тези думи Бъкбордин ми представи Щагецоа, неговия вицепрезидент и двете други момчета се оттеглихме настрана от тълпата.

Щагецоа ме увери, че моята проповед ги "заклала".

- Знаеш ли, Дейви! - каза той. - Тук често идва една жена с черна рокля и носи кошница със сладкиши. Върви след нас и ни моли да престанем да се бием. Тя е наред, но никога не може да ни заколи.

Обясних на четиримата младежи, че не аз съм този, който ги "коли", а Святият Дух говори на сърцата им. Бог се опитва да проникне зад фасадата на тяхната гордост и самомнителност. Всичко това е само черупката, която крие истинското, ужасното, самотното "аз". Святият Дух иска да проникне през тази черупка и да им помогне да започнат живота отново.

- Какво трябва да направим, човече?

Аз погледнах Джими, но изразът на лицето му не ми помогна. Ако бяхме в църква, щяхме да поканим тези момчета да излязат напред и да коленичат пред амвона. Но как сега да помоля някого да коленичи на откритата улица пред очите на всичките му приятели? Но като че ли точно тази смела постъпка беше необходима. Промяната в техния живот, за която се молахме, трябваше да бъде радикална, затова нейният символ трябваше да бъде също радикален.

- Какво да правите? - попитах аз. - Добре! Още сега коленичете тук на улицата и се помолете на Святия Дух да влезе във вашия живот, за да станете нови хора, "ново творение в Христа", казва Библията. Тогава тези думи ще се изпълнят и за вас.

Последва дълга пауза. Чувствах се напълно спокоен. Просто чаках да видя какво ще се случи. Най-сетне Щагецоа с треперещ глас каза:

- Бъкбордин, искаш ли? Ако ти си съгласен, и аз ще го сторя!

Пред удивените ми очи двама от водачите на една от най-страшните банди в Ню Йорк бавно се отпуснаха на колене. Всички свалиха шапките си и ги държаха почитателно в ръце. Две от момчетата пушеха. Сега те извадиха цигарите от устата си и ги захвърлиха далеч на улицата.

Помолих се кратко с тях:

- Господи Исусе! - казах. - Тук седят четири Твои деца, които в момента вършат нещо много, много трудно. Те са коленичили пред очите на всички и Те молят да влезеш в сърцата им, да ги направиш нови хора, да ги освободиш от битките и самотата. Те за първи път в своя живот искат да почувстват, че някой наистина ги обича. Те се молят за всичко това, Господи! Ти няма да ги разочароваш. Амин!

Бъкборд и Щагецоа се изправиха. Двете други момчета ги последваха. Те не вдигнаха главите си. Аз им предложих за кратко време да останат на тишина и да потърсят наблизко някаква църква. Все още без да кажат дума, момчетата се обърнаха и започнаха да си проправят път през тълпата. Някой извика:

- Ей, Бъкборд, ти май стана нещо малко набожен?!

Бъкборд му каза “да си държи устата”. Мисля, че ако някой го беше ядосал по-сериозно, той може би нямаше да има достатъчно сили да се въздържа, за да мине без бой.

Джим и аз напуснахме Форт Грийн с разтуптяни сърца. Не бяхме и мечтали за драматичния начин, по който Господ отговори на молитвите ни. Бъкборд, Щагецоа и другите момчета бяха коленичили на отсрещния тъгъл, за да се молят за своето спасение. Това беше повече от онова, на което се бяхме надявали. Честно казано, бяхме повече подготвени за реакцията на водачите на “Мау-мау”. Те също стояха в тълпата и наблюдаваха събитията с Бъкборд и приятелите му, отчасти почитателно, отчасти подигравателно. След като “Капланите” си тръгнаха, тълпата започна да вика:

- Израел! Ники! Сега сте вие наред. Елате! Ще оставите ли негрите да ви изпреварят?

Подобни викове се разнасяха отвсякъде. Израел, президентът на бандата, беше изключително симпатично момче. Той протегна ръката си и стисна моята като истински джентълмен. Ники беше съвсем друг. Струва ми се, че никога през живота си не съм срещал човек с по-сурова физиономия.

- Здравей, Ники! - казах аз.

Протегнатата ми ръка остана във въздуха. Той дори не ме погледна и продължи нервно да изпуска кълбенца дим от устата си.

- Върви по дяволите, пасторе! - каза той. Начинът, по който се изразяваше, беше ужасен. Думите излизаха някак заплашително от устата му.

- Ти не държиш много на мен, Ники - казах аз, - но аз мисля по-различно за теб. Аз те обичам, Ники.

Пристъпих крачка напред. Ники отскочи назад и каза:

- Ако се приближиш още малко, пасторе, ще те очистя!

- Зная, че можеш да направиш това, Ники - казах аз. - Ти можеш да ме разкъсаш на хиляди парчета и да ме пръснеш по улицата, но всяко едно от тях ще продължава да вика, че Исус те обича.

Трябва да призная, че докато казвах тези думи, си мислех: “Това никак не би ти помогнало, Ники! На земята няма любов, която би могла да ти направи впечатление.”

Преди да напуснем Бруклин, ние свързахме Бъкборд и Щагецоа с един проповедник от квартала, който обеща да се грижи за техния духовен растеж.

- Все пак, мисля - казах аз на Джими, - че ще бъде добре и сами от време на време да се срещаме с тях.

За да бъда честен трябва да призная, че и двамата не можехме да се освободим от съмнението, че тези момчета няма дълго да запазят получената вяра. Когато се върнах у дома и разказах това на Гуен, тя каза:

- Дейвид Уилкерсън, не разбираш ли, че си получил точно това, което си искал? Ти си молил Святия Дух за чудо, а сега се съмняваш в него. Хора, които не вярват, не бива да се молят за чудеса!

Г Л А В А VIII

Струваше ми се, че първият километричен камък по пътя ми към осъществяването на моята мечта е вече зад гърба ми. Надеждите ми се увеличиха. Дръзнах даже да се надявам, че в края на краищата ще ми се удаде да говоря с Луис. От Анжело научих, че той ще бъде преместен в затвора на Елмира.

- Мислиш ли, че ще мога да говоря с него? - попитах аз.

- Изключено е, Дейви! Дори и да се добереш до него, ще те изхвърлят веднага, когато научат, че си пасторът от съдебното заседание.

Все пак аз реших да опитам. При едно от поредните си посещения в Елмира, където често проповядвах, аз попитах какви са условията за свиждане в затвора. Отговориха ми, че трябва писмено да изложа защо искам да разговарям със затворника и каква роднинска връзка имам с него. Едва след изпълнението на тези условия, молбата се допускала за разглеждане.

Тъй като не можех да скрия истината, няхах никакви изгледи да бъда допуснат до Луис. Научих, че същия ден няколко момчета ще бъдат прехвърлени в Елмира. Когато влакът пристигна, от него слезоха 20 момчета. Изпитателно се взирах във всяко лице. Луис не беше между тях. Приближих се при едно от момчетата и го попитах:

- Познавате ли Луис Алварес?

То едва успя да каже "Не!" и като че ли от земята изникна между нас един намръщен надзирател.

"Е, добре - казах си аз. - Изглежда, че не трябва да се среща с тези момчета. Господи, дай ми сила да приема това, ако то е Твоята воля!"

Но ако Святият Дух затваряше тази врата пред мен, то Той широко ми отвори друга.

В една хладна вечер, в началото на пролетта на 1958 година, аз вървах по една оживена улица на испанския Харлем. Изведнъж отнякъде чух песен. Въпреки че думите бяха на испански, лесно можеше да се познае, че това е евангелска песен. Наблизо нямаше църква. Музиката идваше от един прозорец на многоетажното здание, покрай което минавах.

- Кой пее там? - попитах аз един млад човек, който седеше на входа и пушеше цигара.

Момчето изненадано вдигна глава, като че ли за него музиката беше съставна част от градския шум и той изобщо не я чуваше.

- Това май е нещо като църква - каза той и посочи с пръст нагоре. Хей там, на първия етаж.

Изкачих се по стълбите и почуках на вратата. Тя се отвори бавно и когато светлината падна върху лицето ми, жената, която стоеше вътре, издаде кратък вик. С някакво непонятно вълнение тя полузатвори вратата пред мен и оживено започна да говори нещо на испански. Миг след това рамката на вратата се изпълни с усмихнати, любезни лица. Те ме хванаха за ръцете и ме вмъкнаха в жилището.

- Вие сте Дейвид! - каза един мъж. - Вие сте Дейвид, нали? Пасторът, когото изгониха от съдебната зала!

Оказа се, че това е един от испанските клонове на евангелската църква "Асамблея на Бога". Вярващите от този клон се събираха по домовете, докато си построят здание. Те бяха следили с интерес процеса "Майкъл Фармър" и бяха видели снимката ми във вестниците.

- Ние се молихме за вас и ето, сега вие сте тук! - каза мъжът. Той се наричаше Винсент Ортец и беше пастор на малка църква. – Моля, разкажете ни как се стигна до вашето появяване на процеса?

И така, тази вечер имах възможността да разкажа на една група вярващи от моята собствена църква, как Бог беше ме довел до улиците на Ню Йорк. Разказах им онова, което бях научил за проблемите на момчетата и момичетата от бандите, за моята мечта и за първия километричен камък, който вече бях подминал.

- Аз вярвам, че Сам Бог ме доведе до мисълта, че “те трябва да започнат от начало”, а още, че “те трябва да бъдат обгърнати с любов”! Аз видях как Святият Дух може да ги засегне дори на улицата. Мисля, че това е великолепно начало. Кой знае, може би един ден те наистина ще имат свой собствен дом.

Моят разказ се превърна във вълнуваща проповед. Забелязах, че проблемите на младите хора са ме завладели повече, отколкото предполагах. Накрая всички единодушно бяха изпълнени със същите мисли и вълнения.

След като приключих, присъстващите проведеха кратко съвещание. Разговаряха възбудено нещо на испански и накрая определиха пастор Ортец, който се обърна към мен с думите:

- Ще ви бъде ли възможно утре вечер да дойдете отново? Искаме да ни говорите на същата тема... Ние ще поканим и други пастори, които се интересуват от тези въпроси.

Казах, че ще дойда. Така тихо и просто се беше родила една нова служба. Както всички дела, родени от Святия Дух, и тя се яви на света просто, решително и без фанфари. Тогава още никой от нас не си даваше сметка какво всъщност бе започнало тази вечер.

- Какъв е адресът ви тук? – попита Реверенд Ортец. - Къде можем да ви се обадим, за да уточним времето и мястото на събранието?

Трябваше да призная, че нямам адрес. Аз не разполагах със средства дори за най-евтиния хотел.

- Спя в колата си - казах сконфузено.

Пастор Ортец прояви признаци на видимо вълнение.

- Това не бива да правите! - каза той и преведе думите ми на присъстващите. Това е опасно, много по-опасно, отколкото предполагате. Вие можете да дойдете при нас тази вечер, пък и винаги, когато сте в града, може да нощувате у нас.

С благодарност приех любезната покана. Реверенд Ортец ме запозна с жена си Делия, а след това ме заведе в една скромна, почти гола стая, където имаше само едно походно легло. Въпреки тази обстановка, аз чувствах любовта на моите домакини и затова през тази нощ спях дълбоко и спокойно. По-късно научих, че тези забележителни съпрузи живеят в оскъдица, защото раздават средствата си на другите.

Следващата сутрин прекарах в молитва. Беше ми напълно ясно, че моята среща с тази малка, домашна църква, далеч не е сляпа случайност. Какво щеше да се случи, още не можех да си представя, но исках да бъда готов да следвам посоката, която Святият Дух ми показваше.

Пастор Ортец и жена му трябва непрекъснато да са били на телефона и през цялото време, докато се молах, защото, когато влязохме в църквата, където щеше да се състои събранието, там вече ни очакваха представителите на 65 испански църкви. Всички те бяха дошли да чуят онова, което имах да им кажа.

Странното в случая беше обстоятелството, че когато се качих на амвона, аз още не знаех какво е то. Какво да им разкажа? Защо ми беше дадена тази възможност да говоря на толкова много хора? Никога не бях се считал за голям проповедник. И този път разказах за събитията, които ме бяха довели в този град. Разказах им за неприятното преживяване на процеса и за загадъчното и настойчиво чувство, което имах непрекъснато от този момент, че зад видимия успех се крие някакво Божие намерение, за което все още не знаех почти нищо.

- Искам честно да ви кажа, че не знаех каква трябва да бъде моята следваща стъпка. Случилото се във Форт Грийн може да е единичен случай на успех. Нищо не мога да кажа, не знам дали това ще се повтори в по-широки мащаби.

Преди още да завърши събранието, 65-те църкви излязоха с един план за акция, която трябваше да покаже дали моята опитност е еднократна или не. Те желаеха да се организира масова евангелизация в боксовата зала на Ню Йорк "Сейнт Никълс хол", на която да се поканят всички банди.

Аз се колебаех. Преди всичко, не бях сигурен, че едно масово събрание би било най-добрият път до сърцата на младите хора.

- И после, да не забравяме практическата страна на въпроса - средствата! - казах аз. - За да наемем тази зала са необходими хиляди долари.

В дъното на салона настъпи оживление. Някакъв човек се беше изправил и ми викаше нещо. Най-сетне с големи усилия разбрах за какво става дума.

- Дейви - викаше той. - Всичко е наред. Всичко ще се уреди.

Помислих го за някакъв фанатик и не му обърнах внимание. Но след събранието човекът дойде при мен и ми се представи. Казваше се Бенино Делгадо, адвокат. Той затвърди впечатлението ми, че е един от онези млади емоционални хора, които лесно се въодушевяват и каквито лесно можеш да срещнеш във всяка църква. Когато мистър Делгадо забеляза моята скептично подигравателна физиономия, той измъкна от джоба си дебела пачка с банкноти. Не бях виждал толкова много пари до сега.

- Проповядвайте на младежите, Дейви! Аз ще наема залата.

И той изпълни обещанието си.

Всичко стана много бързо. Още същата нощ аз имах точните дати на ангажимента. Пред мен стоеше една масова евангелизация в "Сейнт Никълс хол", която щеше да се състои през втората седмица на юли.

Когато се завърнах във Филипсбърг с тази новина, в църквата настъпи радостно оживление. Само Гуен беше малко въздържана.

- Искам да те попитам - каза тя най-накрая. - Не ти ли е ясно, че точно по това време нашето бебе ще бъде "на път"?

Не ми беше ясно. Но как един мъж може да каже подобно нещо на жена си? Измънках нещо, че бебето би могло да почака. Гуен се засмя.

- То ще дойде точно навреме - каза тя. - Но ти тогава ще въртиш главата си някъде из облаците и изобщо няма да си спомняш, че един ден ще ти подам малък вързоп, когото ти ще гледаш с изненадани очи. Убедена съм, че ти изобщо не знаеш, че имаш дете, докато то не изтича до теб и ти каже "татко".

Трябва да призная, че това беше безусловно вярно.

Църквата във Филипсбърг беше във висша степен великодушна и то не само поради материалната помощ, която получавах от нея през следващите два месеца, но и поради радостта, с която ме подкрепяше духовно. Аз веднага уведомявах моите братя и сестри за събитията след всяко мое посещение в Ню Йорк. Разказвах им за ужасните проблеми на тези 12, 13, 14-годишни младежи. Така те знаеха колко голям е техният дял във всичко, което Господ планираше в Ню Йорк.

Взех отпуска си по време, което съвпаднаше с евангелизацията и се стараех да отсъствам колкото е възможно по-малко от църквата си. Но въпреки всичко, когато месец юли наближи, аз прекарвах все повече и повече време в жилището на семейство Ортец. Испанските църкви ни дадоха щедра помощ. Те се погрижиха за сътрудници, които носеха из цял Ню Йорк рекламни плакати, на които бяха написани датите на евангелизацията. Те създаваха групи от духовни помощници, които щяха да оказват духовна грижа и помощ на младите хора по време на самата евангелизация.

Съблекалните помещения на залата щяха да се използват от тях за духовна помощ и молитва с онези младежи, които желаят да предадат живота си в служение на Исус. Те се грижеха за музиката, за сътрудниците и изобщо за цялата практическа страна на подготовката. На мен оставаше само да посещавам и да каня “тийнейджърите”.

В началото, когато ми предложиха да проведа евангелизацията, всичко ми се виждаше много лесно. Но колкото повече “часът наближаваше”, толкова по-голямо ставаше съмнението ми в целесъобразността на това рали.

Ходех от улица на улица и разговарях със стотици момчета и момичета. До този момент аз още не бях разбрал какво значи за тях да се намесиш в душевния им мир. Само перспективата да пропътуват няколко мили и да отидат в една голяма сграда, нещо толкова обикновено и ежедневно за нас, им се струваше страшна и невероятна. Те се бояха най-вече, да напуснат своите територии. Страхуваха се да не бъдат нападнати, когато пресичат чужда територия. Освен това те се бояха от масовите събрания. Бояха се от собствената си омраза, която можеше да разчупи несигурността и да предизвика стълкновения.

Но най-специфичното в тях беше, че те се страхуваха от нещо в събранието, което може да ги накара да плачат. Направи ми впечатление техният ужас, бих казал неопишуем страх от сълзите. Какво беше толкова страшно в сълзите?

Непрекъснато задавах този въпрос и получавах един и същи отговор. Сълзите са знак на слабост и мекушавост. Те не съответстваха на тяхната представа за героизъм в грубия свят, в който живееха. От моята църковна практика аз знаех каква голяма роля играят сълзите, когато един човек търси спасение. Когато Бог се докосне до човека, той неминуемо избухва в сълзи. Това може да се счита почти като правило. Когато ние пуснем Святия Дух в светилището на сърцето си, Той предизвиква сърцераздирателен плач, сълзи, които идват от дълбочината на нашето естество. Тази проява съм наблюдавал много често. Тя настъпва, когато паднат и последните прегради и човекът се предава изцяло в Божиите ръце, за да получи в резултат на това духовно здраве и спасение. Когато дойдат тези святи сълзи, те оповестяват появяването на една нова личност. Тази опитност още от Христовите дни говори за едно раждане.

“Трябва да се родите отново” - беше казал Исус. И именно при това новорождение в сърцето на новородената личност става нещо прекрасно. Там цари радост и тази радост е съпроводена от сълзи.

Какъв беше този инстинкт, който говореше на тези млади момчета и момичета, че те непременно ще плачат, когато влязат в съприкосновение с Бога? Те, разбира се, имаха свой начин да изразят своя страх. Аз отново посетих бандите, с които се бях запознал: “Бунтовниците” и “Джи-джи-ай”, “Капланите” и “Мау-мау”, за да ги поканя на евангелизацията. И навсякъде едно и също: “Няма да успеете да ни трогнете, Реверенд. Няма да можете да ме накарате да рева!” Навсякъде същият страх от непознатото, същата реакция против всяка промяна в живота.

Една вечер, малко след като бях посетил “Джи-Джи-Ай”, за да ги поканя на събранието, някой почука на вратата на семейство Ортец. Делия погледна въпросително към своя съпруг. Той поклати глава: Не, не очаква никого. Госпожа Ортец остави ножа, с който в момента режеше месо на масата и отиде да отвори. Това беше Мария. Веднага, след като влезе в стаята, разбрах, че тя е под влияние на силна доза хероин. Очите ѝ имаха неестествен блясък, косата ѝ висеше разбъркана върху лицето, а отпуснатите ѝ ръце трепереха.

- Мария! - казах. - Влез!

Мария застана в средата на стаята и с груб и заядлив глас ме запита защо се опитвам да дезорганизирам бандата ѝ.

- Не те разбирам, Мария - каза Делия Ортец.

- Просто иска да се вмъкне между нас и да ни спечели за някакво богослужение. Аз ви познавам. Вие искате да ни вдигнете във въздуха.

Мария започна да псува и вулгарно да ругае.

Винсент Ортец се поизправи на стола в знак на протест, но, след като за миг се размисли, се отпусна отново на стола и каза:

- Продължавай, Мария! По-добре е да говориш тук, отколкото на улицата.

Когато едно от децата на семейство Ортец влезе в стаята, Делия инстинктивно застана пред него. В този момент Мария се спусна към масата, на която лежеше ножът. Това беше страшен момент. Тя вдигна ножа, чието острие блесна на светлината и го стисна в ръката си. С един скок Делия застана между Мария и детето. Винсент скочи.

- Стой там! - изкрещя Мария.

Винсент се спря, защото момичето беше допряло ножа до гърлото си.

- Е - каза тя, - аз ще си прережа гръкляна. Ще се заколя като свиня и всички вие ще наблюдавате тази красива картинка.

Всички, които бяхме в стаята, познавахме добре това състояние при наркоманите, за да разберем, че това в никакъв случай не беше драматична поза. Делия започна да говори бързо за чудесния живот, който Мария има пред себе си.

- Господ се нуждае от теб, Мария! - каза тя и повтори тези думи няколко пъти.

Тази ужасна сцена продължи цели пет минути, през които Делия нито за миг не престана да говори. Ножът на Мария постепенно се отпусна надолу до бедрото ѝ. Все още без да престава да говори, Делия се приближи бавно до нея и после с бързо движение изби ножа от ръката ѝ. Той падна с шум на земята и се претърколи няколко пъти. Детето започна да плаче.

Мария не направи нов опит да вземе ножа. Тя безпомощно стоеше в средата на стаята. Струва ми се, че до тогава не бях виждал по-безутешно същество. Изведнъж тя започна да стене и скри лице в ръцете си.

- За мен няма изход! - каза тя. - Аз съм безнадеждно болна! Няма спасение за мен!

- Защо не дадеш възможност на Бога да те измъкне от тази тиня? - попитах аз.

- Не, това не е за мен.

- Добре, тогава поне другите нека дойдат на евангелизацията. Помисли си. Може би те ще намерят друг изход, преди да е станало твърде късно.

- Зависи от това, дали ще направите интересно зрелище - каза тя, а след това рязко се обърна и напусна стаята на Ортец с високо вдигната глава.

Г Л А В А IX

Юли настъпи изненадващо бързо. Никога не бях си представял, че организирането на една евангелизация може да коства толкова много труд. За извозването на младите хора през териториите на враждебните банди, от които се страхувах, бяхме наели специални автобуси. Те щяха да ги превозват транзитно направо до залата. Сътрудници от 65-те църкви кръстосваха улиците и канеха младите хора за евангелизацията.

Няколко дни преди откриването аз заминах за дома, за да видя Гуен.

- Дейвид - каза тя, - не искам да кажа, че нямам желание да си бъдеш вкъщи, когато дойде бебето.

- Зная.

В последно време избягвахме да говорим на тази тема. Тъща ми проявяваше открито недоволство, че заминавам точно тогава, когато щеше да се роди бебето. Тя ми заяви, че всички мъже са еднакви, а след това подробно изложи мнението си, че истинското християнство започва от дома. Ако аз не се погрижа за жена си в този критичен момент, това означавало, че тя няма за мен вече никаква стойност. Тези забележки ме засягаха твърде много, защото съдържаха частица истина.

- Но, Дейви - продължи Гуен, - по-рано бебетата са се раждали без да е било необходимо присъствието на бащата. И без това докторът няма да ти разреши да държиш през цялото време ръката ми, въпреки че от сърце бих желала това. Да те задържа тук само, за да стоиш в съседната стая, би било жестоко. Ти чувстваш, че трябва да заминеш, нали?

- Да!

- Тогава върви с радост и Бог да бъде с теб, Дейвид!

Когато си тръгнах, тя стоеше на двора и ми махаше на прощаване с ръка.

Следващият път, когато отново я видях, те ще бъде вече майка на третото ни дете. Питам се, дали тогава и аз ще мога да й разкажа за нови раждания в родилния дом на Бога?...

След първите събрания започнах да се съмнявам в това.

Така добре бяхме организирали всичко, че разочарованието, което ни донесоха тези събрания, беше твърде голямо. Масова евангелизация? Това понятие събужда представи за тълпи въодушевени хора. За съжаление в нашата зала нямаше нищо подобно. На четвъртата вечер дойдоха само стотина души, а залата събираше 7 000.

Още се виждам на малкия прозорец на балкона, от където можех да наблюдавам всичко, без сам да бъда забелязан. Всяка вечер очаквах да настъпи прелом в работата на евангелизацията и всяка вечер с тъга и разочарование гледах как от специалните автобуси излизат по двама-трима души.

Отидох зад трибуната. Съветниците и младежките съработници от църквите се въртяха тук и пристъпваха от крак на крак. Те всички се опитваха да намерят по някоя насърчителна дума.

- Нали знаете, Дейви, бройките не са от значение. Трябва да държим за качеството, а не за количеството.

Но ние всички добре знаехме, че нямаме нито количество, нито качество. Младежите, които идваха тук, се готвеха да гледат някакъв спектакъл. Трудно беше да говориш пред празната зала, но още по-трудно беше да гледам как малкото присъстващи младежи изпускаха из устата си колела от дим и си подхвърляха цинизми. Но най-лошо от всичко беше онова, което младите хора наричаха "експлозия". Когато не разбираха или не вярваха нещо, те избухваха в гръмогласен смях. Започнах да чувствам комплекси на страх от този ужасен смях.

Четвъртата вечер беше най-лоша от всички до сега. Правех онова, което беше по силите ми, за да проведе събранието на нужната висота, но наоколо ми всички се кискаха. Цялата орда се хилеше, крещеше и свиркаше. Прекъснах събранието и напълно отчаян и готов да се предам, се отправих към къщи.

- Господи! - с дълбока душевна мъка се молах аз. - Ние изобщо не можем да достигнем душите на тези момчета и момичета. Какво да правя?

И както винаги, когато питах искрено, получих необходимия отговор.

На другия ден в Бруклин срещнах Литъл Джо-Джо. Той беше президент на "Драконите" от Кони Айсленд, една от най-големите банди в града. Момчето, което ми го показва отдалече, се страхуваше да ни запознае. Отидох сам при него и му подадох ръка. Литъл Джо-Джо ме удари с външната страна на ръката си, а после се наведе и се

изплю върху обувката ми. Всред бандите това беше израз на най-голямо презрение. После той седна на една пейка и ми обърна гръб.

Аз се приближих и седнах до него.

- Къде живееш, Джо-Джо?

- Аз не говоря с теб, пасторе. Не искам да имам нищо общо с теб.

- Обаче аз искам да имам нещо общо с теб - казах аз. - Ще седя тук, докато ми кажеш къде живееш!

- Пасторе - каза Джо-Джо, - ти си се разположил в моя салон.

- Добре, а къде отиваш, когато завали?

Той отговори:

- Слизам в метрото.

Джо-Джо носеше стари, скъсани домашни пантофи. Пръстът на единия му крак стърчеше навън. Беше облечен в мръсна черна риза и скъсани джинси. В момента той се беше загледал в обувките ми. Те бяха нови и огледално лъснати. В този миг си спомних калните обувки на дядо ми и почувствах колко глупаво беше положението ми. Джо-Джо каза:

- Погледни, ти си богат. Дошъл си в Ню Йорк да приказваш големи приказки, че Бог променя живота на хората. Ти имаш нови обувки, хубав костюм. Дрехите ти си подхождат по цвят. Погледни мен! Ние живеем от помощи. Моите ме изхвърлиха. Храната не стигаше за всички.

Джо-Джо имаше право. Там, на пейката, в открития парк, аз събух обувките си и му ги дадох.

- Къде е обувалката? Какво искаш да ми докажеш? Искаш да ме убедиш, че имаш сърце или какво? Няма да обуя миризливите ти обувки.

- Ти нали се оплакваш, че нямаш обувки? Обуй ги!

Джо-Джо каза:

- Аз никога не съм имал обувки.

- Обуй ги!

Джо-Джо се намръщи, но все пак ги обу. Аз станах и си тръгнах. Така, по чорапи, прекосих няколко улици, докато стигна колата си. За хората наоколо това беше чудесно зрелище. Те се спираха, смееха се и ме сочеха с пръст. Тъкмо отключвах колата, когато зад мен изтича Литъл Джо-Джо и каза:

- Ти си забрави обувките.

- Обувките са твои - казах аз и седнах зад кормилото.

- Пасторе - Джо-Джо се хвана за отворения прозорец, - забравих да ти стисна ръката.

Стиснахме си ръцете и аз казах:

- Виж какво, ти няма къде да живееш. Аз самият нямам собствено легло тук, но вярвам, че хората, които са ме приютили, ще приемат и тебе. Ела! Трябва да ги попитаме.

- О'кей - каза Джо-Джо без неудобство.

Той се качи в колата и ние се отправихме към моята квартира.

- Мистър Ортец - казах аз колебливо - това е президентът на "Драконите" от Кони Айсленд. Джо-Джо, ела да те запозная с госпожата, която ме приюти за известно време, защото и аз като тебе нямам средства и квартира.

След тези думи попитах госпожа Ортец дали Джо-Джо не може да остане за няколко дена при тях. Тя погледна двете си деца, а след това камата, която стърчеше от джоба на моя нов приятел, но въпреки това пристъпи дружелюбно към него и сложи ръка на рамото му.

- Джо-Джо, можеш ли да спиш на кушетката?

Това беше смела постъпка. Аз дръпнах Джо-Джо настрана и му казах:

- Дрехите ти миришат. Ние сега живеем в един дом и трябва да направим нещо, за да не смущаваме любезните си домакини. Аз имам осем долара. Ще отидем в един магазин и ще ти купим риза и панталон.

Обух старите си обувки и заведох Джо-Джо до най-близкия вехтошарски магазин. Той отиде в задната стая, преоблече се и остави старите си дрипи да лежат там, където беше “излязъл” от тях. По пътя към дома Джо-Джо поглеждаше към витрините и си мърмореше: “Не е лошо. Съвсем не е лошо!”

Това, което направих за Джо-Джо, би направила всяка социална служба. Без съмнение беше добре, че сега това момче най-сетне имаше обувки и дрехи и че не беше нужно през нощта да спи в метрото. Но все пак в сърцето си той беше все същият, старият човек. Разбихах, че самият аз се нуждаех от промяна, преди да мога да помогна на Джо-Джо да се промени. И тази промяна настъпи в живота на двамата ни.

Вечерта в “Сейнт Ник” не се различаваше по нищо от предишните. Все същите експлозии от смях и викове. Все същите заплахи и сблъсквания. Все същите двусмислени жестове от страна на момчетата. Джо-Джо присъстваше и наблюдаваше всичко. Той дойде от любопитство и не скри онова, което мислеше:

- Цялата история е една голяма глупост.

Мълчаливо се завъртахме към жилището на Ортец. Бях обезсърчен и отчаян от пълната липса на желание сред младежите да приемат Благата вест. Седях подтиснат на кормилото и се опитвах да не мисля.

- Прич, ти си даваш много зор!

Какво каза той? “Ти си даваш много зор!” Точно така каза. Без всякакво предупреждение едно безпризорно момче, което изглеждаше лишено от всякакви чувства, даде тази чудна, проникателна преценка.

Действието на тези думи беше поразително. Те се промъкнаха в сърцето ми, като че ли Сам Бог ми ги беше казал. Аз така внезапно се обърнах към Джо-Джо, че той помисли, че ще го удари и вдигна ръка, за да се защити.

Разбира се! Аз проповядвах в залата си и аз се опитвах да променя човешкия живот. Аз водех бандите, а не Святият Дух. Аз водех и самия Дейвид Уилкерсън. Дори и когато подарих обувките си на Джо-Джо, отново аз излязох напред. В момента ми стана ясно, че сам съм абсолютно неспособен да помогна на Джо-Джо. Не мога да помогна и на бандите. Аз трябва само да представя на Святия Дух, а след това да се оттегля настрана. “Ти много си даваш зор”, значи, че “ти си даваш много усилия”. Тази внезапна преценка ме накара да се засмея от сърце. Джо-Джо, който все още мислеше, че се сърдя, окончателно се обърка.

- Престани с това, прич!

- Джо-Джо, смея се, защото ти ми помогна. От сега нататък няма да си давам никакъв “зор”. Аз ще отстъпя настрана и ще дам възможност на Святия Дух да мине напред.

Джо-Джо мълча известно време и след това вдигна глава.

- Аз не чувствам нищо - каза той. - Абсолютно нищо! Пък и не очаквам да почувствам нещо.

До жилището на Ортец пътувахме мълчаливо. Изведнъж, без всякакъв преход, Джо-Джо се обърна към мен и каза:

- Виж, Дейви, ти май очакваш бебе. Вярно ли е?

Бях разказвал на Джо-Джо, че Гуен очаква дете и трябва да отида в болницата, защото то може да се роди всеки миг.

- И ти казваш, че има Бог, Който ме обича. Вярно ли е?

- Вярно е! - отговорих аз.

- Добре тогава. Ако аз се помоля на този Бог, Той ще отговори на моята молитва. Вярно ли е?

- Точно така!

- Добре тогава. Какво искаш? Момче или момиче?

Почувствах неудобство и се чудех как да отбягна отговора му.

- Виж какво, Джо-Джо. Молитвата не е автомат, в който можеш да пуснеш необходимата монета и веднага да получиш шоколад.

- С други думи, ти не си съвсем сигурен в тази работа... с Бога.

- Не съм казвал подобно нещо.

- Какво искаш да имаш - момче или момиче?

Отговорих му, че тъй като имаме вече две момичета, бихме се радвали да имаме син. Литъл Джо-Джо ме изслуша и след това направи нещо, което за него беше така трудно, както на Мойсей, когато трябваше да удари скалата. Литъл Джо-Джо наведе глава и се помоли:

- Сега, Боже, ако съществуваш наистина и ме обичаш, подари на този глупав проповедник едно момче!

Това беше молитвата на Джо-Джо, една проста, чистосърдечна и искрена молитва. Когато завърши, той направи усилие да задържи сълзата, която напираше в очите му. Аз стоях като гръмнат.

Изтичах в моята скромна стая и започнах да се моля така, както отдавна не бях се молил. Когато в 02.30 часа през нощта телефонът иззвъня, Джо-Джо и семейството на Ортец отдавна спяха. Аз продължавах да се моля. Отидох до телефона и вдигнах слушалката. Беше тъща ми.

- Дейвид - каза тя, - не можах да чакам до сутринта. Искях да те извикам и да ти кажа, че си вече баща. - Въпросът замръзна на устните ми. - Дейвид! Къде се загуби? Не чуваш ли? Имаш дете! Кажи най-сетне нещо! Не се ли интересуваш дали е момче или е момиче?

- Повече, отколкото си представяш!

- Дейвид, ти имаш един чудесен, здрав, петкилограмов син!

Скептиците веднага биха възразили, че статистически погледнато, вероятността да се изпълни молитвата на Джо-Джо беше 1:2. Но през тази нощ се случи нещо, което нито скептиците, нито статистиците биха могли да си обяснят. След разговора аз се спуснах към Джо-Джо и го събудих, за да му съобща радостната новина. Той се почеса по главата и каза:

- Какво мога да кажа за това? Какво мога да кажа, какво мога...

Преди да изтече нощта, Джо-Джо беше станал нов човек. Всичко започна със сълзи. Той изплакваше горчивината на живота, изплакваше омразата. Когато свърши, в сърцето му имаше място за един вид любов, която само християнинът познава. Тя не зависи от родители и проповедници. Не зависи също и от обстоятелството, че молитвата ни е чута. И до днес Джо-Джо притежава любов, но той ми даде един урок, който аз никога няма да забравя.

Ние, смъртните можем да работим един за друг. Да си помагаме, да се крепим. Но спасението принадлежи на Бога и идва само от Бога. Само от Бога!

Г Л А В А X

Времето за започване на събранието приближаваше. В тази последна вечер залата беше пълна с хора. Имаше повече младежи от всеки друг път. Тук бяха "Капланите",

“Драконите” и “Джи Джи Ай”, между които с радост открих и Мария. Въпреки че непрекъснато се взирах в тълпата, никъде не можах да видя светлочервените якета на “May-may”.

Никога няма да забравя симпатичното и открито лице на Израел, техния президент. Аз го посетих, за да поканя като мои лични гости на събранието членовете на неговата банда и да им съобщя, че ще им бъде изпратен специално нает за тях автобус. Когато съобщих на Израел, че ще резервирам и места в залата, той обеща да дойде и да доведе и другите.

Но ето, в тази последна вечер, не се виждаше никой от тях. Струваше ми се, че зная причината: Ники! Той присъстваше на нашия разговор с Израел и мълчаливо, едва сдържайки гнева си, ме гледаше с остър и неприязнен поглед.

Обърнах се към прозореца отсреща, от който се виждаше цялата улица. Ето, пристигна един автобус. Още преди да ги видя, знаех, че това са “May-may”. Познавах това по начина, по който автобусът се клатушкеше по улицата и внезапно сви към входа на залата, като че ли шофьорът не знаеше кога и къде да се освободи от своите необичайни пасажери. Вратата се отвори и навън буквално като лавина се свлякоха около 50 момчета, които крещяха и се блъскаха, като че ли отиваха на карнавал. Едно от тях вдигна бутилка с вино и след като я изпразни, я разби на тротоара пред залата. По краткия път от спирката до входа се навъртаха момичета с къси поли и тесни пуловери.

- Господи - казах аз високо, - в каква авантюра съм се впуснал?!

Бях помолил разпоредителите да се резервират първите три реда в залата, но не им казах за кого се запазват местата. Сега към мен, объркан и безпомощен, се приближи главният разпоредител и ми каза:

- Реверенд, не зная как да постъпя.

Той ме заведе до ръба на балкона и ми показа как долу, в партера, по централната пътека с викове и блъскане вървяха Ники, Израел и цялата банда. Всички чукаха в такт с бастуните си по пода.

- Това са “May-may” - каза главният разпоредител. - Не вярвам, че ще можем да опазим от тях резервираните места.

- Тогава всичко е наред! - отговорих аз. - Тези места са запазени именно за тях. Те са мои приятели.

Тези думи звучаха по-убедително, отколкото самият аз вярвах в тях. Оставих объркания разпоредител и побързах към съблекалните. Там атмосферата бе нажежена.

- Тази работа не ми харесва - каза директорът на залата, - събраха се враждебни банди и всеки момент може да възникне сбиване.

- Не мислите ли, че за всеки случай трябва да повикаме полиция? - попита един от пасторите, който беше запознат с живота на бандите.

Погледнах отново навън. Едно от нашите момичета, забележителна млада певица, хубава като филмова звезда, крачеше вече към средата на сцената.

- Нека най-напред да видим какво ще направи Мери! - казах аз. - Може би след това няма да бъде необходимо да викаме полиция. Може би ще успеем да усмирим дивите животни с нейната песен.

Но въпреки моите очаквания, когато Мери започна да пее, виковете и подсвиркванията се удвоиха.

- Хей, бейби, внимавай на завоите!

- Ще имаш ли малко време след представлението за един беден грешник?

- Как се казваш, сладурче?

Няколко младежи се изправиха от столовете си, прегърнаха седящите до тях момичета в къси поли и започнаха да танцуват под звуците на евангелската песен,

която Мери пееше. Тя погледна към мястото зад кулисите, където бях аз и с очи ме попита какво да прави. Въпреки одобрението на виковете “бис”, Мери ми направи знак, че иска да се върне.

- Не е ли по-добре да прекратим тази работа, Дейви?

- Не, още не. Нека да почакаме още малко! Аз ще се опитам да им говоря. Когато видите, че вече не върви, можете да направите всичко, което сметнете за необходимо.

Излязох навън. Пътят до средата на сцената ми се видя безкрайно дълъг. В този момент Израел се провикна от залата:

- Ей, Дейви, аз съм тук. Нали ти казах, че ще дойда и ще доведа момчетата.

Аз се обърнах към него. Засмях му се, но в този миг очите ми се срещнаха с ледено студения поглед на Ники. Изведнъж ми хрумна една идея.

- Тази вечер ще променим малко програмата съобщих аз. Ще помоля членовете на бандите сами да съберат диска! - Погледнах Ники. - Има ли шестима желаещи?

По лицето му се четеше съмнение и скрит триумф. Той посочи петима “Мау-мау” и всички тръгнаха напред и се изправиха пред трибуната. Това беше първият знак, че решението ми е правилно. Всички присъстващи наостриха уши и очакваха да видят какво ще се случи. Хилядите младежи в залата прекратиха виковете си и сега седяха на местата си във видимо напрежение, с леко наведени напред глави. Аз отидох зад кулисите и взех от ръцете на удивените разпоредители няколко картонени кутии. Когато ги подадох на младежите, казах:

- След като обходите всички пътеки, аз ви моля да донесете диска тук, отпред, като минете през завесата, която се намира от дясната страна на трибуната!

Аз показвах завесата и внимателно следях за израза по лицето на Ники. Зад завесата се намираше стълбата за сцената, но и вратата, която водеше към улицата. Дебела стрелка сочеше надписа “Изход”. Ники взе кутиите и с тържествена сериозност пое по пътеката, но и по очите му се четеше подигравка и презрение.

Органът свиреше, а “Мау-мау” събираше диска. Те вършеха добре работата си. Само Ники имаше в полицейското си досие 16 удара с кама и беше познат като превъзходен герой на ножа не само пред младежите на Бруклин, но и между бандите в Манхатън и Бронкс. Говореше се много и за неговата тактика за бой с бейзболен стик. Вестниците му даваха името “боклукчийския побойник”, защото при битките той обикновено използваше боклукчийски кофи, за да се защитава от своите противници.

Когато Ники се изправеше до последния стол на някоя редица и раздрусваше картонената кутия, момчетата и момичетата се бъркаха дълбоко в джобовете си. Така те обходиха цялата зала и Ники даде знак на останалите. Те минаха отпред и изчезнаха зад завесата вдясно. Аз стоях на трибуната и чаках. Из залата се носеше експлозия от смях. Измина една дълга минута. Момчетата свиваха ръце пред устата си, за да въздържат изблиците на веселие. Две минути... Навред из залата се чуваха провиквания и невъздържан смях. Целият ми план се сгромолясваше пред очите ми като чиста заблуда. Младежите се бяха изправили на крака. Те се блъскаха, викаха и подхвърляха подигравателни забележки.

Но изведнъж... всички замръзнаха по местата си във внезапно мълчание.

Обърнах глава. Ники и останалите момчета вървяха по трибуната и се приближаваха към мен, като носеха в ръка пълните кутии. Ники ми отправи студен и неприязнен поглед. Изглежда, че и той сам не разбираше какво върши.

- Ето твоите мангизи, прич! - каза той.

В гласа му нямаше дори нотка от уважение. Напротив. Той беше сърдит и неприязнен.

- Благодаря, Ники! - казах аз с примирителен тон и се отправих към поставената в средата на сцената катедра.

Съзнах, че съм преживял две от най-тежките минути в живота си. Когато шестте момчета се запътиха към местата си, в залата цареше мъртва тишина. Започнах проповедта с разтуптяно сърце. Но ако считам, че съм спечелил симпатиите на масата, много се лъжех. Аз бях спечелил само техните уши и ясно съзнавах, че съм още много далеч от сърцата им.

Не можех да разбера какво в моята проповед не беше в ред. Всичко, което беше по силите ми, бях го направил. Бях прекарал дълги часове, за да я подготвя и всяко изречение беше изпросено в молитва. Бях постил дори, за да бъде тя убедителна и силна. Но сега ми се струваше, че седя на подиума и чета бюлетина на борсовите новини. Струваше ми се, че онова, което казвах, звучи на младежите нереално и не засяга сърцата им. Проповядвах около четвърт час и разбрах, че резултатът е само нарастващото неспокойство на тълпата. Бях стигнал до онази точка на проповедта, където се намираше заповедта на Исус да се обичаме. Изведнъж от втория ред скочи някой. Той се качи на стола и извика:

- Престани, пасторе! Стига! Ти казваш да обичаме испанците. Един от тях ме нарязва с бръснач. Та, аз да ги обичам ли? Хубаво ще ги обичам, с камата!

Друг младеж от бандата "Подпалвачите на ада" скочи и разтвори ризата си.

- Тази рана е от куршум. Така ме нареди един мръсен негър. А ти казваш, че трябва да се обичаме. Не вярвам, че говориш сериозно.

И наистина всичко звучеше така, като че ли в тази зала, изпълнена с омраза, нямаше нищо сериозно. Да любиш ближния си? Това звучеше твърде нереално.

- Ние сами не можем да постигнем тази любов - добавих аз. - Та, аз говоря за Божията любов. Ние просто трябва да Го помолим да ни даде частичка от Неговия вид любов. Ние сами не можем да я постигнем.

В този миг с пределна яснота аз разбрах, че тези думи се отнасяха до мен. Но беше ли това урокът, който бях научил от Джо-Джо? Ние хората можем да сторим твърде малко, за да променим себе си и другите, за да спасим грешниците и да ги изпълним с любов вместо с омраза. Ние можем само да представим и да предадем на Бога нашето сърце и душа.

Както тогава на улицата, така и сега аз наведох глава. В този миг аз предадох събранието на Великия Проповедник!

- Мили Исусе! Тук аз вече не мога да направя нищо повече. Аз поканих тези младежи и сега отстъпвам делото на Теб. Ела, Свети Душе! Само Твоето присъствие е в състояние да срази сърцата на тези момчета и момичета. Изпълни волята Си! Ти го стори!

Три минути могат понякога да бъдат безкрайно дълъг период. Три минути аз стоях пред тълпата с наведена глава. Три минути не казах нито дума. Три минути не се помръднах. Молах се тихо и всеотдайно. Вече не ме смущаваха виковете и смеховете. Твърде малко ме изненада и обстоятелството, че в голямата зала настъпи успокоение. То започна от предните редици. Познах гласа на Израел, който каза:

- Хайде, стига, момчета! Дръжте си устата!

Тишината обхвана цялата зала и достигна до балконите. Преди да изтекат трите минути, в огромната боксова сцена цареше пълно мълчание.

И тогава чух, че някой плаче. Отворих очи. На първия ред Израел бъркаше в джобовете си за носна кърпа. Най-после я измъкна, изсекна се високо, избърса тайно една сълза и вдигна отново лицето си нагоре.

Аз продължих да се моля:

- Господи, осени с Духа Си цялото събрание!

Докато се молах, и Ники извади носната си кърпа. Когато погледнах към него, просто не повярвах на очите си. Той се беше облегал на бастуна си, секнеше се и

примигваше. Той беше вбесен от самия себе си, защото... плачеше. Едно момче сложи ръка на рамото му, но Ники я бутна.

Беше настъпило времето отново да говоря. С висок глас аз казах:

- Сега вие Го почувствахте. Той е тук! Той е в тази зала. Той дойде само за вас. Ако искате животът ви да се преобрази, тогава сега е времето за това. Станете и елата напред!

Израел не се поколеба. Той се изправи и се обърна към своята банда:

- Момчета - каза той, - аз съм вашият водач. Ако ви кажа “тръгвайте”, тогава не бива да се повъртате. Вярно ли е?

- Вярно е! - отговориха “Мау-мау”.

- Добре! Аз тръгвам напред, а вие - след мен! Станете!

Те скочиха като един и последваха Израел. Не, те се състезаваха с него и се блъскаха с лакти кой да бъде пръв. Огледах се за Ники. И той беше с тях.

Потоктът напред беше заразителен. Около 30 младежи от другите банди последваха “Мау-мау” в съблекалните, където ги чакаха нашите сътрудници.

Ние бяхме просто наводнени. Непрекъснато обикалях от помещение на помещение и се опитвах да помагам с каквото мога. При тези обиколки забелязах нещо странно. Тук бяха дошли десетки младежи, за да получат този нов живот, но между тях имаше само три момичета. В този момент чух свиркане в залата и веднага показах глава през вратата, за да видя какво става. Едно момиче беше разтворило блузата си на пътеката и викаше:

- Отивайте, отивайте там! Тогава вече никога няма да видите такова нещо.

Тя не носеше никакво бельо. Преди да можем да ѝ попречим, и други момичета последваха примера ѝ и успяха да спрат от пътя няколко момчета. Това беше загадъчно. Считам, че тези момичета бяха почувствали ревност, когато ни чуваха да говорим за любов. Те не можеха да делят с никого любовта си и се бореха по свой начин да запазят тези мръсни и мизерни нещастници за единствената “любов”, която познаваха.

Най-трудно ми беше да повярвам в покаянието на Ники. Той стоеше широко ухилен в съблекалнята и каза с характерния си, мъчителен, заекващ начин:

- Аз предадох сърцето си на Бога, Дейви!

Не можех да му повярвам. Промяната беше тъй внезапна. Докато ми разказваше, че в сърцето му се е родило нещо ново, той пушеше цигарата и от устата му излизаха малки кълбенца дим. Какво щеше да стане сега с наркотиците, с кражбите и бандитските нападения, с алкохолната страст и камата? Какво щеше да стане с неговия садизъм? Ники изглежда беше прочел мислите ми, защото се защити по единствения начин, който познаваше, т. е. проклетие:

- По дяволите, Дейви, аз предадох сърцето си на Бога!

- Добре, Ники. О'кей!

Исках да сторя нещо, за да подкрепя сигурността му. Исках да дам Библии, както на тях, така и на всички “Мау-Мау”, които бяха излезли напред. Разполагахме с два формата: малко, джобно издание и едно голямо. Момчетата не искаха малкото.

- Дай ни от големите книги там, Дейви! Искаме хората да видят какво носим в ръцете си.

При този разговор някои от тях запалиха цигари, а после мушнаха Библията под мишница и излязоха.

Рано на другата сутрин извън телефонът. Мистър Ортец мушна глава през вратата на моята стая.

- Дейвид, викат те от полицията.

- От полицията?!

Сърцето ми се сви. Когато със запъване съобщих името си по телефона, последваха думи, които не ми донесоха по-добри чувства. Лейтенантът отсреща ме попита дали познавам бандата “May-May” и след като аз потвърдих това, той ме помоли веднага да се явя в участъка.

Когато пристигнах до полицейското управление на “Едуард стрийт”, там заварих една дузина момчета от бандата. Изпитателно ги погледнах и после се представих на постовия полицай.

Тогава се случи нещо, което никога няма да забравя. Дежурният извика лейтенанта, а той пък заповяда да се събере целия личен състав на участъка. Когато всички се явиха в помещението, той ми протегна ръка.

- Реверенд - каза той, - искам да ви стисна ръката!

Приех с готовност предложението и той стисна здраво моята ръка.

- Как успяхте да го направите? Тези момчета преди няколко месеца ни обявиха война. Години наред те са ни създавали само неприятности. И ето, тази сутрин те идват тук и знаете ли какво искат?

- Не зная.

- Искат да поставим автографите си в техните Библии.

Погледнах Ники и Израел, а после всички останали. Те се смееха щастливо.

- Ако някога можем да ви окажем помощ, реверенд, да организирате улично събрание, ние ще бъдем щастливи да ви окажем нужната помощ - каза лейтенантът.

Когато излязохме на тротоара, аз се обърнах и видях един сержант, който седеше на бюрото си и още клатеше в недоумение глава. Както по-късно разбрах, момчетата бяха прекарвали по-голямата част от нощта в четене на Библията. Те бяха възхитени особено от историите на Стария Завет.

- Дейви - каза Израел, - аз съм в Библията. Виж, тук навсякъде се среща моето име!

Когато вечерта се обадох на Гуен в клиниката, все още се намирах така силно под влияние на събитията, че не бях в състояние да говоря за нищо друго.

- След случилото се снощи разбрах, че Бог ни подари истинско съживление, мила - казах аз. - О, да би могла и ти да бъдеш тук!

- Е, Дейви, в това време аз имах да уреждам една дреболия - каза тя. - Напомни ми някога да ти разкажа за нея, когато се върнеш, т. е. когато отново слезеш на земята...

Г Л А В А Х I

Преходът от горещите и задушни улици на Ню Йорк към прохладата на пенсилванските планини се почувства веднага след като стъпих на автобуса. В друг случай бих се зарадвал на тази промяна, но сега, след като изминавам миля по миля красивия път към дома, аз непрекъснато мислех за Бъкбординг и Щагецоа, Ники, Израел, Мария, Джо-Джо и Анжело; момчета и момичета, чийто живот се беше превърнал в частица от моя личен живот. И у дома, в Пенсилвания, тази тъга не ме напусна. Седях зад къщата в нашата потънала в зеленина градина, пиех портокалов сок, приготвен лично от Гуен и гледах моя новороден син, който спокойно спеше в кошчето си под клоните на дърветата. Мислите ми неусетно се отправяха към младежите в Ню Йорк, които трябваше да се борят за правото да седят в някое горещо ъгълче на парка.

- Твоята църква е Филипсбърг! - деликатно ме предупреди Гуен, когато една вечер надълго и нашироко разказах за моите грижи по отношение на Анжело Моралес,

който беше решил да стане пастор, но нямаше средства, за да получи необходимото образование. - Ти не трябва да пренебрегваш своята църква!

Естествено, Гуен имаше право и затова през следващите шест месеца аз изоставих всичко и се посветих изцяло на моята планинска църква. Работата беше задоволителна и аз я обичах, но мислите ми бяха почти непрекъснато на друго място.

Веднъж един от членовете на моята църква ми каза:

- Забелязвам, че всичко, което става тук, не ви вълнува така, както съдбата на онези младежи в Ню Йорк.

Аз преглътнах. Никога не бях мислил, че давам израз на своите чувства.

Но видимо или не, една мисъл проникна в съзнанието ми и не ми даваше спокойствие: да взема моето семейство и да се преселя в Ню Йорк, за да мога да посветя цялото си време на младежите там. Може би никога няма да успея да създам дома, за който мечтаех, но поне ще мога да работя с тях на улицата.

Тази мисъл непрекъснато ме преследваше. Тя ме занимаваше особено много, когато през есента и зимата пътувах с евангелизационна цел из страната. Проповядвах за това, как може да се познае Божиата воля и се надявах, че в тази служба сам ще израсна в практиката на Божието водителство.

Често мечтаех за самотата на някой планински връх. Още като дете, пък и по-късно, когато тръгнах на училище, аз изкачих на планината своите най-дълбоки затруднения. Един хълм често беше ставал свидетел на моите детински оплаквания. Това беше Олд Белди, красива ниска планина в близост до нашия дом в Бъртсбъроу, Пенсилвания. От Олд Белди можех да виждам нашия дом и да наблюдавам как татко и мама се въртят наоколо и ме търсят. Понякога оставах горе през по-голямата част от деня и мислех за проблемите, които едно малко момче може да има. Когато се връщах у дома, не минаваше без неприятности, но татковият бастун никога не ме въздържаше да не повтора пътешествието си отново, защото там, горе, аз намирах самотата и разтоварване от проблемите на ежедневието. Нещо, от което много се нуждаех.

И сега, при този случай, тази мисъл неудържимо ме влечеше нагоре. Недалеч от нашата църква се намирал една изоставена мина. Това кътче замести в зрялата ми възраст Олд Белди от детинството ми. От хълма можех да виждам църквата и цялата околност. Имах определено място за паркиране на колата. Гуен можеше да я вижда и не се безпокуеше за мен. Тук имаш възможност да прекарвам по-дълго време в уединение.

Там, горе, на моя хълм, аз разглеждах нещата от всички страни. Питам се дали желанието ми да се преселя в Ню Йорк е продиктувано от Бога. Трябва ли наистина да оставя тази църква, да взема Гуен и трите си малки деца, за да ги заведа в мръсния град, с всички негови ежедневни проблеми? Не получих веднага ясен и определен отговор. Както в повечето случаи, Божието водителство настъпваше крачка по крачка. Първият етап към откриването на Божиата воля беше едно ново посещение на Ню Йорк.

- Знаеш ли, мила, че измина цяла година, откакто бях изхвърлен от заседанието на процеса "Майкъл Фармър"?

- О! - каза Гуен.

- Какво искаш да кажеш с това "О"?

- Ти се готвиш отново да заминеш за Ню Йорк, нали?

Аз се засмях.

- Имам предвид едно кратко посещение. Само за една нощ.

- М-м-м!

Изпитах приятно и радостно вълнение, когато колата ми пресече моста "Джордж Вашингтон" и се понесе към Бруклин. Радвах се като дете, когато се разхождах по улиците и прескачах купчините мръсен сняг, както някога, когато за първи път посетих

града. Изненада ме фактът колко удобно, като у дома си, се чувствах тук. Искях да посетя отново местата, където Бог ми беше дал да изживея толкова много чудни неща.

Едно от тези места беше “Форт Грийн”. Вървах по улицата и мислено изживях отново всичко, което се беше случило на времето тук с мен и Джими Щал. Изведнъж някой ме извика по име:

- Дейви! Пасторе!

Обърнах се и видях двама добре облечени войници-негри, които тичаха след мен. Те носеха чисти, изгладени униформи и обувките им лъщаха не по-малко от очите им. Изглеждах ги изпитателно.

- Бъкбордин! Щагецоа...!

Едва ги познах. И двамата бяха напълнели, всеки от тях беше прибавил към теглото си най-малко по 10 килограма.

- Тъй вярно! - извикаха двамата в един глас и застанаха мирно. - Добре изглеждаме, нали Дейви?

Да влезеш в армията беше мечта за много младежи от този квартал. Изискванията по отношение на образованието и здравословното състояние бяха много строги и затова привилегията да носиш униформа, сама по себе си, беше високо призвание. И тримата искрено се радвахме на нашата нова среща. Те ми казаха, че наистина се чувстват много добре. Разказаха ми как след уличното събрание напуснали бандата и вече никога не се върнали в нея.

- Фактически, Дейви - каза Щагецоа, - бандата на “Капланите” се разпадна още преди края на лятото. Никой от нас нямаше вече желание да се бие.

С Бъкбордин и Щагецоа се разделих с чувство на искрено съжаление. Силата на моята вътрешна реакция от неочакваната среща ме изненада. Аз обичах тези момчета и забелязах, че те ми липсваха повече, отколкото предполагах. Но най-голямата изненада се намираше още пред мен.

Вървах по “Едуард стрийт” и приближавах ъгъла, където навремето проповядвахме с Джими. Огледах се, като че ли можех да зърна някъде моите приятели. До стълбата, облегат, стоеше един младеж от испански произход, чието лице ми се видя познато. Запитах го дали не знае къде мога да намеря Ники и Израел от бандата на “Мау-Мау”. Момчето ме погледна някак особено.

- Кои? Да не би да питате за онези маризции, дето станаха светци?

Думите му бяха подигравателни, но сърцето ми скочи от радост. “Слава на Бога! - помислих си аз. - Те са останали верни”. Но следващите думи на младежа ме хвърлиха в истинско радостно вълнение. Те бяха останали не само верни, но що се отнася до Ники, правеха всички крачки напред в своя млад християнски живот.

- Ники? Ба! Той е луд. Той иска да стане един от онези ненормални проповедници.

Стоях на улицата с отворена от удивление уста.

- Добре ли разбрах? Ники иска да стане проповедник?

- Поне така казва.

Исках да зная къде мога да го намеря. Кога е говорил, че иска да става проповедник? Направил ли е вече нещо в това направление? Момчето не можеше да отговори на тези въпроси и аз сам тръгнах да го търся.

Намерих го малко по-късно, седнал на една стълба пред един блок, в разговор с някакво момче.

- Ники! - извиках аз.

Той се обърна и аз видях едно лице, което не познавах. Къде беше изчезнало суровото, отблъскващо изражение? Сега лицето му беше чисто и открито. Това беше свежо, пленително, младежко лице. Очите му светеха от истинска радост.

- Реверенд! - извика той, скочи и се спусна към мен. - Дейви!

После се обърна към момчето, което стоеше до него и му каза:

- Погледни, човече, това е пасторът, за когото съм ти разказвал. Той е онзи, който ме закла.

Нашата среща беше чудесна. След обикновените учтиви фрази аз го запитах дали е вярно, че иска да служи на Божието дело.

Ники наведе глава към тротоара.

- Никога до сега не съм желал нещо по-силно от това! - каза той.

- Това е чудесна новина! - казах аз. - Разкажи ми, успя ли да направиш нещо в това направление?

- Изобщо не зная как да започна.

Бях пълен с идеи. Реших да пиша до няколко Библейски института. Искях сам да го поддържам материално. Поради говорните му трудности исках да го изпратя най-напред в някоя логопедическа клиника. Даже имах и идеята от къде ще получа пари за най-необходимото. Бях поканен да проповядвам няколко седмици по-късно в град Елмира, щата Ню Йорк, върху проблемите на младежите от улицата. Това беше истинска ирония на съдбата. Трябваше да проповядвам в града, където Луис Алварес лежеше в затвора. По-късно научих, че той вече не е там. Междувременно бил преместен на друго място. Нямах никаква представа къде се намира.

- Ники - казах аз, - искаш ли да дойдеш с мен в Елмира? Искаш ли да разкажеш на хората за своята история? Може би те ще могат да ти помогнат...

Направих предложението и ме обхвана неприятно чувство. Историята на Ники, която вече отчасти познавах, беше страшна, пълна с бруталност и с изключителна липса на разум. Дали в Елмира тя нямаше да звучи невероятно? Аз вече бях свикнал горе-долу да виждам и слушам ужасни неща за младежите в Ню Йорк, но сега разбирах, че историята на Ники беше толкова драматична, че се страхувах от ефекта, който тя би предизвикала сред вярващите.

Църквата в Елмира беше изявила желание да научи нещо за бандите и ето, сега се предлагаше една възможност то да се изпълни. За мен беше интересно да чуя историята на Ники от начало до край не само, защото не я знаех с подробности, но и поради това, че исках да видя случилото се в "Сейнт Ник" от другата му страна.

Стана така, че Ники дойде няколко седмици по-късно в Елмира и се изправи пред амвона, за да разкаже своята история. Аз бях използвал времето преди неговото пристигане, за да запозная вярващите отчасти с личността му. Подчертах, че мизерията и самотата са причината, която предопределя начина на живот на тези младежи и че слушателите не бива да обвиняват Ники, преди да са чули историята му до край.

Моята предпазливост се оказа излишна. В момента, в който той започна да говори, цялата зала, претъпкана с хора, беше на негова страна. Думите му, вълнуващата история на неговата опитност, голата и неподправена истина за едно момче, което не беше научено да пресилва или да обезценява фактите, говореше за света, от който то идваше, много повече от куп книги по социология.

- Живеех повече на улицата - започна той, - защото родителите ми канеха своите клиенти в нашия дом. Те идваха тук по всяко време на деня, а понякога нощем. Тогава ние, децата, трябваше да излизаме навън. Моите родители бяха спиритисти. Те поместваха съобщения в местните вестници, че говорят с мъртвите и могат да лекуват различни болести. Даваха и съвети по парични и семейни въпроси. И така, аз прекарвах по-голямата част от времето на улицата. Отначало децата ме биеха и аз непрекъснато се страхувах. След това се научих да се отбранявам и те започнаха на свой ред да се боят от мен и ме оставиха на мира. След известно време животът на улицата ни стана по-

удобен от този у дома. Междувременно моите родители, които живееха в Порто Рико, ме изгониха и аз трябваше да замина за Ню Йорк при един от своите братя.

Животът в големия град ме грабна и аз неусетно влязох в неговите рамки. След няколко случайни стълкновения на улицата аз се срещнах с бандата “Мау-Мау”, където скоро получих челно място. Често вършех неща, които сам не разбирах. Имаше нещо в мен, което непрекъснато поддържаше страх. То ме безпокоеше и аз не можех да се освободя от него. Какво беше това чувство? Когато срещнех сакат човек, изпитвах желание да го убия. Същото нещо чувствах и по отношение на слепите и малките деца. Мразех и не можех да понасям болните и слабите. Веднъж казах това на моя баща.

Аз почти не говорех с него, но този път го запитах, защото изпитвах ужасен страх. Той ми каза, че в мен живее един дявол, опита се да го изгони, но не успя. Напротив, онова “нещо” ставаше все по-лошо и по-лошо. Когато срещнех човек с патерици, не можех да се успокоя, докато не го видя на земята. Полудявах, когато виждах възрастен човек с брада. Изпитвах неудържимо желание да убивам малки деца. Непрекъснато се страхувах, дори бях плакал, но това “нещо” в мен непрекъснато се смееше. Другото беше кръвта. Когато видех кръв, започвах да се смея. Скоро бях избран за президент на “Мау-Мау”. Участвах във всички улични сблъсквания и скоро станах известен с уменията си да действам с камата. Поради неприятности с полицията трябваше да се откажа от президенството и станах вицепрезидент. Това беше по-удобно за мен. Един шеф трябва да стои накрая и да командва, а аз исках да се бия. Искан да цапам ръцете си с кръв.

Ние се биехме с най-различни оръжия: поясоци, байонети, автоматични ножове и много други собственоръчно приготвени оръжия. На уличните битки аз се чувствах добре с бейзболен стик. Често пробивах дупка в някоя кофа за боклук и след това я надявах на главата си. Така, незабелязан, аз можех да се промъкна натам, където битката е най-ожесточена. Моите приятели от “Мау-Мау” не обичаха да се бият в близост до мен, защото аз бях луд и удрях всеки, който ми се мернеше пред очите.

В моята президентска практика аз съм намушкал 16 души и 12 пъти съм бил в затвора. Много често снимката ми се появяваше във вестниците. Когато излизах на улицата, майките прибираха децата.

И бандите ме познаваха. Веднъж, когато чаках на една от станциите в метрото, ме нападнаха пет момчета в гръб. Те хвърлиха кожена примка около врата ми и започнаха да ме душат. Не умрях, но често мисля, че беше по-добре да умра, защото след този случай вече не можех да говоря както трябва. От гърлото ми излизаха смешни звуци. Чувствах истинска омраза към недъгавите. Сега и аз бях такъв и затова не можех да се понасям. След този случай се биех още по-ожесточено, за да изпитвам необходимия респект към себе си.

Нашата банда контролираше териториите до Кони Айсленд и “Ралф авеню”. Носехме червени якета с голямо, двойно “М” на гърба. Един ден седяхме в сладкарницата на “Флатбъш авеню” и пиехме лимонада. Бяхме шестима. В този момент се вмъкнаха седем “епископа”. Бандата на “епископите” беше във война с “Мау-Мау”. Един от тях се приближи до бара и се държеше нахално, като че ли беше собственик на заведението. Моите момчета го наблюдаваха. Аз се приближих и го ударих. Той ми отговори с удар и битката започна. Жената на собственика се развика. Всички клиенти се спуснаха към улицата. На масата лежеше голям кухненски нож. Едно от моите момчета го грабна и с ожесточение го заби пет пъти в гърдите на един от “епископите”. Видях кръвта и започнах да се смея. Знаех, че той е мъртъв, страхувах се, но не можех да потисна смеха.

Жената на собственика извика полиция. Някой друг от момчетата извади нож и я намушка. След това всички изчезнахме навън. Понеже не бях се докосвал до ножа,

успях да се отърва от затвора. Поради това, че често ми трябваша пари, предприемах улични обири. Веднъж, когато търсех пари, за да платя наема си, нападнах един младеж на “Клинтън авеню” и от него откраднах 10 долара. Тогава бях на 16 години. Така протичаше моят живот.

През деня беше добре. Тогава бях с бандата. Това, което решавахме с президента, се решаваше и от момчетата. Но вечер, когато се прибирах в стаята си, беше ужасно. Не можех да се освободя от мисълта за двата трупа в сладкарницата. Бласках си главата в пода и не можех да мисля за нищо друго. Често се събуждах посред нощ и плачех като дете. Изживявах страшни кошмари. Не можех да спя. Бях много неспокоен. По цели нощи се мятах в леглото си.

През юли 1958 година станах на 18 години. През този месец “Драконите” от Ред Хук убиха едно от нашите момчета. Решихме да слезем в метрото и да хванем някой от тях. Такъв беше законът на бандата. Умре ли някой от “Мау-Мау”, трябва да умре някой от неговите убийци. По пътя към станцията на метрото минахме през “Едуард стрийт” и видяхме как една полицейска кола спря на улицата до голяма група “Каплани”. Те бяха от негърската банда на “Форт Грийн”. Ние имахме договор с тях да не се бием, но да се държим заедно и да се отбраняваме от нападенията на другите банди.

Разбрахме, че там става нещо и се приближихме. “Капланите” бяха заобиколили двама души, които не познавах. Единият държеше тромпет, а другият беше само кожа и кости. Някой донесе едно американско знаме и полицейската кола си замина. Двамата непознати искаха да проведат улично събрание. Веднага след като донесоха знамето, кокалестият се качи на един стол, отвори някаква книга и започна да чете от нея:

Защото Бог толкова възлюби света, щото даде Своя Единороден Син, така че всеки, който вярва в Него, да не загине.

“И сега - каза проповедникът - искам да ви обясня какво значи “всеки”. Всеки означава и негър, и порториканец, и особено член на банда. Знаете ли, че онези, които разпнаха Исуса, постъпиха по същия начин и с двамата бандити? Да, от всяка страна по един...”

Това ми беше достатъчно. Казах: “Да вървим, момчета! Имаме работа!”

Никой не се помръдна. За първи път в живота си срещях неподчинение от страна на моите момчета. Тогава ми стана страшно и изказах по адрес на проповедника всички ругатни и псувни, които знаех. Те не бяха малко. Той не обръщаше внимание. Продължаваше да говори, без да се смущава.

След това президентът на “Капланите” се цопна на колене и започна да хленчи. До него коленичиха и вицепрезидентът му и още две момчета. Не можех да понасям хленченето. Зарадвах се, когато най-сетне “Капланите” си тръгнаха и помислих, че и ние сега ще можем да си тръгнем.

Но проповедникът отиде при Израел - по това време той вече беше президент на “Мау-Мау” - и му стисна ръката. Помислих си, че иска да се опита да ни разедини и затова се приближих и го блъснах. Тогава Израел ме погледна така, като че ли ме вижда за първи път.

И ето, проповедникът се приближава до мен и казва: “Ники, аз те обичам!”

Такова нещо до сега никой не ми беше казвал. Не знаех какво да правя. “Ако се приближиш още малко - казах, - ще те очистя”. Говорех напълно сериозно. Те поприказваха още малко с Израел и най-после той си отиде. Помислих си: най-сетне се свърши. Само си изгубихме времето и не можахме да пипнем някой от “Драконите”. Този пастор после идва пак и ни каза, че ще има голямо събрание на бандите. Всички щели да се съберат горе, в Манхатън, и ние трябвало да дойдем. “Бихме дошли с удоволствие, но как ще минем през “Чайна таун”?” - каза Израел. “Аз ще ви изпратя

автобус” - отговори проповедникът. Тогава Израел се съгласи. “Добре - помислих си, - но без мен.”

Предпочитах да умра, но не и да ида на подобно събрание. Но стана така, че когато другите тръгнаха, аз не можах да се измъкна. Страхувах се да остана сам, без бандата. Бях решил да се погрижа добре за неговото “малко молитвено събрание”. Когато пристигнахме, разбрахме, че наистина за нас има запазени три реда. Това доста ме изненада. Наистина, пасторът беше казал, че ще резервира за нас места, но не мислех, че говори сериозно...

Органът засвири и аз прошепнах на момчетата да чукат по пода, да викат и да вдигат шум. В това време на сцената излезе едно момиче и започна да пее. Изсвирих с уста и цялата зала започна да се смее. Всичко ставаше както желях и аз бях много доволен. Най-сетне излезе пасторът и каза:

- Преди проповедта тази вечер, ще съберем диска.

“Аха - помислих си аз, - това е твоят удар”. Не бях и очаквал нещо друго. Той беше най-обикновен сребролюбец, както всички други.

- Моля членовете на бандите сами да го съберат! - каза той. - После ще минете под тази завеса и ще донесете парите на сцената!

Помислих си: “Този не е добре. Всички знаят, че зад сцената се намира изходът.”

- Има ли шестима доброволци? - извика той.

Същата секунда бях на крака. Посочих още петима от моите момчета и след миг се изправихме пред него. Това беше чудесна възможност да го блъфирам. Той ни даде картонени кутии. Искахме да тръгнем веднага, но проповедникът ни задържа и дълго бърбори някакво благословение. Едва се въздържах да не се изсмея. След това обиколихме цялата зала. Когато не бях доволен от онова, което някой пускаше в диска, аз се спирах и чаках, докато се бръкне по-дълбоко. Всички познаваха Ники! След това ние се срещнахме зад завесите. Там се намираше изходът. Вратата беше широко отворена. Видях светлините на улицата и чувах шума на уличното движение. Зад нас, в залата, се понесе смях.

Те знаеха какво беше нашето намерение. Момчетата ме гледаха и чакаха само дума, за да изчезнем. Аз стоях и се колебаех. Не знаех какво беше това. Имах някакво странно чувство. Изведнъж разбрах: пасторът там, горе, ни се беше доверил. Такова нещо в моя живот до сега не беше се случвало.

И така, аз стоях, моите момчета чакаха заповедта ми. Там, зад завесата, както чувах, всички му правеха мръсно. Те викаха и тропяха, а той сигурно стоеше пред тях и очакваше да оправдаем доверието, което ни беше оказал.

- Добре, момчета! Хайде всички горе, на трибуната!

Те се опулиха, но не се обадиха. Аз бях от онези, които не търпят възражение. Изкачихме се по стълбата и просто не можете да си представите как изведнъж залата утихна. Ние му предадохме кутиите.

- Ето, прич, това са твоите мангизи! - казах аз.

Той прие парите без ни най-малко учудване, като че ли през цялото време е знаел, че ще му ги занеса. Тогава аз се върнах на мястото си и започнах трескаво да мисля, както никога до сега. Той започна да говори и всичко беше за Светия Дух. Проповедникът каза, че Светият Дух можел да влезе в хората и да ги очисти. Той каза, че няма значение какво те са правили. Светият Дух можел да им помогне да започнат всичко от начало. Също както при бебетата.

Изведнъж почувствах неудържимо желание да изживея и аз това. Струва ми се, че за първи път виждам какъв съм в действителност. Пред очите ми се яви картината на цялата мръсотия, омраза и безизходица, в която живеях.

- Ти можеш да станеш друг - казваше той. - И твоят живот може да се промени!

Точно това желях и аз. Точно от това се нуждаех, но знаех, че с мен такова нещо не може да се случи. Пасторът ни каза да излезем напред, ако искаме да се променим, но за мен това нямаше никакъв смисъл. Все пак Израел ни заповяда да станем. "Аз съм президент - каза той - цялата банда да излезе напред!" Аз бях първи на бариерата. Коленичих и за първи път в живота си се помолих горе-долу така: "Мили Боже, аз съм най-мръсният грешник от Ню Йорк. Не вярвам, че ме искаш, но ако все пак ме желяеш, можеш да ме имаш. Колкото лош съм бил до сега, толкова добър искам да бъда за Теб!"

По-късно пасторът ми даде една Библия. Аз си отидох у дома и се чудех дали Святият Дух е наистина в мен и как мога да разбера това. Първото нещо, което се случи, когато влязох в стаята, беше доказателство за това: вече не чувствах никакъв страх. Имах чувството, че не съм сам, но, че имам компания. В джоба си носех четири цигари с марихуана. Скъсах ги и ги хвърлих през прозореца. На следващия ден всички ме гледаха с любопитство.

Беше се разчуло, че Ники е станал набожен. Ставах и други неща, които ме уверяваха. Малките деца обикновено бягаха от мен. Тази сутрин две малки момченца дълго ме гледаха, а после дойдоха при мен. Те искаха да ги премеря и да видя кой е по-голям. Нищо особено! Но аз ги прегърнах и ги вдигнах във въздуха, защото знаех, че вече съм друг. Никой не можеше да разбере това по-добре от малките деца.

Няколко седмици по-късно ме нападна един "Дракон" и извика:

- Вярно ли е, че не носиш вече оръжие?

Когато отговорих, че е вярно, той измъкна дълъг нож и се опита да го заби в гърдите ми. Вдигнах ръка и посрещнах удара с нея. Не зная защо, той побягна, а аз стоях и гледах кръвта, която обилно течеше от ръката ми. Видът на кръвта винаги ме е подлудявал. Сега обаче тя не ми правеше никакво впечатление. Спомних си думите, които бях чел в моята Библия:

"Кръвта на Сина Му, Исуса Христа, ни очиства от всеки грях".

Скъсах ризата си и превързах ранената ръка. Бях щастлив. От този ден можех да гледам кръв спокойно!

Докато Ники разказваше, в салона цареше абсолютна тишина. Хората просто не дишаха от напрежение. Пред очите и ушите им се извършваше чудо. Ние всички в Елмира бяхме свидетели на това.

Гласът на Ники, който беше мъчителен, гъгив и заекващ, когато започна да разказва в началото своята история, по време на свидетелството се беше оправил. Думите излизаха все по-гладко и звуците ставаха все по-ясни. Той говореше сега без всякакво усилие. Ники забеляза това едва в края. Той стоеше разтреперан на подиума и не беше способен вече да говори, защото цялото му лице беше в сълзи.

Аз никога не разбрах коя беше причината за неговия гласов проблем. Дали той беше резултат от физическо увреждане, предизвикано от задушаването с колана, или от някаква душевна болест. Разбира се, на Ники не му беше минавало през ум да търси за това лекарска помощ. Знаех само едно: от тази вечер гласът на Ники беше напълно здрав!

В Елмира беше събран дискос, който даде възможност на Ники Круц да замине на едно дълго и забележително пътешествие.

Г Л А В А XII

Седях на тапицирания с кафява кожа стол в моята работна стая във Филипсбърг и с удоволствие си спомнях за изминалите месеци. Във връзка с мечтата на Ники да стане проповедник бях писал в Латиноамериканския библийски институт в Ла Пуенте, Калифорния. Аз не скрих нищо от неговото минало и открито им писах, че той твърде от скоро стои в пътя на вярата и че сам не може да се грижи за себе си. Запитах ги дали са готови условно да го приемат като студент. Те ми отговориха, че са съгласни. И не само това. Историята за покаянието на едно момче от улицата беше събудило у тях такова живо съчувствие, че скоро след това те приеха и Анжело Моралес.

- Не! - мислих си аз. - Няма никакво съмнение. Бъкбординг и Щагецоа се държат добре. Мики и Анжело са на път да станат проповедници.

Всичко това беше за мен едно доказателство, че добре съм изпълнил задачата, с която бях натоварен. Но не ми беше съдено за дълго да поддържам това лъжливо равновесие. През пролетта на 1959 година до нас достигна една вест, която ме вдигна отново на крака и се наложи моментално да замина за Ню Йорк. Израел беше в затвора. Обвинението беше твърде тежко: убийство.

Отправих се веднага на път, за да се срещна с майка му;

- Моето момче беше за известно време много добър. - каза тя на развален английски език и чупеше ръце от скръб. - Той се беше успокоил. Отново тръгна на училище и с удоволствие приготвяше домашните си. Но след това се върна отново в бандата. Знаете ли, мистър Уилкерсън, какво значи “мобилизация”?

Аз знаех какво е “мобилизация”. Когато в някой квартал се основава банда или пък старата банда по една или друга причина е загубила един от членовете си, всяко момче от квартала е изложено на опасността да бъде въввлечено в престъпния живот. Той бива просто “мобилизиран”. Спират го на улицата и съобщават, че от този миг става член на бандата и от него се очаква да вземе участие в битките и да изпълнява всички заповеди на шефа.

А ако някой откаже? Най-напред ще го бият. Ако и след това откаже, счупват му пръстите на ръцете или китката. Ако нещастникът дори и след това не желае да влезе в бандата, тогава вече животът му е застрашен. Всеки, който познава бандите, не счита подобна заплаха за нещо маловажно. Повечето от момчетата се съгласяват. Наложило се няколко пъти да стрелят по Израел, преди той да се върне в бандата.

- Мое момче много се страхува - каза майката на Израел. - Той върна се. Една вечер беше голям бой. Едно от другите момчета убиха. Никой не се опита да каже, че Израел беше, който го застреля. Но той бил при убийците и те го заведоха в затвора.

Майката на Израел ми показа едно писмо от него, което дълго беше държала в ръцете си, защото беше измачкано и изцапано от сълзи. Той пишеше, че много съжалява за ужасното нещастие, което се беше случило. Той тъгуваше за майка си. Беше му много неприятно. Говореше за деня, в който ще излезе. Между другото пишеше: “Съжалявам много за скръбта, която ще причиня на пастора, когато научи. Кажи му, че ще се радвам да чуя нещо за него.”

Какво можехме да направим? Дали щеше да му помогне моето присъствие в Ню Йорк? Дали нямаше да бъде по-добре, ако го бях извел от този квартал, далеч от бандата, далеч от живота, който го заплашваше? Зададох тези въпроси на майка му. Тя поклати глава, въздъхна дълбоко и каза:

- Може би. Моето момче беше едно време добро, но се върна. Помогнете му, мистър Уилкерсън!

Обещах ѝ да направя всичко възможно. Най-напред ѝ казах, че бих могъл да му изпращам в затвора един кореспондентен библийски курс. Израел беше ден и нощ в

мислите ми. Говорих с Геун за него. Тя ме окуражи да запитам братята и сестрите от църквата какво биха направили на мое място. Може би съм пропуснал някаква възможност. Писах му в затвора, но научих, че няма право да отговаря. Можеше да пише само на най-близките си роднини. Дори моя кореспондентен курс трябваше да получава чрез затворническия свещеник.

Чак до пролетта, когато полетата в нашата Пенсилвания отново се покриха със зеленина, аз не преставах да мисля за Израел. При всяка възможност се качвах на моя хълм, за да се моля за него.

Не ми беше възможно да направя нещо повече. В момента, когато пиша тези редове, Израел е все още в затвора. Трябва да призная, че ми беше много скъп. Едно момче, което спечели сърцето ми още с първия поглед. Мисълта, че не можах да го доведа до целта, ме измъчва и днес така силно, както тогава, когато лице в лице с неговото престъпление и присъда изпитах за първи път своето безсилие. Аз чакам, това е всичко. При всяка възможност, която ми се отдава, разказвам на другите историята му и ги питам какво друго бих могъл да направя. Винаги получавам един и същ отговор: работа за изграждане на християнския живот у новоповярвалите. Нашата грешка се състои в това, че след като доведохме Израел до покаяние, не се погрижихме за него и го изоставихме на произвола на съдбата. Но за да можеш да вършиш такава работа, трябва да живееш в града. Моят живот стоеше пред някаква съдбоносна промяна. И тя настъпи.

Беше топла, августовска вечер, година и половина след моето първо посещение в Ню Йорк. Когато в сряда вечер на молитвеното събрание се изправих на амвона, за да водя службата, изведнъж ръцете ми започнаха да треперят. Термометърът показваше 20 градуса, но аз се тресях целият, като че ли имах треска. Но вместо да се чувствам болен или неразположен, аз бях окрилен и пълен с възторг. Като че ли Божият Дух изпълваше помещението.

И до днес не зная как съм завършил събранието. Преди да мога да се опомня, всички вярващи си излязоха и се отправиха към домовете си.

В 22.30 часа заключих църквата и през голямата врата излязох навън. Това, което се случи, беше много обикновено. И все пак аз никога в живота си няма да забравя оня удивителен, решителен за живота ми миг.

Излязох на двора. Луната светеше с необикновен блясък. Тя покриваше заспиващия град със своята студена, тайнствена светлина. Но една ивица земя ми се виждаше особено осветена. Непосредствено зад църквата се намираше голяма нива, засята с жито. Класовете и сега се издигаха на около 50 сантиметра от земята. Следвайки някакво вътрешно подбуждение, аз влязох в нивата. Изведнъж започнах да цитирам библейската притча за жетвата: **Отворете очите си - казва Исус. - Погледнете полетата и вижте, че нивите са готови за жетва. Който жъне получава заплата и събира плод за вечен живот. Аз ви пратих да жънете това, за което не сте се трудили; другите се трудиха, а вие влязохте в наследството на техния труд.**

Там, сред тези жита, с духовните си очи аз видях едно момче сред улиците на големия град. Момче, което жадуваше за ново начало. И тогава се обърнах и погледнах църквата и пасторския дом, където Геун и трите ни деца водеха щастлив и сигурен живот, какъвто може да предложи само една църква в малкия град. Докато стоях и гледах, в мен заговори един тих, вътрешен глас, който беше така ясен, като че ли някакъв приятел стоеше до мен и ми говореше:

- Тази църква няма да бъде дълго твоя. Ти трябва да заминеш!

Когато погледнах към пасторския дом, същият глас ми каза:

- Този дом няма да бъде дълго твой. Ти трябва да заминеш!

Тогава със същия тих и спокоен глас аз отговорих:

- Да, Господи! Аз ще замина!

След това се прибрах вкъщи. Гуен още не беше си легнала. Само един поглед беше достатъчен, за да разбера, че нещо се е случило.

- Какво има, Гуен?

- Защо?

- Ти си някак особена.

- Дейви - каза тя, - няма нужда да ми казваш нищо. Ти ще напуснеш църквата, нали? Ти трябва да заминеш.

Дълго я гледах, преди да отговоря. На лунната светлина, която нахлуваше в стаята, видях сълзи в очите ѝ.

- И аз го чух, Дейвид! - каза Гуен. - Ние ще заминем от тук, нали?

Прегърнах я в тъмнината.

- Да, мила. Ще трябва да заминем.

Следващата неделя ние празнувахме петгодишния юбилей на нашето пребиваване във Филипсбърг. Изправих се на амвона и погледнах лицата на хората, които добре познавах.

- Приятели! - казах аз. - Навярно очаквате проповед от мен в този празничен ден. Както знаете, за мен, моята жена и децата ми, това бяха пет изключително щастливи години като време на истинско духовно изграждане и общение. Но в сряда се случи нещо необикновено, за което мога да дам едно единствено обяснение.

След това аз разказах на църквата за своята опитност и за поразяващата точност, с която тя се беше повторила с Гуен в пастирския дом. Казах им, че не се съмнявам, че това е Божията воля и ние ще трябва да се подчиним. Не мога да отговоря на въпросите им къде ще отидем. Считаю, че това е Ню Йорк, но не съм напълно сигурен в това. Никакви други подробности не мога да съобща, освен това, че скоро трябва да напуснем жилището си във Филипсбърг.

Колко чудесен е този живот в Духа! Едва върнал се от службата в дома, телефонът иззвъня. Обади се един пастор от Флорида. Той ми събщи, че не можел вече да се противопоставя на силното подбуждение да ме извика на телефона и да ме покани да дойда веднага, за да изнеса цикъл от проповеди в неговата църква. След малко се обади друг пастор, а по-късно - трети. Така, преди да беше изтекъл денят, аз имах покани, които изпълвах всички дни през следващите дванадесет седмици. За три седмици успяхме да изпразним жилището. Мебелите пренесохме в дома на родителите на жена ми.

След това заминах. До края на лятото, през есента и част от зимата, аз проповядвах в цялата страна. Смеях се сам на себе си: измервах разстоянието до новото място, където трябваше да отида, не от селището, в което се намирах, а от Ню Йорк. Този град ме привличаше като магнит. Винаги, когато ми беше възможно, аз приемах покани за църкви, които бяха по-близо до този огромен град, който ми беше станал толкова скъп. Към средата на зимата на 1960 година отпътувах за Ървингтън, Ню Джърси. Там живеех при един пастор на име Реджиналд Джек. Разказвах му, както разказвах и на всички, някои от опитностите ми в Ню Йорк. Мистър Джек седя в продължение на цял час на облегалката на фотьойла си, като слушаше внимателно и поставяше въпроси.

- Дейви - каза той накрая, - струва ми се, че църквите се нуждаят от един човек, който да работи на щатна работа между бандите в Ню Йорк. Ще имате ли нещо против, ако се обадя на някои приятели в града?

Един от онези, на които той се обади, беше Стенли Бърг, втори пастор на "Глед Тидингс Табернакъл" на 33-та западна улица, близо до "Пен стейшън". Беше уговорена среща със заинтересувани духовници, която се състоя в долния етаж на църквата на

мистър Бърг. Това беше съвсем обикновено събрание. Някой прочете писмото на полицейския комисар Кенеди, в което последният се обръщаше към църквите с настойчивата молба да се включат по-настойчиво в работата с престъпната младеж. Мистър Бърг се изправи и разказа накратко за моята работа в Ню Йорк. След това говорих аз, като изложих становището си по отношение на работата сред тийнейджърите.

Още преди да завършим, беше сформирана на бял свят една нова организация. Тъй като нейната цел беше да запознава младите момчета и момичета с Божията любов, ние я нарекохме “Тийнейдж евангелизъм” (евангелизация сред тийнейджърите). Поради обстоятелството, че бях работил сред тях, ме избраха за директор на тази нова организация. Един полицейски капитан на име Пол ди Лена, член на църквата на мистър Бърг, беше избран за секретар и касиер. Бедният Пол. Той не присъстваше на срещата, за да може да си направи отвод.

След това обсъдихме паричния въпрос. Той беше решен много лесно. Пресметнахме, че за канцеларии, разноски за печат, заплати и други нужди са необходими 20 000 долара. И така, разбира се, ние не притежавахме тия пари, както това установи и нашият секретар-касиер няколко минути по-късно, когато Стенли Бърг го извика по телефона и му съобщи за новата му длъжност.

- Пол - каза той, - имам радостна новина за вас. Току-що бяхте избран за секретар на “Тийнейдж евангелизъм”. Сигурно се радвате, че за първата година имате бюджет от 20 000 долара?

Капитан Ди Лена отговори:

- Кой е Дейвид Уилкерсън? Кой води книгата и къде са парите?

- Пол - каза мистър Бърг. - Ние нямаме книга, нямаме пари, Дейвид Уилкерсън е проповедник от планината на Пенсилвания, който счита, че мястото му е в Ню Йорк.

Пол се засмя.

- Всичко това звучи твърде наивно - каза той.

- Ние сме наивни, Пол! - каза мистър Бърг. - Толкова наивни, колкото и Давид, когато тръгна към Голиат само с прашка и речни камъни, но с убеждението, че стои на Божия страна.

Г Л А В А XIII

Беше шумна, сива февруарска утрин, точно две години след онзи ден през февруари, когато се впуснах в тази авантюра.

Стоях зад дебелиите стъкла на ферибота. Като че ли още нямах ясна представа за огромната крачка към осъществяването на моята мечта, която правех в момента. Развълнуваното море обливаше палубата с пръски вода и пяна. Встрани от борда се виждаше статуята на Свободата. Изненадах се от мисълта, колко символично беше обстоятелството, че всяка сутрин щях да минавам покрай нея. Намирах се на път в изпълнение на една специална и пълна с надежди мисия: трябваше да наема канцеларски помещения за нашата нова програма в помощ на младите хора.

И адресът, който носех в джоба си, звучеше също добре: булевард “Виктория” 1865. Тук се намираше парцелът, на който щяха да се установят канцелариите на нашата главна квартира. Но когато видях тази главна квартира, започнах да се смея. Тя се състоеше от три доста мръсни помещения и се намираше в квартал, който в никакъв случай не можеше да се нарече елегантен.

- Господи! - казах аз. - Много съм Ти благодарен, че тук не е модерно. В модерни помещения не зная как да се държа.

В тези три стаички започнахме работата на “Тийнейдж еванджелизъм”. Имахме един-единствен платен работник - това бях аз. Моята заплата не ми позволяваше да наема дори най-евтината стая в някой скромен пансион. В средната канцелария, до бюрото си, поставих една кушетка. Имах електрически котлон и си готвех на него. Понякога се хранех и при приятели в Ню Йорк или в околностите му. Те, като виждаха кльощавата ми фигура, любезно ме канеха на обяд или вечеря.

Най-трудно от всичко ми беше да живея далеч от семейството си. Гуен се намираше при родителите си в Питсбърг и копнееше да се съберем час по-скоро.

- Това, което правиш, Дейвид, е право. Зная - ми каза тя при едно от поредните “посещения по телефона”. - Но аз се чувствам самотна. Гари расте без изобщо да знае как изглеждаш.

Решихме веднага щом Бони и Деби завършат учебната година, цялото семейство да се пресели в Ню Йорк, дори и ако е необходимо да спим на някоя пейка в парка. Това принудително уединение обаче имаше и своите предимства. Тясната стаичка, която се бе превърнала в мой дом, представляваше идеално място за молитва. Тук нямаше удобства, които предразполагат към отпускане. В стаята с размери $\frac{3}{4}$ метра имаше само едно бюро, един прост стол и кушетка. Скоро разбрах, че молитвата в такава обстановка е истинско удоволствие и всяка вечер между 12 и 2 часа се радвах на едно истинско обновление.

Сутрин винаги се събуждах бодър, силен и изпълнен с възторжено желание за работа. Онези първи дни бяха много вълнуващи. Испански и английски говорещите в църквата бяха поставили на наше разположение 1000 долара. По-голямата част от тази сума аз употребих за провеждането на два експеримента. Първият нарекохме “Операция насищане”. Това беше литературна програма, която имаше за цел да достигне до всеки гимназиален ученик в квартала с най-остри социални проблеми. В нашите книжки и брошури ние засягахме проблемите на наркоманията, пиянството, “свободната любов”, както и насилието сред бандите. Предлагаме помощ чрез Библията. В тази насока работехме много усърдно. Стотици млади хора от църквите от града бяха привлечени за разпространяване на литературата. След три месеца усилена работа обаче в ръцете на Исуса предадох живота си само шепа младежи от улицата. Тогава се обърнахме към втория експеримент.

Той представляваше една телевизионна програма. Избрах стотина младежи от онези хора, които вече бяха открили изхода от греха и престъплението. Организирахме с тях младежки хор и в продължение на три месеца всяка седмица изнасяхме по едно телевизионно предаване. Програмата беше проста и свежа. Младите хора пееха, а след това някой от тях разказваше своята история.

Интересът, с който се посрещаха тези предавания, ни окуражи. Сред младежите в града се ползвахме с особена симпатия. Но трудностите не закъсняха. Телевизионните предавания бяха много скъпи. От всички краища на града нашите млади приятели в желанието си да ни помогнат ни изпращаха своите 10 или 25-доларови банкноти, но в края на тримесечието имашме 1500 долара дългове.

- Изглежда, че ще трябва да прекратим тази работа още преди да сме видели резултатите от нея! - казах на нашия комитет в края на едно извънредно заседание, на което се разглеждаше финансовата криза.

Изглежда, че всички бяха на същото мнение. С радост бихме продължили тази работа още едно тримесечие, но изглежда не съществуваше никаква възможност за това. Изведнъж в дъното на стаята се изправи един човек. Не бях го виждал до сега. Той носеше кръгла яка и го помислих, че е пастор от епископалната църква.

- Искам да направя едно предложение - каза той. После се представи. Казваше се Харалд Бредезен, пастор на ландската реформирана църква в Маунт Верон, щата Ню Йорк. - Аз съм гледал вашите предавания. В тях има нещо свежо, което много ми харесва. Преди да решите дали да ги прекратите, бих желал да зная дали сте съгласни да дойдете с мен, за да поговорим с един от моите приятели.

Отговорих му с вдигане на рамене, тъй като не разбирах какъв смисъл имаше това. Но аз добре познавах страшните методи на Святия Дух и тайно се запитах дали и сега Той не отваря нови врати пред мен.

На другия ден с Харалд посетихме Нейз Уолкър, който издаваше вестник в Манхатън. Мистър Уолкър изслуша с внимание от начало до край историята на нашата работа. Изглеждаше заинтересуван, но в края на разговора показва недоумение.

- Кажете ми, какво очаквате от мен? - попита той.

- Ще бъдем съвсем откровени с вас - каза Харалд. - Нужни са ни 10 000 долара.

Мистър Уолкър побледня. Аз също. Тогава той започна да се смее.

- Добре. Все пак благодаря ви за комплимента, но аз не разполагам с 10000 долара. По натура аз не съм човек, който спестява, но какво ви накара във вашата нужда да потърсите именно мен?

- На този въпрос наистина не мога да ви отговоря - каза Харалд. - От момента, в който разбрах, че има опасност да се провали това мероприятие, имах странното чувство, че вие по някакъв начин държите ключа към неговото разрешение. Винаги, когато мислех за това, в съзнанието ми изникваше вашето име: Чейз Уолкър. Не нещо подобно, а буквално вашето име.

Харалд замълча в очакване, но мистър Уолкър не каза нито дума.

- Сега - каза Харалд - излиза, че съм се заблуждавал. Но тези внушения винаги означават нещо, особено, когато са тъй силно проявени.

Мистър Уолкър се изправи и с това показва, че нашият разговор е завършил.

- Ще ви уведомя, ако ми дойде на ум някоя идея. Благодаря ви за интересната история, която споделихте с мен.

Бяхме вече до вратата на кабинета му, когато той ни извика:

- Харалд! Дейвид! Момент. Почакайте един миг... Мина ми през ум една смешна работа. Днес получих една телеграма, от която нищо не разбирам.

Той започна да рови из бюрото си и най-после извади някаква си бланка. Тя беше от Клемент Стоун, председател на Обединените застрахователни дружества, добър приятел на Уолкър.

“Анулирам първата си телеграма. Пристигам в сряда в “Савой Хилтън”.

- Това е днес - каза мистър Уолкър. - Но аз не съм получавал друга телеграма. И защо той иска да ме уведоми, че е в града, след като не сме си определили среща? Питам се дали секретарката му не е разменила моето име с името на някой друг...

Уолкър погледна остро Харалд, а след това надраска една бележка.

- Идете в “Савой”! - каза той и пхна бележката в един плик. - Питайте за мистър Клемент Стоун. Ако е там, може да ползвате това за препоръка и вижте как ще се развият нещата. Прочетете я, ако искате.

Ние я прочетохме навън, докато чакахме асансьора.

“Драги Клем! С тези редове ти препоръчвам Дейвид Уилкерсън, който върши чудесна работа с тийнейджърите от този град. Дейвид се нуждае за тази цел от 10 000 долара. Може би ще можеш да изслушаш неговата история и да му помогнеш в случай, че проявиш интерес към нея. Чейз.”

- Това е най-глупавото нещо, което някога съм слушал - казах аз. - Мислите ли, че има някакъв смисъл да търсим този човек?

- Разбира се! - отговори Харалд. За него не съществуваше и най-малкото съмнение в това.

Двадесет минути по-късно ние почукахме на една врата в хотел "Савой". Беше пет и половина след обяд. Вратата се отвори и пред нас застана човек, който в момента си връзваше връзката. Явно беше, че той се облича за банкет.

- Мистър Стоун?

Човекът кимна.

- Моля за извинение. Ние ви носим една бележка от Чейз Уолкър.

Мистър Стоун застана на вратата и започна да чете бележката. След това ни покани да влезем. Той се чувстваше също тъй объркан, както и ние. Помоли ни, ако искаме да поговорим с него, да почакаме няколко минути долу, докато се облече. Тогава щял да ни изслуша. След четвърт час мистър Стоун беше готов за излизане. Аз едва бях започнал да му разказвам за целите на "Тийнейдж еванджелизъм", когато той каза:

- Извинете ме, но аз трябва да вървя. Обстоятелството, че ви изпраща Чейз Уолкър, е достатъчно за мен. Това, което ми казвате за вашата работа е доста интересно. Изпратете ми сметката си. Ще платя вашите 10 000 долара.

Харалд и аз се спогледахме удивени.

- А сега ви моля да ме извините!

Все тъй обърнат към нас и пристъпващ към вратата, мистър Стоун каза:

- Моля ви, запишете историята си до края на магнитофон и ми я изпратете! Аз ще ви посетя, когато дойда отново в Ню Йорк. Трябва да уговорим подробностите.

С десетте хиляди долара ние изплатихме дълговете си, предплатихме следващото тримесечие на телевизията и се снабдихме с филма "Отрова в моите вени", който се занимаваше с проблемите на наркоманите в Ню Йорк. Тези пари ни помогнаха не само да изплатим дълговете си и да се оправим с телевизията и киното. Те ни помогнаха да получим едно по-голямо уважение към нашата работа. Стана ни съвсем ясно, че Божията воля ръководи нашето дело. Когато се оставим изцяло на Неговото ръководство, в нашия живот никога няма да липсват чудеса.

Дейвид Уилкерсън

КРЪСТЪТ И ГЕРОИТЕ НА НОЖА

Преводна, първо издание

Художник: Недко Недков

Излязла от печат м. май 1992 г.

Фармат 84/108/32

Печатни коли 9. Изд. коли 7,56.

© Издателство **ФИЛАДЕЛФИЯ** - В. Търново

ДФ "АБАГАР", печатница - В. Търново